فرهیختگان
روزنامه خبری، تحلیلی، دانشگاهی صبح ایران
صدای نخبگان، نگاه جوانان
۱۶ صفحه
۵۰۰۰ تومان
فصل جدید رادیو مضمون: روایت سال‌های جنگ
شماره مسلسل ۴۷۳۷
دوشنبه ۸ آبان ۱۴۰۲
۱۴ ربیع‌الثانی ۱۴۴۵
۳۰ اکتبر ۲۰۲۳
شماره ۳۹۹۴
Mon | 30 Oct 2023 | vol.15 | No. 3994 | 16 Pages

هشدارهای اخیر درمورد افزایش صدور مجوز داروخانه‌ها درحالی است که هنوز هم سرانه آنها در ایران از استانداردهای جهانی پایین‌تر است

آمار تقلبی انحصارگرایان درباره تعداد داروخانه‌ها

در راه نجات آنتن

مساله آرمان فلسطین نشان داد با بازکردن گارد رسانه حول منافع ملی می‌توان مرجعیت نسبی را احیا کرد

صفحه ۲

حملات جنون‌آمیز صهیونیست‌ها به غزه نمی‌تواند واقعیت فرار یک میلیون نفر از سرزمین‌های اشغالی و آواره شدن ۷۰۰ هزار نفر دیگر را جبران کند

عادی‌سازی آوارگی

صفحه ۸

شمارش معکوس آغاز بزرگ‌ترین رویداد نانویی کشور

نانویی‌ها با ۹ طرح ویژه به نمایشگاه چهاردهم می‌آیند

۵،۴

درباره موسم الریاض عربستان سعودی و اعتراض اجتماعی به برگزاری این جشن

غزه را بی‌خیال رنگین‌کمانی‌ها را عشق است!

۱۲

دانشگاه ملی و نسبتش با نظم اجتماعی درگفت‌وگوی «فرهیختگان» با سیدعلی کشفی

شیوه‌های علم‌ورزی ما دانشجو را بی‌مساله می‌کند

۱۵،۱۴

هشدارهای اخیر درمورد افزایش صدور مجوز داروخانه‌ها درحالی است که هنوز هم سرانه آنها در ایران از استانداردهای جهانی پایین‌تر است

آمار تقلبی انحصارگرایان درباره تعداد داروخانه‌ها

گزارش

مهدی عبداللهی
دبیرگروه اقتصاد

شاید برای شما هم پیش آمده باشد، وقتی در خیابان‌های مشهور و اصلی شهرهای بزرگ ازجمله تهران قدم می‌زنید، تغییرات زیادی را در تعداد داروخانه‌ها نسبت به چند سال پیش مشاهده می‌کنید. آمارها نشان می‌دهد برداشت اولیه شما کاملا درست بوده و تعداد داروخانه در کشور طی چند سال اخیر و به ویژه دو سال اخیر به میزان ۲۳ درصد رشد داشته است. درخصوص تعداد داروخانه‌ها این موضوع را باید مدنظر قرار داد که به واسطه تجمع داروخانه‌ها در برخی از مناطق شهری (با حذف حد نصاب جمعیتی و همجواری در آیین‌نامه جدید) ممکن است افراد با دیدن تعداد زیاد داروخانه‌ها در یک محدوده کوچک، دچار برداشت اشتباه شوند، اما بررسی‌های آماری نشان می‌دهد با وجود رشد ۲۳ درصدی تعداد داروخانه‌ها در کشور، درحال حاضر سرانه داروخانه به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در کشور به ۱۹ داروخانه رسیده که از سرانه ۲۸ داروخانه در کشورهای عضو OECD و ترکیه با سرانه ۳۲ داروخانه کمتر است. بررسی‌ها نشان می‌دهد سرانه تعداد داروخانه در ایران با استانداردهای جهانی فاصله دارد، این درحالی است که در ماه‌های اخیر برخی از انحصارگران با گزارش‌های آماری جهت دار و بعضا اشتباه، تلاش‌هایی برای توقف روند صدور مجوزها داشته‌اند. درنهایت اینکه تجربه دنیا نشان می‌دهد دولت‌ها حتی در اقتصادهای آزاد، در بخش بهداشت و درمان حساسیت‌های زیادی نسبت به صدور مجوزها و مدیریت تعارض منافع داشته و سعی کرده‌اند سیاست‌های این حوزه را طوری ریل‌گذاری کنند که خدمات درمانی و بهداشتی با بالاترین کیفیت و تضمین سلامتی جامعه به دست مردم برسد.

ماجرای انحصارزدایی از داروخانه‌ها

محدودیت‌های قانونی و رویه‌ای که تا سال ۱۴۰۰ برای صدور مجوز تاسیس داروخانه وجود داشت باعث اعتراض و شکایت دانش‌آموختگان رشته داروسازی و متعاقب آن منجر به صدور آرایی از شورای رقابت، دیوان عدالت اداری و هیات مقررات زدایی و تسهیل صدور مجوزهای کسب‌وکار شد. مهم‌ترین استدلال موافقان محدودیت، صلاحیت قانونی و اختیاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در مجوزدهی برای تاسیس داروخانه به عنوان متولی امور بهداشت و درمان است. اما استدلال‌های مخالفان محدودیت مجوز سوای ضرورت انحصارزدایی و تسهیل صدور مجوز به الزام قانونی ناشی از ماده (۷) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی بازمی‌گردد که استناد به «اشباع بودن بازار» برای عدم صدور مجوز کسب‌وکار را ممنوع کرده است. مطابق با آرای هیات عمومی دیوان عدالت اداری موکول کردن تاسیس داروخانه به نیاز منطقه و رعایت فاصله داروخانه‌ها از یکدیگر رویه ضدرقابتی و مغایر با احکام قانونی پیش گفته تشخیص داده شده و احکام مقررات مربوط (مفادی از «آیین‌نامه تاسیس و اداره داروخانه‌ها» و «ضوابط تاسیس و اداره داروخانه‌ها») ابطال شده است. هیات مقررات‌زدایی و تسهیل صدور مجوزهای کسب‌وکار نیز وزارتخانه بهداشت (سازمان غذا و دارو) را موظف کرد آیین‌نامه و ضوابط تاسیس و اداره داروخانه‌ها را با حذف محدودیت‌های جمعیتی و جغرافیایی (حدود فاصله و سقف تعداد برای صدور مجوزهای جدید یا تمدید) مطابق آرای هیات عمومی دیوان عدالت اداری اصلاح کند. پس از صدور آرای شورای رقابت هیات عمومی دیوان عدالت اداری و هیات مقررات زدایی و بهبود محیط کسب‌وکار و پیگیری‌های متعدد دستگاه‌های مختلف، وزارت بهداشت آیین‌نامه را در تاریخ ۸ خرداد ۱۴۰۰ به تصویب رسانده و ابلاغ کرد. شرایط صدور گواهی صلاحیت حرفه‌ای متقاضی تاسیس و مجوز اولیه به این صورت است که موسس باید امتیازات لازم را برای تاسیس داروخانه کسب کند. این امتیازات در شاخص‌های مختلف صلاحیت علمی و فنی و... است. در چند سال اخیر با برداشته شدن حد نصاب جمعیتی و حد فاصله همجواری و همسایگی از قوانین تاسیس داروخانه شاهد رشد تاسیس داروخانه در کشور بوده‌ایم. البته در موضوع حذف آیتم فاصله و جمعیت در تاسیس داروخانه ظاهرا سازمان غذا و دارو چندان موافق این شرط نبوده است. خرداد ۱۴۰۰ یکی از مسئولان سازمان غذا و دارو می‌گوید: «برای ابقای فاصله بین داروخانه و هم حد نصاب جمعیت در تاسیس داروخانه‌ها تلاش‌های بسیاری انجام شد، اما چون آرای وحدت رویه لازم‌الاجرا بود و تلاش‌ها نیز به نتیجه مطلوب نرسید بنابراین دو شرط به نحوی در آیین‌نامه جدید حذف شد، البته با تدابیری که اندیشیده شده، موضوع سطح‌بندی خدمات و دسترسی هموطنان ساکن در مناطق محروم و پراکندگی داروخانه‌ها با روش‌های علمی دیگری حفظ شده است، البته این بند در بخش نامه الزامی نیست، اما به معنای واقعی در عمل حذف نمی‌شود و فاصله به نحوی منطقی و قانونی تا حد زیادی رعایت می‌شود.»

فعالیت ۱۶ هزار داروخانه در کشور

محاسبات «فرهیختگان» از داده‌های «سامانه مدیریت امور داروخانه‌ها»ی سازمان غذا و داروی وزارت بهداشت نشان می‌دهد تا انتهای مهرماه تعداد داروخانه‌های فعال کشور به ۱۶ هزار و ۱۴۱ واحد رسیده است. این تعداد در سال ۱۴۰۱ حدود ۱۴ هزار و ۸۷۳ واحد، در سال ۱۴۰۰ حدود ۱۳ هزار و ۸۶ مورد و در سال ۱۳۹۹ نزدیک به ۱۲،۵ هزار واحد بوده است. آمارهای سازمان غذا و دارو (سامانه مدیریت امور داروخانه‌ها) نشان می‌دهد از کل داروخانه‌های فعال کشور حدود ۱۰ درصد از آنها توسط اشخاص حقوقی (وابسته به ارگان‌ها و سازمان‌ها) و ۹۰ درصد توسط اشخاص حقیقی اداره می‌شود. درخصوص پراکنش استانی نیز، طبق آمارهای سامانه مدیریت امور داروخانه‌ها، تا پایان مهرماه امسال استان تهران با ۳ هزار و ۷۲۹ واحد، بیشترین داروخانه‌ها را در بین استان‌ها دارد. خراسان رضوی با ۱۲۵۶ واحد دوم، اصفهان با ۱۱۳۹ واحد سوم، فارس با ۱۰۸۱ واحد چهارم، آذربایجان شرقی با ۸۴۳ واحد پنجم و خوزستان و مازندران به ترتیب با ۷۹۶ و ۷۹۳ واحد، در رتبه‌های ششم و هفتم قرار دارند. همچنین ایلام با ۱۰۸ واحد، سمنان با ۱۱۷، کهگیلویه و بویراحمد با ۱۲۱ واحد، خراسان شمالی با ۱۳۲، خراسان جنوبی با ۱۳۶، چهارمحال و بختیاری با ۱۴۲، بوشهر با ۱۵۸ و زنجان با ۱۷۶ واحد، هشت استانی هستند که کمترین تعداد داروخانه را در کشور به خود اختصاص داده‌اند.

افزایش ۲۳ درصدی داروخانه‌ها طی ۲ سال

بررسی‌های «فرهیختگان» از داده‌های سامانه مدیریت امور داروخانه‌های سازمان غذا و دارو نشان می‌دهد طی دو سال اخیر یعنی از انتهای سال ۱۴۰۰ تا انتهای مهرماه امسال تعداد داروخانه‌های کشور با افزایش ۲۳،۳ درصدی از ۱۳ هزار و ۸۶ واحد به ۱۶ هزار و ۱۴۱ واحد رسیده است. طبق این داده‌ها، بیشترین رشد تاسیس داروخانه طی این مدت مربوط به استان‌های خراسان جنوبی، کرمان، مازندران، ایلام، همدان، اردبیل و خراسان شمالی با ۳۵ تا ۴۵ درصد بوده است. در استان تهران رشد تاسیس داروخانه‌ها طی دو سال اخیر ۱۹ درصد (تاسیس ۹۵۶ داروخانه) بوده و کمترین رشد تاسیس داروخانه نیز مربوط به استان قم با حدود ۱۰ درصد، خوزستان با ۱۳ درصد، اصفهان و خراسان رضوی به ترتیب با ۱۴ و ۱۵ درصد، مرکزی با ۱۶،۴ و کردستان با ۱۷،۴ درصد بوده است.

دستکاری آماری عجیب انحصارگران!

اخیرا گزارش‌های جهت‌دار مدعی صدور «فله‌ای» مجوز راه‌اندازی داروخانه شده‌اند. در این گزارش‌ها ادعا شده «اوضاع تاسیس داروخانه‌ها بحرانی بوده؛ چراکه ۳۰۰ داروخانه در یک ماه تأسیس است.» بررسی‌های «فرهیختگان» نشان می‌دهد در گزارشی که تحت عنوان «اقتصاد داروخانه‌های ایران؛ طرح داروپار و ضابطه تاسیس داروخانه» از سوی انجمن داروسازان ایران منتشر شده، نویسنده مدعی می‌شود از ابتدای سال ۱۴۰۰ تا انتهای مردادماه ۱۴۰۲ تعداد ۶ هزار و ۱۴۶ داروخانه مجوز تاسیس دریافت کرده‌اند، این درحالی است که آمارهای سامانه مدیریت امور داروخانه‌ها بیانگر آن است که طی این مدت برای ۳ هزار و ۶۶۷ داروخانه مجوز فعالیت صادر شده است. به عبارتی، گزارشی که خبر از «اوضاع بحرانی تاسیس داروخانه» و به هم خوردن شرایط بهینه سودآوری داروخانه می‌دهد، تعداد تاسیس داروخانه‌ها را دو برابر آمار رسمی اعلام کرده و نتیجه می‌گیرد تسهیل صدور مجوزها منجر به بحران در این صنف شده است. همچنین آمارهای رسمی نشان می‌دهد برخلاف ادعای تاسیس ماهانه ۳۰۰ داروخانه در کشور، در سال جاری تعداد مجوزهای ماهانه تاسیس داروخانه به بالاترین حد تاریخی از سال ۱۳۸۰ تاکنون رسیده و تعداد آن ۱۸۱ داروخانه در ماه بوده است. این تعداد در سال گذشته ۱۴۹ داروخانه، در سال ۱۴۰۰ تعداد ۵۱ داروخانه، در سال ۹۹ تعداد ۳۰ داروخانه، سال ۹۸ تعداد ۷۲ و در برخی سال‌های ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۷ نیز این تعداد بین ۳۰ تا ۳۵ داروخانه بوده است.

آیا اوضاع تاسیس داروخانه‌ها بحرانی است؟

پرواضح است هر کشوری استاندارد خاصی برای صدور مجوز داروخانه برای خود دارد. همچنین در کشورهای مختلف ترکیب درآمدها و تعداد خدمات داروخانه‌ها با یکدیگر متفاوت است. همچنین حتی اگر شاخص جمعیتی را در نظر بگیریم، بازهم سرانه داروخانه در کشوری که تراکم جمعیتی پایین و وسعت زیاد دارد، با کشورهای پرتراکم متفاوت خواهد بود. در این گزارش سرانه تعداد داروخانه در ایران براساس آمارهای سازمان غذا و دارو (سامانه مدیریت امور داروخانه‌ها) برای همه استان‌های کشور محاسبه شده و سپس این ارقام با سرانه‌های کشورهای عضو سازمان OECD مقایسه شده است. آمارها نشان می‌دهد در نیمه اول سال ۱۴۰۲ سرانه تعداد داروخانه به این صورت است که در استان تهران به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت ۲۶ داروخانه وجود دارد. البته این تعداد در شهر تهران ۳۵ داروخانه به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت است که با توجه به نقش شهر تهران به عنوان مرکز اداری، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی کشور و دارا بودن سرانه درمانی بسیار بالا، چندان عجیب نیست. اما دومین و سومین استان‌ها با سرانه بالای تعداد داروخانه، مازندران و یزد با ۲۳ داروخانه به ازای هر ۱۰۰ هزار جمعیت هستند. اصفهان، فارس و گیلان هر کدام با سرانه ۲۱ داروخانه در رتبه‌های چهارم تا ششم قرار دارند. آذربایجان غربی با ۲۰ داروخانه، اردبیل و کرمانشاه هرکدام با ۱۹ داروخانه و البرز و ایلام و خراسان رضوی هرکدام با ۱۸ داروخانه در رتبه‌های بعدی هستند. همچنین هرمزگان و سیستان و بلوچستان هرکدام با ۱۰ داروخانه، کردستان و بوشهر با ۱۳ داروخانه، قم، قزوین، خراسان شمالی و چهارمحال و بختیاری هرکدام با ۱۴ داروخانه به ترتیب استان‌هایی هستند که کمترین سرانه تعداد داروخانه در کشور را دارند. بر این اساس، میانگین سرانه تعداد داروخانه در ایران به ۱۹ داروخانه به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت می‌رسد. سوال این است که این سرانه با استانداردهای جهانی تطابق دارد یا خیر؟ مقایسه میانگین سرانه ایران با سرانه کشورهای عضو سازمان OECD نشان می‌دهد میانگین ۱۹ داروخانه به ازای هر ۱۰۰ هزار جمعیت ایران را در کنار آمریکا قرار می‌دهد. طبق این آمارها، گرچه میانگین ۱۹ داروخانه در ایران بالاتر از سرانه ۹ داروخانه در دانمارک، ۱۲ داروخانه در هلند، ۱۴ داروخانه در سوئد، ۱۵ داروخانه در فنلاند و اتریش، ۱۶ داروخانه در لوکزامبورگ و اسلوونی و ۱۷ داروخانه در نروژ بیشتر است، اما از میانگین ۲۸ داروخانه در کشورهای OECD پایین‌تر بوده و حتی در مقایسه با آلمان و ترکیه که به ترتیب ۲۳ و ۳۲ داروخانه به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت دارند، با جمعیتی مشابه، سرانه پایینی دارد. این آمارها نشان می‌دهد در کشورهای عضو OECD یونان با سرانه ۸۸ داروخانه به ازای هر ۱۰۰ هزار جمعیت، بالاترین سرانه را دارد. اسپانیا با ۴۷ داروخانه، بلژیک با ۴۲، لتونی با ۴۰، ایرلند با ۳۸، استونی و اسلواکی با ۳۷ و کشورهای لهستان، ترکیه، ایتالیا و فرانسه هر کدام با ۳۲ داروخانه به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر در رتبه‌های بعدی با بالاترین سرانه داروخانه قرار دارند.

درآمد داروخانه‌ها کاهش پیدا کرده؟

در برخی گزارش‌ها به این موضوع اشاره شده که با افزایش تعداد داروخانه‌ها، حاشیه سود آنها از فروش دارو از حدود ۱۶،۵ درصد میانگین تاریخی خود به ۱۵،۶ تا ۱۵،۸ درصد رسیده است. پرواضح است که تسهیل مجوزها در هر صنفی منجر به کاهش جزئی سود ناخالص این واحدها می‌شود، اما باید توجه داشت در این محاسبات صرفا به فروش دارو اشاره شده و به آمار و ارقام کالاها و خدمات جانبی داروخانه پرداخته نشده است. توجه داشته باشیم داروخانه‌ها در سال‌های اخیر به جز دارو که مشمول قیمت‌گذاری‌های دولتی است، درآمد قابل توجهی از فروش لوازم آرایشی و بهداشتی، مکمل‌های غذایی و دارویی، ویتامین‌ها و کالاهای مرتبط با سلامت و بهداشت از جمله برخی تجهیزات و ملزومات پزشکی داشته‌اند. البته درخصوص حاشیه سود داروخانه باید توجه داشت طبق آمارهای ارائه شده در سامانه کدال (گزارش تغییرات قیمت شرکت‌های داروسازی)، قیمت دارو از کارخانه تا دست مصرف‌کننده نهایی افزایش قیمت ۴۰ تا ۴۵ درصدی را تجربه می‌کند که حدود ۱۵ درصد آن در سیستم توزیع و پخش و ۳۰ درصد آن در اختیار داروخانه‌ها قرار می‌گیرد. حتی اگر ۹ درصد از این مقدار نیز سهم مالیات بر ارزش افزوده شود، بازهم ۲۱ درصد از سود ناخالص برای داروخانه‌ها خواهد ماند. اما در بخشنامه‌های مختلف نیز حاشیه سود برای داروهای داخلی و خارجی بدون نمونه مشابه داخلی حدود ۲۰ درصد، برای داروهای خارجی با نمونه مشابه داخلی حدود ۱۵ درصد، برای مکمل‌های غذایی ۲۰ درصد و برای محصولات بهداشتی حدود ۱۵ درصد عنوان شده است. گفته شد که در برخی گزارش‌ها صرفا به موضوع کاهش حاشیه سود فروش دارو اشاره می‌شود، این درحالی است که داروخانه‌ها علاوه بر دارو، از فروش لوازم آرایشی و بهداشتی، مکمل‌های غذایی و دارویی، ویتامین‌ها و کالاهای مرتبط با سلامت و بهداشت از جمله برخی تجهیزات و ملزومات پزشکی سود کسب می‌کنند که اتفاقا بخش عمده آنها مشمول قیمت‌گذاری دستوری نیست. در ادامه با جزئیات بیشتری به بخش‌های مختلف درآمدی داروخانه‌ها اشاره می‌شود.

ادامه در صفحه ۱۶

جناب آقای مهندس پرویز فتاح، ریاست محترم ستاد فرمان اجرایی امام خمینی (ره)

انتصاب شایسته جنابعالی از سوی مقام معظم رهبری به سمت ریاست فرمان اجرایی امام (ره) را که نشان از تعهد، تخصص و تجارب ارزنده شما می‌باشد، صمیمانه تبریک و تهنیت می‌گویم. امید است با حضور موثر و مبتکرانه در این جایگاه مهم و بهره‌گیری مطلوب از ظرفیت‌های بزرگ مادی و معنوی آن نهاد ارزشمند و همچنین تقویت روحیه جهادی در عرصه تولید، بیش از پیش شاهد نقش‌آفرینی ستاد اجرایی در توسعه و آبادانی کشور باشیم. سلامتی و توفیق روزافزون‌تان را در ایفای وظایف محوله، از درگاه خداوند متعال مسالت دارم.

علی‌اکبر ولایتی

جناب آقای حسین دهقان، ریاست محترم بنیاد مستضعفان

انتصاب شایسته جنابعالی از سوی مقام معظم رهبری به سمت ریاست بنیاد مستضعفان را که نشان از تعهد، تخصص و تجارب ارزنده شما می‌باشد، صمیمانه تبریک و تهنیت می‌گویم.
یقینا دانش، تجربه و سوابق ارزنده جنابعالی زمینه‌ساز توفیقات روزافزون در این جایگاه خطیر و خدمت‌رسانی به اقشار محروم خواهد بود. از درگاه خداوند متعال عزت و توفیقات روزافزون برای جنابعالی مسالت می‌نمایم.

علی‌اکبر ولایتی

انا لله و انا الیه راجعون

حضرت آیت‌الله حاج شیخ‌رضا استادی دامت برکاته

مصیبت درگذشت فرزند گرامی‌تان آقای حاج محسن استادی را به جنابعالی و بیت معزز به ویژه حضرت حجت‌الاسلام والمسلمین حسینی قمی تسلیت عرض نموده، برای آن فقید سعید از درگاه ایزد منان علو درجات و برای حضرتعالی و سایر بازماندگان صبر جمیل و اجر جزیل مسالت می‌نمایم.

علی‌اکبر ولایتی

دوشنبه ۸ آبان ۱۴۰۲
شماره ۳۹۹۴
WWW.FDN.IR
FARHIKHTEGANDAILY

مساله آرمان فلسطین نشان داد با بازکردن گارد رسانه حول منافع ملی می‌توان مرجعیت نسبی را احیا کرد

در راه نجات آنتن

زهرا طیبی
خبرنگار گروه نقد روز

اگر از هفت اکتبر تا امروز اتفاقات این چند وقت را رصد کنیم و چرخی در اتفاقات داخلی و جهانی بزنیم، می‌شود گفت موضوع فلسطین و محکوم کردن اتفاقات رخ داده در این روزها به شهرهای مختلف اروپا نیز رسیده است. در جامعه ایرانی نیز این روزها علی‌رغم همه اختلاف نظرها تکثرات سیاسی مختلف ایرانی از آرمانی واحد به نام فلسطین دفاع می‌کنند. مجموعه این نظرات و ایده‌های مختلف را می‌توان در برنامه‌ای که این شب‌ها از شبکه افق پخش می‌شود را خیلی جدی‌تر مورد توجه قرار داد و نکته جالب توجه ماجرا اینجاست که علی‌رغم وجود اختلاف نظرها میان میهمانان به افق فلسطین برنامه‌ای تبدیل شده که روی فصل مشترک این شخصیت‌ها یعنی آرمان فلسطین تاکید دارد.

حالا افکار عمومی فضای جهان را علیه رژیم صهیونیستی متحد می‌کند

فلسطین دیگر مساله جهان عرب نیست، تنها محدود به جهان اسلام هم نمی‌شود. حالا فلسطینی‌های ساکن در نوار غزه، انسان‌هایی هستند که دلیل روشنی برای کشته شدن یا بمباران مناطق مسکونی آنها داده نمی‌شود و این سوال بزرگ همچنان برای افکار عمومی جهان بی‌پاسخ باقی مانده که این کشتار گسترده به چه علت در حال وقوع است. می‌شود گفت فلسطین حالا مساله «جهان» است و در همین چهارچوب، واکنش افکار عمومی دنیا را به همراه داشته است. حالا افکار عمومی و واقعیت آنچه در رسانه‌ها منتشر می‌شود، فضا را به نحوی رهبری می‌کنند که وقتی سخنرانی نماینده رژیم صهیونیستی در مجمع عمومی سازمان ملل تمام می‌شود، حضار با سکوت از کنار صحبت‌های او می‌گذرند. آنچه در این میان بیشتر مورد توجه رسانه‌ها قرار گرفت، کنار هم قرار دادن این واکنش در مقایسه با واکنش حضار به صحبت‌های نماینده فلسطین بود. می‌شود گفت حالا برخلاف آنچه دولت‌ها انجام می‌دهند و درگیر محافظه‌کاری‌ها و هزینه فایده‌های سیاسی هستند، اما مردم در نقاط مختلف جهان یک نقطه مشترک در این اتفاق پیدا کردند و آن محکومیت کشتار غیرانسانی در فلسطین است.

فلسطین؛ مساله جهان امروز

پایین کشیدن پرچم رژیم صهیونیستی در میان تشویق معترضان در رم، عروسک‌هایی که کودکان لندنی برای حمایت از کودکان غزه مقابل وزارت خارجه انگلیس قرار دادند، تجمع دانشجویان آمریکایی در دانشگاه‌ها روارد، بخشی از واکنش‌ها به اتفاقات رخ داده در غزه در کشورهای اروپایی و آمریکایی است. این البته همه آنچه در غرب در واکنش به این اتفاقات رخ می‌داد، نبود. برگزاری تجمع‌ها در دانشگاه‌های آمریکایی مثل هاروارد نشان می‌داد جامعه نخبگانی آمریکا نیز نسبت به این اتفاق خنثی نبودند. این را می‌توان در نظرسنجی‌های منتشر شده رسانه‌های آمریکایی نیز دید. بر مبنای نظرسنجی‌ای که سی‌ان‌ان منتشر کرده تنها ۲۷ درصد جوانان آمریکایی از حملات صهیونیست‌ها حمایت می‌کنند، امری که منجر به واکنش تند «بیل ماهر»، کارشناس نزدیک به صهیونیست‌ها شد و گفت: «به دانشگاه نروید چون احمق می‌شوید!» اگر از قشر نخبگانی موجود غرب عبور کنیم این واکنش‌ها را حتی می‌توان میان یهودیان ساکن در نیویورک هم دید. آنها در جدیدترین اعتراضات‌شان به دنبال فراخوانی که منتشر کرده بودند، در ترمینال گرند سنترال نیویورک تجمع کردند. آنها پیش از این هم در کنگره آمریکا دست به اعتراض زده بودند. متروهای لندن نیز به محل دیگری برای اعتراض علیه صهیونیست‌ها تبدیل شده بود، تجمعی که البته منجر به تعلیق راهور مترو به خاطر همراهی با مردم در قطار شده بود. حمایت از فلسطین حتی به رسانه‌های آمریکایی و انگلیسی نیز رسید. بعد از انتشار یک فراخوان برای حمایت از آتش‌بس در غزه، در مجله ARTFORUM که در بخشی از آن آمده بود: «ما از آزادی فلسطین حمایت می‌کنیم و خواستار پایان دادن به کشتار و صدمه زدن به همه غیرنظامیان، آتش‌بس فوری، ارسال کمک‌های بشردوستانه به غزه و پایان دادن به همدستی دولت‌هایمان در نقض شدید حقوق بشر و جنایت جنگی هستیم.» دیوید ولاسکو سردبیر ارشد این مجله برکنار شد. برکناری شش خبرنگار بی‌بی‌سی به خاطر لایک کردن پست‌هایی در حمایت از غزه نیز اتفاق دیگری بود که این چند وقت در رسانه‌های غربی اتفاق افتاد. نگاهی به این مواضع در اروپا نشان می‌داد موضوع فلسطین این بار نه در جهان اسلام، بلکه در اروپا و آمریکا به فصل مشترکی میان مردم و قشرهای مختلف آن تبدیل شده که این ماجرا را از بعدی انسانی مورد توجه قرار می‌دهند؛ آن هم در شرایطی که دولت‌های اروپایی و ایالات متحده صریحا از مواضع و اقدامات صهیونیست‌ها حمایت می‌کنند.

باخت در باخت اپوزیسیون در ماجرای فلسطین

این روزها و همزمان با واکنش‌های افکار عمومی در جهان حتی تا آنجا ادامه پیدا می‌کند که واکنش خبرنگاران به این اتفاقات منجر به اخراج و قطع همکاری با آنها می‌شود. آنچه در میان رسانه‌های اپوزیسیون و چهره‌های برانداز خارج‌نشین می‌گذرد جالب توجه است. حمایت صریح از موضع و واکنش صهیونیست‌ها در نوار غزه و معرفی کردن حماس به عنوان یک گروه تروریستی به کارویژه این رسانه‌ها تبدیل شد؛ امری که البته چندان تعجب‌برانگیز نبود؛ چراکه پیش از این جلسه نمایندگان این رسانه‌ها با وزیر اطلاعات رژیم صهیونیستی و مصاحبه اختصاصی اینترنشنال با نتانیاهو این موضوع را مشخص کرده بود که صهیونیست‌ها کارفرمای جدید این رسانه‌ها هستند و حالا در زمان بحران وقت دفاع از مواضع کارفرماست. این را می‌توان از بخشی از ماجرا دانست، تحلیل‌هایی که در این میان در این رسانه‌ها مطرح می‌شود نشان می‌دهد نسخه‌ای که این رسانه‌ها برای این اتفاقات پیچیده‌اند استفاده از همان روش ایجاد شکاف در میان گروه حماس و مردم غزه است، امری که تلاش می‌کند همان نسخه ایجاد شکاف میان مردم و حکومت ایران را در ماجرای فلسطین پیاده کند و در سمت دیگر این گزاره را مطرح می‌کند که چون مردم غزه از گروهی که آنها آن را تروریستی می‌خوانند اعلام برائت نمی‌کنند پس با آنها همراستا هستند و این مقابله با آنها را توجیه‌پذیر می‌کند. موضع‌گیری این رسانه‌ها و به‌ویژه اینترنشنال در شرایطی که افکار عمومی دنیا نیز نسبت به این اتفاق موضعی علیه رژیم صهیونیستی گرفته‌اند نشان می‌دهد آنها تمرکز خود را بر تغییر افکار عمومی در ایران نسبت به این اتفاقات متمرکز کردند. امری که البته در میان اخبار تحولات، فیلم‌ها و تصاویر موجود از جنایات غزه گم می‌شود و مورد توجه قرار نمی‌گیرد. فارغ از رسانه‌های فارسی‌زبان، براندازهای خارج‌نشین نیز در اتفاقات رخ‌داده در غزه در کنار صهیونیست‌ها ایستادند. سلطنت‌طلب‌ها را شاید بتوان جدی‌ترین مدافع صهیونیست‌ها در میان اپوزیسیون دانست. حمایت پهلوی‌ها از صهیونیست‌ها البته محدود به این روزها نبوده است اما این روزها خیلی خود را پررنگ‌تر از سابق نشان داده است. حمایت رضا پهلوی از صهیونیست‌ها همزمان با آغاز عملیات طوفان الاقصی و همراهی عبدالله مهتدی، دبیرکل حزب کومله از صهیونیست‌ها نشان داد آنها در این ماجرا در کجای قصه ایستاده‌اند. در آخرین نمونه در حالی که در شهرهای مختلف اروپا و ایالات متحده آمریکا تجمع‌هایی علیه صهیونیست‌ها در حال برگزاری است سلطنت‌طلب‌ها در حمایت از صهیونیست‌ها در بروکسل تجمع برگزار کردند. این تجمع البته با حضور نزدیک ۲۰ نفر و همسر رضا پهلوی برگزار شد اما به نظر نمی‌رسد به منظور کنش رسانه‌ای براندازها در حمایت از صهیونیست‌ها برگزار شده باشد؛ چراکه در میان اخبار اعتراض مردم در لندن، نیویورک، مادرید و سوئد، این تجمع حتی در میان رسانه‌های فارسی زبان نیز چندان مورد توجه قرار نمی‌گرفت. آنچه این بار برای سلطنت‌طلب‌ها و براندازها مهم بود، نه راضی کردن افکار عمومی نسبت به آنچه انجام می‌دهند که راضی کردن کارفرما برای دریافت بودجه بیشتر بود، امری که منجر به این شد که براندازها بعد از ضربه‌ای که در اتفاقات پاییز سال گذشته خوردند و عملا در جنگ افکار عمومی شکست خوردند، موضع‌گیری‌های آنها در اتفاقات غزه نیز ضربه کاری دیگری به اعتبار و وجهه کمرنگ شده این رسانه‌ها و افراد وارد کرد.

اتحاد روی کلان‌ایده‌ای به نام فلسطین

اگر دوربین رصد اتفاقات را از تجمعات در اروپا و آمریکا و تجمع بروکسل سلطنت‌طلب‌ها به داخل ایران بیاوریم، لازم است درباره آنچه رخ می‌دهد تحلیل دقیقی ارائه کنیم. شاید در روزهای ابتدایی آغاز عملیات طوفان الاقصی تلاش می‌شد این گزاره مورد تاکید قرار گیرد که در ماجرای فلسطین و موضع‌گیری‌هایی که از جانب سیستم حکمرانی درباره فلسطین گرفته می‌شود، اتفاق نظر وجود ندارد و برخی موافق این تصمیم‌گیری نیستند. اما واقعیت آنچه از جانب شخصیت‌های سیاسی مطرح شد، نشان می‌داد این تحلیل چندان دقیق و درست نبوده است. همزمان با آغاز عملیات طوفان الاقصی و در حالی که رسانه‌های صهیونیستی تلاش می‌کردند برمبنای شکست غافلگیرانه‌ای که در این عملیات خوردند، مظلوم‌نمایی کنند تا افکار عمومی جهان حماس را محکوم کنند اما این عملیات از جانب طیف‌های مختلف سیاسی در ایران مورد تحسین و تایید قرار گرفت. این امر چه از جانب طیف‌های سیاسی تند موسوم به جناح اصلاح‌طلب، چه از جانب طیف‌های مختلف جبهه اصولگرایی، مورد توجه قرار گرفت. نکته جالب توجه این بود که شخصیت‌هایی که شاید پیش از ماجرای غزه در اصول تصمیم‌گیری و سیاستگذاری در حکمرانی با یکدیگر اختلافات مبنایی داشتند و بخشی از آن اختلافات، خود را در جریان انتخابات و دعوای قدرت نشان می‌داد اما این بار در آرمانی به نام فلسطین، موضعی تقریبا یکسان گرفتند. نقطه اشتراک آنها محکومیت اقدامات صهیونیست‌ها و حمایت از مردم فلسطین بود و این تقریبا کلان‌ایده‌ای بود که از جانب این چهره‌های سیاسی مطرح می‌شد.

به افق فلسطین

در شرایطی که رسانه‌های فارسی‌زبان صهیونیست به دنبال ایجاد شکاف در داخل ایران در ماجرای فلسطین بودند، برنامه‌ای روی آنتن تلویزیون رفت که کارویژه خود را روی این موضوع متمرکز کرده بود که همه افراد، شخصیت‌ها و سلایق سیاسی حول یک موضوع مشترک، صحبت و نظرات خود را مطرح کنند. شخصیت‌هایی که شاید پیش از این در قاب تلویزیون حضور پیدا نکرده بودند. می‌شود گفت فلسطین و آنچه در سرزمین‌های اشغالی در حال وقوع است حالا از جانب شخصیت‌ها و افراد مختلف و از زاویه نگاه‌های متفاوت مورد بررسی و تحلیل قرار می‌گیرد و مخاطب با مجموعه‌ای از نگاه‌ها و دیدگاه‌های مختلف مواجه است که یک فصل مشترک در آن دیده می‌شود و آن محکومیت اقدامات صهیونیست‌ها و دفاع از فلسطین و آرمان فلسطین است.

تحلیلی همه‌جانبه از ماجرای فلسطین

محمد قوچانی، سردبیر مجله آگاهی نو و عضو حزب کارگزاران سازندگی، یکی از اولین میهمان‌های «به افق فلسطین» بود. قوچانی درباره اینکه راه‌حل درست در ماجرای فلسطین چیست، می‌گوید: «راه‌حل همان چیزی است که رهبری در مهر ۹۷ گفتند. ما که نمی‌گوییم مثل جمال عبدالناصر، یهودی‌ها را در دریا بریزیم. می‌گوییم یک رفراندوم برگزار شود و آن رفراندوم برمبنای حق رای تمام ساکنان فلسطین باشد.»
عباس عراقچی، معاون سابق وزارت خارجه دولت روحانی در تحلیل نقش آفرینی آمریکا در ماجرای حملات صهیونیست‌ها می‌گوید: «آمریکا و صهیونیست‌ها در اعمال سیاست‌های خود و منطقه مثل یک دولت واحد عمل می‌کنند. آمریکایی‌ها شریک همه جنایت‌های رژیم صهیونیستی هستند.» یوسف علی میرشکاک، شاعر نیز ماجرای یهودیت و صهیونیست را از منظر تفاوت دین و ایدئولوژی بررسی می‌کند و می‌گوید: «صهیونیسم دین را به بدترین نوع ایدئولوژی، یک ایدئولوژی نژادی تبدیل کرده است. فکر نمی‌کنم حتی یعقوب نبی، یوسف عمران و بنی اسرائیل هم با چنین پدیده‌ای موافق باشند. وقتی اینها این‌طور حساب می‌کنند که همه انسان‌ها برده بنی اسرائیلند یا خدا دیگران را به خاطر آنها آفریده برهمین مبنا به خودشان حق می‌دهند به هیچ احدی رحم نکنند و فقط بکشند.» سعید لیلاز، کارشناس اقتصادی و فعال اصلاح‌طلب نیز دیگر میهمان حاضر در این برنامه بود که در پاسخ به این سوال که درآمدهای اسرائیل از کجا تامین می‌شود، می‌گوید: «اینها صنعت دارند، توریسم دارند، کشاورزی دارند، اما اینکه بتوانند یک اقتصاد پویا را در این منطقه به شکل یک دولت نظامی و شبه جنگی نگه دارند، اتفاق نیفتاده است. همین الان هم دیده می‌شود که کمک‌های تجهیزاتی آمریکا در هفته‌های اخیر نتیجه‌ای به همراه نداشته است.» علی لاریجانی نیز از حمایت ایران از غزه می‌گوید و توضیح می‌دهد: «در فضای غرب و رسانه‌ای این موضوع را مطرح می‌کنند که ایران از این قضیه حمایت کرده است، ما حمایت ایران را پنهان نمی‌کنیم اما این مشکل مربوط به حمایت ما نیست. در زمان شاه که طرفدار اسرائیل بود هم چند جنگ علیه اسرائیل اتفاق افتاد. پس این ماجرا مربوط به ایران امروز نیست. این بحران درونی این رژیم است.» پرویز امینی، جامعه‌شناس در تحلیل فضای رسانه‌ای علیه صهیونیست‌ها می‌گوید: «وقتی نظام ارتباطی متکثر می‌شود، آن وقت با یکوت و تحریف در حد زیادی ناممکن می‌شود و راه برای ارتباط واقعی‌تر با افکار عمومی برقرار می‌شود. در همین ماجرایی که گفتند حماس ۴۰ کودک اسرائیل را سر بریدند، انکار آن از جانب رسانه‌های غربی اتفاق افتاد و در گذشته این اتفاق رخ نمی‌داد یا در ماجرای بیمارستان المعمدانی، اسرائیل این دعوی را مطرح کرد که انحراف راکت‌های حماس بوده است ولی در همان رسانه‌های غربی آدم‌هایی پیدا شدند که خلاف آن را مطرح کردند و در رسانه‌های غربی این موضوع نگرفت. این چیزی است که در وقایع اخیر رخ داده و افکار عمومی ضد اسرائیل شده است.»

فصل مشترکی به نام فلسطین

حضور شخصیت‌های سیاسی با سلایق و دیدگاه‌ها و نظرات مختلف در برنامه به افق فلسطین مجموعه‌ای از نظرات و دیدگاه‌های مختلف را در یک برنامه گردهم آورده که می‌توان آن را مجموعه‌ای از تکثرات سیاسی جامعه حول موضوع فلسطین در یک برنامه دانست. شخصیت‌هایی که شاید پیش از این در جزئی‌ترین موضوعات در شئون تصمیم‌گیری با یکدیگر اختلافات مبنایی داشتند و حتی نقدهایی نیز به صداوسیما وارد می‌کردند، حالا در یک موضوع مشترک به گفت‌وگو و تحلیل نظر می‌پردازند. یکی از وجه‌های جذابیت و دیده شدن برنامه به افق فلسطین را می‌توان حضور شخصیت‌های متفاوتی دانست که بر مبنای ایده و تحلیل خود حول آرمان فلسطین، نظرات‌شان را مطرح و تحلیل می‌کنند. این امر علاوه بر اینکه منجر به همگرایی و همراستایی همه شخصیت‌های سیاسی، حول موضوع فلسطین می‌شود، بر مبنای این تصویر می‌توان این طور تحلیل کرد که همه شخصیت‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی ایران علی‌رغم اختلاف نظرهایی در حوزه‌های مختلف دارند در آرمانی به نام فلسطین در یک اتحاد نظری و مبنایی قرار دارند. اگر بخواهیم این تصویر را از بیرون ایران و در محیط بین‌المللی روایت کنیم می‌توان گفت در ساختار سیاسی ایران در ماجرای فلسطین اتفاق نظری واحد وجود دارد.

ملت‌های جهان همه صدای آزادی مردم غزه را فریاد می‌زنند آیا این همصدایی، رژیم صهیونیستی را منزوی خواهد کرد؟

جنگ بعدی غزه باید جنگ حقوق علیه اسرائیل باشد

زینب مرزوقی
خبرنگار گروه نقد روز

تصاویر منتشرشده از راهپیمایی لندنی‌ها در حمایت از مردم غزه چنان عظیم و آخرالزمانی است که تحلیل این حمایت حتی برای تحلیلگران امور بین‌الملل هم سخت و پیچیده شده است. کاربران عرب فضای مجازی تصاویر راهپیمایی مردم لندن را در کنار تصاویر جشنواره‌هایی به اشتراک می‌گذارند که این شب‌ها در شهر ریاض عربستان درحال برگزاری است. با انتشار این تصاویر از لندن و ریاض؛ کاربران عرب به طعنه نوشته‌اند که ظاهرا پیش از قطع شدن اینترنت غزه، اینترنت عربستانی‌ها قطع شده که خبر از حال مردم غزه ندارند. از سویی دیگر پون پلارا، وزیر امور حقوق اجتماعی اسپانیا در واکنش به نسل‌کشی فلسطینیان در باریکه غزه در پیامی ویدئویی می‌گوید: «کشورهای اتحادیه اروپا باید فورا علیه اسرائیل چهار اقدام را انجام دهند: تعلیق روابط دیپلماتیک با اسرائیل، وضع قاطعانه تحریم‌های اقتصادی، تحریم تسلیحاتی، احضار نتانیاهو نخست‌وزیر اسرائیل و سایر حاکمان سیاسی به دادگاه جنایی بین‌المللی به علت بمباران غیرنظامیان در باریکه غزه.»
این روزها جهان همه علیه رژیم غاصب صهیونیستی یکصدا شده است و همه فریاد آزادی سرزمین‌های اشغالی و توقف جنگ علیه مردم غزه را فریاد می‌زنند. پرسشی که در این میان به‌وجود می‌آید این است که آیا این اقدامات و محکومیت‌ها باعث انزوای این رژیم در عرصه بین‌الملل خواهد شد؟
موضوعی که در جنگ هفت اکتبر اسرائیل و غزه پیش آمده، این است که اسرائیل کاملا به‌طور مشخص و بی‌پرده هم قوانین بین‌المللی و هم قوانین مرتبط با حقوق بشر را زیر پا گذاشت و هر نوع اقدام غیرانسانی که می‌توانست انجام دهد را هم انجام داد. «ثمانه اکوان» معتقد است مهم‌ترین موضوع این است که اکنون تمام دنیا، چه مردم و چه حکومت‌ها فهمیده‌اند که اسرائیل گرچه به‌عنوان یک کشور، توسط برخی کشورهای دنیا شناخته شده و عضو سازمان ملل است، اما در این جنگ چهره واقعی و وحشیگری خودش را به نمایش گذاشت. او می‌گوید: «اگر قرار باشد با این بازیگر بین‌الملل به‌صورت عادلانه برخورد شود، باید هم از سازمان‌های بین‌المللی بیرون انداخته شود و هم تحت تحریم قرار گیرد. همچنین کشورهای دنیا با اتحاد سعی کنند که رژیم صهیونیستی را در قبال اقداماتش پاسخگو کنند. این امر می‌تواند از طریق مراجعه به سازمان‌های بین‌الملل، دیوان بین‌المللی کیفری و دادگستری و شکایت از رژیم صهیونیستی به‌دلیل انجام این جنایات باشد. به‌جز این موارد، به‌دلیل اینکه مردم در اتفاقات اخیر از طریق وجود شبکه‌های اجتماعی آگاه شده‌اند، بی‌اعتمادی‌شان نسبت به رسانه‌های اصلی کشورهای غربی هم دیده شد.»

ریشه جنایات رژیم صهیونیستی

اکوان معتقد است پس از بی‌اعتمادی مردم جهان به رسانه‌های غربی در جنگ فعلی اسرائیل و فلسطین؛ ما شاهد چند اتفاق خواهیم بود. «اولین اتفاقی که می‌افتد، این است که رژیم صهیونیستی در دید مردم، یک رژیم منفور خواهد بود و رژیمی است که باید با آن مقابله شود. مساله بعدی این است که آیا کشورهای دیگر و رهبران کشورها، چنین کمپینی را علیه اسرائیل پیش خواهند برد؟ کمپین‌هایی که اسرائیل را مجبور به پاسخگویی کند. با توجه به حمایت آمریکا و کشورهای غربی و کشورهای اسلامی منطقه، به‌نظرم اقدامی برای تحریم اسرائیل صورت نخواهد گرفت. اما این مردم خواهند بود که کمپین‌هایی را علیه اسرائیل تشکیل خواهند داد و نتیجه آن تحریم رژیم صهیونیستی، شهرک‌نشینان و کالاهای اسرائیلی است.» اکوان تحلیل سومش را در قالب یک پرسش مطرح می‌کند. «آیا این تحریم‌ها باعث انزوای اسرائیل می‌شود؟» این تحلیلگر امور بین‌الملل و خاورمیانه می‌گوید: «این امر محکم و قطعی است. شما نمی‌توانید تصور کنید از این به بعد، رژیم صهیونیستی در جایگاه قبلی خود از لحاظ وجهه انسانی قرار دارد. پیش از این اتفاقات، آمریکایی‌ها و کشورهای غربی با کمک رسانه‌هایشان تلاش داشتند نشان دهند رژیم صهیونیستی، رژیمی است که همیشه مورد حملات پارتیزانی قرار می‌گیرد و باید از امنیت خودش دفاع کند. اما اکنون تصویر این‌گونه شده است که باید ریشه رفتارهای رژیم صهیونیستی را پیدا کنیم. ریشه عملیات امروز رژیم صهیونیستی از ۷۵ سال قبل شروع شده و آن مساله اشغالگری است. این مساله در هیچ‌یک از جنگ‌هایی که درگیرش می‌شد، مطرح نبود. اما اکنون کار به جایی رسیده که دبیرکل سازمان ملل متحد می‌گوید ریشه این اقدامات، اشغالگری اسرائیل است.»

تحریم رژیم صهیونیستی برای کشورهای اسلامی موضع ساده‌ای است

اکوان بر این باور است که از این به بعد، اسرائیل باید پاسخگوی سوالات زیادی باشد. او می‌گوید: «این پاسخگویی هم در معرض افکار عمومی و هم در معرض کشورهای مستقلی خواهد بود که در این خصوص دغدغه دارند. بسیاری از کشورهای اسلامی منطقه به‌جز تعدادی از کشورها که غیرت خاصی درباره مسائل جهان اسلام ندارند، به‌خصوص باقی کشورهای مستقل موضع‌شان نسبت به اسرائیل مشخص است. اگر کشورهای اسلامی، همکاری داشته باشند و تعارفات‌شان را با کشورهای غربی کنار بگذارند، تحریم اسرائیل موضع ساده‌ای برای کشورهای عرب منطقه خواهد بود. حتی برای کشورهایی که متوجه موضوع شده‌اند هم همین‌طور است. دولت‌هایی که نمی‌خواهند اکنون سرشان را زیر برف کنند و تماشاگر باشند. کشور اسپانیا و دولت اسپانیا و برخی از نمایندگان مجلس هم در همین راستا قرار می‌گیرند. برخی از نمایندگان مجلس انگلستان و نمایندگان کنگره آمریکا هم از همین دسته‌اند. اتفاقا همین‌ها می‌توانند یک اطلاع‌رسانی محکم و قوی علیه رژیم صهیونیستی داشته باشند و سعی کنند سیاست‌ها را در دولت‌هایشان به‌نحوی تنظیم کنند که این رژیم پاسخگو باشد.» این تحلیلگر امور بین‌الملل می‌گوید در کشورهای غربی به‌دلیل حمایت‌های صددرصدی از رژیم صهیونیستی انتظار کمی می‌رود. انتظار اصلی از کشورهای مستقل و خصوصا کشورهای اسلامی است. «باید ببینیم که کشورهای اسلامی در زمینه تحریم اسرائیل قرار است چه کاری انجام دهند. عربستان هنوز که هنوز است، سعی می‌کند که راه وسط را پیش بگیرد. درست است که به‌صورت لفظی محکوم می‌کند، اما اقدامی درجهت تنبیه رژیم صهیونیستی انجام نمی‌دهد. حتی سعی می‌کند هم شرایط را با برگزاری کنسرت و جشنواره عادی جلوه دهد. انگار نه انگار که در جهان اسلام اتفاقی افتاده است و عربستان همچنان برگزاری جشنواره را ادامه می‌دهد اما کشورهایی هم هستند که تکلیف‌شان با این مساله از قبل مشخص است. مانند ایران، عراق، ترکیه، سوریه، یمن، لبنان، اندونزی و مالزی. این کشورهای اسلامی به هر شیوه‌ای، رژیم صهیونیستی را نمی‌پذیرند و از لحاظ پروپاگاندا و فشار آوردن به سایر کشورهای اسلامی برای رفتن به سمت اقدامات عملی لازم است که فعالیت‌هایشان بیشتر شود.»

شبکه‌های اجتماعی واکنش ندادن نسبت به جنایات رژیم صهیونیستی را سخت‌تر کردند

اکوان معتقد است مهم‌ترین امر اکنون این است که همه اقداماتی که رژیم صهیونیستی درحال انجامش است، به‌صورت گسترده در رسانه‌ها و فضای مجازی پخش شود که همه مردم دنیا بدانند واقعا چه خبر است؛ «اینکه در لندن اکنون راهپیمایی میلیونی شکل می‌گیرد و در فرانسه با وجود تمام تهدیدات، مردم این‌گونه بیرون می‌آیند، یا در ترکیه با وجود اینکه اردوغان هیچ واکنشی نشان دهد ولی الان خودش از مردم می‌خواهد که تظاهرات راه بیندازند، همه نشان می‌دهند که اتفاقا برخلاف جنگ‌های قبلی به‌دلیل اینکه پای شبکه‌های اجتماعی درمیان است و مردم به‌صورت مستقیم از اخبار و حوادث باخبرند، واکنش نشان ندادن کشورها علیه رژیم صهیونیستی سخت‌تر شده است. اکنون در آمریکا می‌گویند این موضوع ممکن است به یکی از موضوعات مهم در انتخابات ریاست‌جمهوری ۲۰۲۴ تبدیل شود. الان مسلمانان آمریکا میان گزینه بد و بدتر یعنی بایدن و ترامپ مانده‌اند که کدام را انتخاب کنند. مطمئنم که در انتخابات ریاست‌جمهوری آمریکا این مساله می‌تواند یک فاکتور و مساله تاثیرگذار باشد.»

دروغگویی دولت‌های غربی برای ملت‌هایشان نمایان شد

این تحلیلگر امور بین‌الملل همچنین در ادامه درباره اینکه آیا ملت‌ها، دولت‌هایشان را مجبور به قطع رابطه می‌کنند یا خیر، می‌گوید: «در کشورهای غربی این موضوع مطرح نیست؛ چراکه دولت‌ها دست به چنین کاری نمی‌زنند. به‌خاطر دارم در سال ۲۰۰۳ وقتی آمریکا می‌خواست به عراق حمله کند، یک راهپیمایی دو تا سه‌میلیونی در واشنگتن برگزار شد. جورج بوش اعلام کرد ما سیاست‌هایمان را کف خیابان تعیین نمی‌کنیم. دولت داریم و دولت تعیین می‌کند. قصدم این است که بگویم کشورهای غربی تا این حد به مساله بی‌توجه هستند. الان هم می‌بینیم که بایدن چه کاری انجام داده است. در ابتدا حمله به بیمارستان غزه را نپذیرفت و با نتانیاهو دست به یکی کرد که واقعیت را تحریف کنند. اما الان رسانه‌های غربی و رسانه‌های خودشان در بیان مساله توسط رهبران‌شان شک کرده‌اند. کانال ۴ انگلستان، حتی بی‌بی‌سی و نیویورک‌تایمز سوالاتی را مطرح کردند که نشان می‌دهد شواهد دروغگویی و پنهان کردن مدارک توسط نتانیاهو و بایدن مطرح است، بنابراین در کشورهای غربی این انتظار نمی‌رود اما حداقلش این است که دروغگویی، ریاکاری و فساد دولت‌های غربی برای مردم‌شان نمایان‌تر می‌شود و به‌سمتی می‌رود که اگر انتخابات در کشورها برگزار شود، این موضوع در انتخابات آن کشورها ظهور می‌کند و کار به جایی کشیده می‌شود که فردی را انتخاب می‌کنند که علنی و به این شکل از رژیم صهیونیستی حمایت نمی‌کند.»

باید کار به مجامع حقوقی بین‌المللی کشیده شود

بعد از اتمام جنگ، آمریکایی‌ها برای کار روی افکار عمومی‌شان برنامه رسانه‌ای دارند. این تحلیل اکوان، تحلیلگر امور بین‌الملل است. او ادامه می‌دهد: «ما نیز اتفاقا در این سمت ماجرا باید از طریق شبکه‌های اجتماعی و رسانه‌ها مردم را آگاه نگه داریم. در کشورهای اسلامی کار مقداری متفاوت است؛ چراکه مردم به‌قدری سطح توقع‌شان در مساله فلسطین از دولت‌ها بالاست که مجبورشان می‌کنند سیاست‌ها تغییر پیدا کنند. گمان نمی‌رفت ترکیه در هفته اول تصمیم بگیرد با رژیم صهیونیستی قطع ارتباط کند یا دیپلمات‌ها اخراج شوند یا راهپیمایی وسیعی اتفاق بیفتد اما اکنون اردوغان مجبور شد مردم را به راهپیمایی دعوت کند. در عراق با وجود اینکه گروه‌های مقاومت پایگاه‌های عراقی را مورد هدف قرار می‌دادند و دولت عراق می‌گفت نباید این کار صورت بگیرد اما اکنون دیگر نمی‌توانند جلوی مردم را بگیرند. مطمئنا چه دولت‌های اسلامی و چه دولت‌های غیراسلامی در کل دنیا به‌سمتی می‌روند که مردم در انتخابات‌ها افرادی را که از رژیم صهیونیستی حمایت می‌کنند، به‌رسمیت نمی‌شناسند.»

حیات سیاسی نتانیاهو بعد از جنگ غزه تمام می‌شود

اکوان همچنین درباره این موضوع که پس از جنگ آیا رژیم صهیونیستی منزوی خواهد شد؟ معتقد است بستگی به این دارد که تا تمام شدن آتش جنگ، اسرائیل دست به چه اقداماتی خواهد زند. «زمانی که آتش جنگ بخوابد، در سرزمین‌های اشغالی سیستم سیاسی علیه نتانیاهو دادگاهی بزرگ برگزار می‌کند و احتمالا حیات سیاسی او به پایان می‌رسد، همچنین همه اتفاقات جنگ گردن نتانیاهو می‌افتد. کشورهای دیگری که بخواهند از اسرائیل حمایت کنند هم ممکن است همه این جنایات را گردن او بیندازند و بگویند ببین این داستان تمام شد و نتانیاهو عمر سیاسی‌اش به اتمام رسید. حالا باید به‌سمت رقم زدن یک اتفاق دیگر برویم. احتمالا آمریکایی‌ها به‌سمت راه‌حل دو دولتی می‌روند. در کشورهای دیگر هم تنها کاری که باید انجام شود و به نظر من ترکیه و ایران جلودار مساله هستند، این است که این قضیه تا به اینجا نباید به اتمام برسد. باید کار به مجامع حقوقی بین‌المللی کشیده شود و انواع و اقسام شکایت‌ها علیه رژیم صهیونیستی شکل بگیرد. نه با محوریت شخص نتانیاهو، بلکه با محوریت خود رژیم صهیونیستی. پس از آن باید مطالبه‌گر باشند که اشغالگری به پایان برسد، یعنی مساله بعدی پس از جنگ غزه، جنگ حقوقی است و اگر کشورهای اسلامی و تشکیلات خودگردان فلسطین این جنگ را ببرند، جنگ نظامی را هم برده‌اند. اگر هم بخواهند فراموش کنند، آب از آب تکان نمی‌خورد و احتمال به‌وقوع پیوستن چنین اتفاقاتی در نوار غزه و کرانه باختری وجود دارد.»

رئیس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها خبر داد

پایداری ۹۴ درصد ازدواج‌های دانشجویی در ۱۲ سال گذشته

فرهیختگان
دانشگاه
دوشنبه ۸ آبان ۱۴۰۲ | شماره ۳۹۹۴ | WWW.FDN.IR

شمارس معکوس آغاز بزرگ‌ترین رویداد نانویی کشور

نانویی‌ها با ۹ طرح ویژه به نمایشگاه چهاردهم می‌آیند

- ۳۰ طرح جدید در نمایشگاه چهارم به نمایش درمی‌آید
- سفرای خارجی و دانشجویان بین‌الملل میهمانان ویژه نمایشگاه نانو
- محصولات ۴۵ تیم نوپای نانویی نمایش داده می‌شود
- آشنایی با کاربرد ۹ محصول بدیع نمایشگاه نانوی ۱۴۰۲

دانشجویان دانشگاه آزاد سال تحصیلی پرشوری در پیش دارند

تقویم ۵ رویداد بزرگ فرهنگی دانشگاه آزاد

رئیس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها خبر داد

پایداری ۹۴ درصد ازدواج‌های دانشجویی در ۱۲ سال گذشته

فاطمه طاری‌بخش
خبرنگار گروه دانشگاه

ازدواج دانشجویی یکی از برنامه‌های جدی دفتر نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌هاست. برنامه‌ای که از ابتدای هر سال تحصیلی برنامه‌ریزی‌های مختلفی از سوی متولیان این دفاتر برای اجرایی‌سازی آن صورت می‌گیرد. در همین راستا روز گذشته نشست خبری بیست‌وششمین دوره این مراسم با حضور حجت‌الاسلام مصطفی رستمی، رئیس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها و مهدی فاطمی‌پور معاون فرهنگی این نهاد در دفتر مرکزی نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری برگزار شد. در این نشست که تنها سخنران آن مصطفی رستمی بود آمار طرح‌هایی مانند مانا، دردانه و همسفر تا بهشت و سامانه همرسان اعلام شد تا به‌نوعی تصویری روشن از این حوزه را نشان دهد. در ادامه گزارشی از این نشست را به همراه آمار اختصاصی «فرهیختگان» از طرح‌های مذکور می‌خوانید.

پایداری ۹۴ درصد ازدواج‌های دانشجویی در ۱۲ سال گذشته

مصطفی رستمی در ابتدای این نشست خبری با تاکید بر مانا بودن ازدواج‌های دانشجویی گفت: «ازدواج دانشجویی از اولویت‌های نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌هاست و امسال بیست‌وششمین دوره همسفر تا بهشت برگزار خواهد شد. معنای ازدواج دانشجویی، یعنی ازدواجی که در دوران دانشجویی اتفاق می‌افتد و یکی از بهترین شکل‌های ازدواج است چراکه در سنی رخ می‌دهد که فرد هنوز فارغ‌التحصیل نشده اما اقدام به ازدواج می‌کند و این نشانه باور به تشکیل خانواده و اعتلای زندگی است، از این رو توجه به ازدواج دانشجویی از تکالیف ماست.» رئیس نهاد نمایندگی رهبری در دانشگاه‌ها با اشاره به اینکه بررسی‌ها نشان می‌دهد یکی از بهترین و ماندگارترین ازدواج‌ها ازدواج دانشجویی است، افزود: «ما یک ذخیره چند صدهزار زوجی داریم که زمینه خوبی برای مطالعات در عرصه ازدواج را فراهم کرده است. یکی از حوزه‌هایی که به آنها توجه کردیم مانایی و پایداری ازدواج‌های دانشجویی است. در اصل گاهی اوقات نگرانی‌هایی بدون مطالعه و داشتن آمار مطرح می‌شد اما براساس آمار معتبر ثبت‌شده در ثبت احوال مشخص شد که ازدواج‌های دانشجویی یکی از پایدارترین مدل ازدواج‌ها در کشور است و بیش از ۹۴ درصد ازدواج‌های دانشجویی طی آمارهای ۱۲ سال گذشته که ازدواج‌های صورت‌گرفته در آن براساس اقدامات حمایتی نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها بوده با پایداری زندگی مشترک‌شان روبه‌رو بوده‌اند.» مصطفی رستمی در حاشیه این نشست در گفت‌وگو با «فرهیختگان» درباره حمایت نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری و دستگاه‌های مسئول از نهاد خانواده دانشجو گفت: «ازدواج امری است که دو جوان دارای مسئولیت عملا خودشان این بار را به دوش گرفتند و مهم‌ترین حافظان و حامیان ازدواج پس از ازدواج خود زوجین هستند. یعنی پایداری خانواده به ایثار و فداکاری و تحمل و مدارا و محبت و همسازی دو جوانی که کنار هم قرار گرفتند، بستگی دارد. همچنین ابزار و امکاناتی که در اختیار ما قرار دارد عملا بیشتر از این اجازه نمی‌دهد که در این زمینه وارد شویم.» او در همین زمینه افزود: «اصولا دانشجویان سال‌های آخر دانشجویی خود ازدواج می‌کنند و پس از آن نیز عملا از فضای دانشگاه خارج می‌شوند و وارد فضای کسب‌وکار و فضای بعد از دانشگاه می‌شوند. طبیعتا در آن دوره مخاطبان دیگری دارند و دستگاه‌های مسئول دیگری در این حوزه‌ها وجود دارد. یعنی دستگاه‌های مسئول در بحث حمایت از نهاد خانواده آن هم بعد از ازدواج، طبیعتا بیشتر بر عهده غیر از نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری است. بازه ماموریتی ما دوره دانشجویی زوج‌هاست که این برهه از زندگی‌شان در اختیار ما قرار دارد. البته همین برهه هم شامل قبل از ازدواج و خود ازدواج و دوران ابتدایی شروع زندگی مشترک می‌شود.»

آغاز ثبت‌نام ۲۶مین دوره «همسفر تا بهشت» از ۷ آبان

طرح همسفر تا بهشت، یکی از مهم‌ترین و پررنگ‌ترین طرح‌های نهاد در بحث ازدواج دانشجویی است. این طرح هر سال در آذرماه و در مشهد برگزار می‌شود. جالب اینجاست که شرایط خاصی برای نام‌نویسی در این طرح وجود ندارد و همین‌که، تنها یکی از زوجین در زمان تاریخ رسمی عقد دانشجو باشد کفایت می‌کند. تاکنون ۲۵ دوره از این طرح برگزار شده و بیش از ۴۳۵ هزار دانشجو با این روش ازدواج کرده‌اند. رئیس نهاد مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها در نشست خبری با تاکید بر اینکه از دیروز ۷ آبان‌ماه ثبت‌نام زوجین برای شرکت در طرح همسفر تا بهشت رسما آغاز شده است، اضافه کرد: «ثبت‌نام تا ۳۰ آبان ادامه دارد. دانشجویان می‌توانند با مراجعه به درگاه ازدواج دانشجویی، اطلاعات اولیه را ثبت کنند و از اول آذرماه اعزام زوج‌های دانشجو به مشهد مقدس و اجرای رسمی دوره را بعد از ثبت‌نام خواهیم داشت. امیدواریم با حمایت نهادهای مختلف حداکثر ثبت‌نام برای این دوره را به‌خوبی پاسخ داده و محدودیتی برای شرکت دانشجویان در این طرح نداشته باشیم.»

عملکرد همرسان: ۱۱ هزار ثبت‌نام و ازدواج ۱۴ زوج

در این میان باید به این مساله اشاره کرد که یکی از جدیدترین طرح‌های نهاد، سامانه همرسان است که مربوط به پیش از ازدواج دانشجویی و زمان آشنایی می‌شود. این طرح در آستانه یک سالگی خود قرار دارد و هدف آن شناساندن دانشجویان دارای شرایط ازدواج به یکدیگر است. مصطفی رستمی، رئیس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها درباره سامانه همرسان نیز به «فرهیختگان» گفت: «سامانه همرسان با توجه به فرآیندی بودن ازدواج و تاثیر متغیرهای بسیاری مانند انگیزه مخاطب، رسیدن به تصمیم، مشارکت و رضایت خانواده‌ها، شرایط اقتصادی و مجموع متغیرهایی که منجر به پدیده ازدواج می‌شود فعال شده است، یعنی کاری که این سامانه انجام می‌دهد بحث شناسایی دختران و پسران شایسته و آماده ازدواج است که بانک اطلاعاتی بعد از جمع‌آوری مجموعه اطلاعات ضروری اولیه ارزیابی بسیار دقیق و مشاوره‌ای برای افراد دارای شایستگی و شرایط به یکدیگر معرفی شوند و آخرین مرحله نیز دخیل کردن خانواده‌ها در فرآیند ازدواج است. ما در آغاز راهیم و در حال حاضر ۱۴ زوج ما محصول این سامانه هستند اما طبیعتا این آمار آماری نیست که زیاد باشد و باید توجه داشت که تنها حدود یک سال از افتتاح سامانه می‌گذرد.» او همچنین در نشست خبری درباره طرح همرسان که مربوط به دوره آشنایی زوجین دانشجو می‌شود، عنوان کرد: «تا به امروز ۱۱ هزار دانشجو در این سامانه ثبت‌نام کرده‌اند و بعد از بررسی و مشخص‌شدن وضعیت آنها و صحت‌سنجی‌های دقیق و انجام مشاوره حرکت به سمت ازدواج آغاز می‌شود.»

۱۲۰۰ اثر به جشنواره مانا ارسال شد

جشنواره زوج مانا، یکی دیگر از طرح‌های نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در جهت ترویج شادی و نشاط، تداوم ارتباط با زوج‌های دانشجو و آموزش مهارت‌های کاربردی و مفید به این زوج‌هاست. در این جشنواره، زوجین دانشجو با ثبت تعداد فرزندان و کنشگری‌های اجتماعی می‌توانند در دوره آموزش مجازی شرکت کنند و آثار خود را در قالب ایده‌های آموزنده، تجربه‌های موفق و خاطرات شیرین زندگی مشترک خود برای جشنواره بفرستند. از ۲۰ اسفند ۱۴۰۱ تا ۲۰ خرداد ۱۴۰۲، ۱۰ هزار و ۵۳۹ نفر در این طرح شرکت کردند. تعداد چهار هزار و ۷۴۷ نفر، کنشگری‌های اجتماعی داشتند و ۹ هزار و ۱۹۸ نفر نیز دوره‌های آموزشی را گذرانده‌اند. آثار ارسال‌شده هزار و ۲۰۰ اثر بوده است.» رستمی در مورد این طرح و اختتامیه این طرح هم روز گذشته در نشست خبری خود گفت: «۱۰۰ خانواده با ملاک‌هایی همچون فرزندآوری، کنشگری اجتماعی، فعالیت جهادی، رتبه علمی زوجین، فعالیت‌های قرآنی و معرفتی، حضور در دوره‌های آموزشی و رضایت و صمیمیت خانوادگی به‌عنوان زوج‌های برتر در آذرماه در مشهد مقدس انتخاب خواهند شد. در این میان باید به این نکته هم توجه کرد که کنشگری‌های اجتماعی ۱۵۰ خانواده برتر در قالب کارآفرینی، تالیف کتاب، رتبه قرآنی، جشنواره، مقام ورزشی، کار جهادی، مساوات و همدلی و همیار ازدواج بوده است. البته بیشترین عدد مربوط به کار جهادی با ۵۵۶ نفر شده است.»

ثبت‌نام بیش از ۲۰ هزار زوج دانشجو در طرح دردانه

طرح دردانه را هم باید از دیگر طرح‌های نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری برای بعد از ازدواج و تشویق به فرزندآوری دانست. این طرح برای نخستین بار و با مشارکت معاونت فرهنگی سیاسی این نهاد و بنیاد ۱۵ خرداد و ستاد اجرایی فرمان امام در سال ۱۴۰۱ برگزار و تا اول خردادماه ۱۴۰۲ تکمیل ظرفیت شد. در این طرح، ۱۵ میلیون تومان وام قرض‌الحسنه، افتتاح حساب به نام فرزند با هدیه دو میلیون تومان؛ هدیه کارت یک میلیون تومانی به مادر و چهار قلم از ملزومات بهداشت نوزادان با عنوان بسته لبخند مادری به زوج دانشجو داده می‌شود. ثبت‌نام‌کنندگان در این طرح، بیش از ۲۰ هزار نفر بودند؛ اما درنهایت پنج هزار زوج تعهدات بنیاد ۱۵ خرداد، دوهزار و ۵۰۰ زوج تسهیلات و هزار مادر نیز بسته لبخند مادری را دریافت کردند.» رئیس نهاد نمایندگی رهبری در دانشگاه‌ها درباره این طرح گفت: «تاکنون ۱۰ هزار و ۳۵۹ خانواده دانشجویی حائز شرایط برای این طرح معرفی شدند و با تعهداتی که بنیاد ۱۵ خرداد، بانک صادرات و مهر داشتند این طرح حمایتی اجرا می‌شود.»

جای خالی بهره‌برداری پژوهشی از داده‌های ازدواج دانشجویی

نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها اطلاعاتی را از زوجین دانشجو به دست می‌آورد. برای مثال در طرح همسفر تا بهشت پرسشنامه‌ای برای گرفتن اطلاعات زوج دانشجو به آنها داده می‌شود، یا در طرح مانا درمورد موضوعات دیگری مانند پایداری روابط و... اطلاعاتی جمع‌آوری می‌شود. همچنین در طرح دردانه نیز نهاد اطلاعات فرزندآوری زوجین دانشجو را به دست می‌آورد و تمام این دیتاها می‌تواند به تحلیل‌های دقیق و پژوهش‌های کاربردی درمورد ازدواج‌های دانشجویی و به‌صورت جامع‌تر ازدواج‌های جوانان منتج شود. حتی با در اختیار قرار دادن تحلیل‌های مورد نظر به دانشگاه و مراکز مشاوره آنها می‌توان این دو نهاد را در راستای سیاستگذاری برای افزایش ازدواج دانشجویی یاری کرد. اما به نظر می‌رسد نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری نتوانسته تاکنون از این داده‌ها به‌خوبی استفاده کند. رئیس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها با تاکید به اینکه تا به امروز دوبار به بررسی پرسشنامه‌های ازدواج دانشجویی پرداخته‌اند، به «فرهیختگان» گفت: «مولفه‌های بسیاری در این پژوهش‌ها مورد بررسی قرار گرفته است و فردی که کار آماری بلد باشد می‌تواند نتایج ارزشمندی را استخراج کند. این نتایج به متخصصان این حوزه در بحث خانواده و ازدواج داده شد و به‌صورت روایی این مطالب بیان شد. در این پژوهش‌ها میانگین سن ازدواج، تفاوت‌ها سنی، رده سنی طلاق‌ها و... مورد تحلیل قرار گرفته است.» او درخصوص قرار دادن نتایج حاصل از این تحلیل‌ها در اختیار مراکز مشاوره بیان کرد: «درمورد قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت اختیاری به دست ما سپرده شده که طبق آن مراکز مشاوره، مدیریت و تایید روسا و چارت آن دچار تغییراتی شد اما این تحلیل داده‌ها هنوز در اختیار مراکز مشاوره قرار نگرفته است.»

خبر

جامعه علمی با شناخت دشمن و غلبه بر جنگ ترکیبی نقش‌آفرینی می‌کند

دکتر محمدمهدی طهرانچی، رئیس دانشگاه آزاد با حضور برخط در مرحله منطقه‌ای طرح ملی اعتلای استان‌های سمنان، گلستان و مازندران گفت: «دشمنان نمی‌خواهند جمهوری اسلامی نقش‌آفرین باشد، اما با همت و پیشینه‌ای که این نظام دارد، کشور ما به نقش‌آفرینی در این دوره نیز دست پیدا کرده و به همین علت با جنگ ترکیبی مواجه شده است.» دکتر طهرانچی تاکید کرد: «جامعه علمی می‌تواند با شناخت دشمن و غلبه بر جنگ ترکیبی با خیز جدید علمی جایگاه نقش‌آفرین تمدن جمهوری اسلامی را حفظ کند. از سال ۱۹۸۹ جهان دچار تحولات عظیمی شد اما در سال ۲۰۱۹ بلوک‌بندی جدیدی شکل گرفت و این بلوک‌بندی جدید می‌طلبد که ما نیز جایگاه جدیدی در جهان پیدا کنیم.» وی با بیان اینکه در عصر اطلاعات یا جهان شبکه‌ای با مفاهیم جدیدی مواجه می‌شویم که با مفاهیم مهندسی قبل متفاوت است، اضافه کرد: «این مفاهیم از دل غرب به‌وجود آمده اما ماهیت درهم‌تنیده‌ای از علم و فناوری دارد و جلوه پنجم مناطق تمدن غرب را مطرح کرده است.» رئیس دانشگاه آزاد با بیان اینکه نیوتن و همکارانش صد سال قبل علوم طبیعی و نظام یکپارچه خلقت را تجزیه کرده و تخصص‌گرایی را بر آن وارد کردند، گفت: «ساختار علم تجزیه‌ای قبلی دیگر پاسخگوی نیازهای روز نیست و ساختار علم جدید باید جایگزین شود. فناوری‌های همگرا، مجازی شدن امور و روی کار آمدن هوش مصنوعی باعث شده دانشگاه‌ها هم ماهیت جدیدی پیدا کنند. از روی تکه‌تکه کردن طبیعت، مهندسی نیز تکه‌تکه شد و نظامات علمی از هم جدا شد و با این تغییرات رشته‌های نوینی چون متالوژی، مهندسی شیمی، مواد ساختمانی و عملیات معدنی به‌وجود آمد.» رئیس دانشگاه آزاد اظهار کرد: «در دوره جدیدی که در قرن ۲۱ با آن مواجه هستیم، رشته‌هایی به‌وجود آمدند که دیگر رشته یا بین‌رشته محسوب نمی‌شوند و فرارشته‌ای هستند.» وی با اشاره به اینکه به‌عنوان مثال نانو و آی‌تی همه رشته‌ها و حوزه‌ها را در خود جا داده‌اند، اظهار کرد: «فناوری اطلاعات نیز ترکیبی از حوزه علوم انسانی، اجتماعی، هنر، علوم پایه و مهندسی می‌شود و نمی‌توان آن را به یک شاخه از علوم نسبت داد.» دکتر طهرانچی گفت: «به‌سبب تعالی مهندسی ابزار دقیق بشر توانسته تا مولکول‌های کوچک، سیناپس، اتم و دی‌ان‌ای دست پیدا کرده و درحقیقت بشر توانست همگرایی در علم خلق کند که الگوبرداری آن از انسان است.» رئیس دانشگاه آزاد یادآور شد: «اتفاقاتی که طی سال‌های ۲۰۱۹ تا ۲۰۲۳ در دوران گذار رخ داد، همگی تابعی از اتفاقات آینده است.»

تشریح نحوه همکاری مشترک دانشگاه آزاد با وزارت کار

عبدالله محمدی، مدیرکل شبکه پژوهشی و آزمایشگاهی دانشگاه آزاد از همکاری مشترک دانشگاه آزاد با مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت فنی و بهداشت کار (مرکز طب کار) وابسته به وزارت کار، تعاون و رفاه اجتماعی خبر داد. محمدی با اشاره به تفاهمنامه همکاری بین دانشگاه آزاد و مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت فنی و بهداشت کار وزارت کار، تعاون و رفاه اجتماعی، خاطرنشان کرد: «براساس این تفاهمنامه از پتانسیل زیرساختی و تخصص و تجربه اعضای هیات‌علمی واحدهای دانشگاه آزاد بهره گرفته خواهد شد.» وی افزود: «همکاری اعضای هیات‌علمی و کارشناسان مجرب در امر آموزش دوره‌های تخصصی مورد نیاز در حوزه‌های مختلف»، «برگزاری دوره‌های بازآموزی مشاوران حفاظت فنی و ایمنی در حوزه‌های ایمنی برق، ایمنی دیگ بخار، ایمنی بالابر و جرثقیل، سیستم‌های اعلان حریق، ارزیابی مدیریت ریسک، ایمنی ساختمان، ایمنی معدن و ایمنی آسانسور»، «برگزاری آزمون (کتبی یا مجازی) برای شرکت‌کنندگان در دوره‌های تخصصی مرکز طب کار در هر واحد متقاضی اجرا» و «برگزاری کلاس‌های آموزشی تخصصی ویژه مسئولان ایمنی صنایع منتخب کشور و مشاوران و خدمت‌دهندگان در حوزه حفاظت فنی» از جمله اهداف این تفاهمنامه همکاری است.» محمدی با بیان اینکه واحدهای دانشگاه آزاد برای ثبت‌نام می‌توانند به سامانه مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت فنی و بهداشت کار (مرکز طب کار) به آدرس اینترنتی prkar.pcls.gov.ir مراجعه کنند، گفت: «در این زمینه لازم است از هر واحد دانشگاهی فردی به‌عنوان نماینده معرفی شود تا صرفا برای ایشان کلمه کاربری و گذر واژه عبور تعریف شود که این امر نیز برای تک‌تک افراد معرفی شده توسط تمام واحدهای دانشگاهی انجام شده است.» وی افزود: «با توجه به تفاهمنامه مذکور و جهت استفاده حداکثری از ظرفیت‌های موجود در دانشگاه آزاد در راستای افزایش درآمد غیرشهریه‌ای، واحدهایی که متقاضی برگزاری دوره یا آزمون‌های مرتبط با طب کار هستند باید در سه بخش مختلف (مدیریت ارشد، حقوقی و نماینده آموزشی) احراز هویت شوند.»

دوشنبه ۸ آبان ۱۴۰۲
شماره ۳۹۹۴
WWW.FDN.IR
FARHIKHTEGANDAILY

شمارش معکوس آغاز بزرگ‌ترین رویداد نانویی کشور

نانویی‌ها با ۹ طرح ویژه به نمایشگاه چهاردهم می‌آیند

ندا اظهری – زهرا رمضانی
گروه دانشگاه

در سالی که گذشت ستاد فناوری نانو تغییر و تحولات گسترده‌ای را تجربه کرد که از تغییر مدیریت تا افزوده شدن مسئولیت‌های این ستاد را شامل می‌شود. حالا این ستاد علاوه‌بر توسعه فناوری‌های نانو، توسعه فناوری‌های میکرو را هم در اختیار گرفته و دو مسئولیت را همگام با هم پیش می‌برد. درواقع نمایشگاه امسال کمی نسبت به نمایشگاه‌های سال‌های قبل متفاوت است. چهاردهمین نمایشگاه فناوری نانو از سیزدهم تا شانزدهم آبان‌ماه در دو سالن خلیج فارس و ملل نمایشگاه بین‌المللی تهران برگزار خواهد شد که فعالان حوزه‌های فناوری نانو و میکرو در این نمایشگاه حضور پیدا می‌کنند و به ارائه محصولات خود می‌پردازند. این بار نمایشگاه نانو با توسعه بازار نانوکاتالیست‌ها و صنایع اپتیک رونق بیشتری پیدا کرده و علاوه‌بر این، بخشی هم در توسعه فناوری با عنوان فناوری‌های بدیع آغاز به کار کرده است که در آن محصولاتی به نمایش درخواهند آمد که برای نخستین‌بار در دنیا فناوری و ابداع نوینی را ارائه کرده و دارای مجوز کانون پتنت ایران یا پتنت آمریکا هستند.

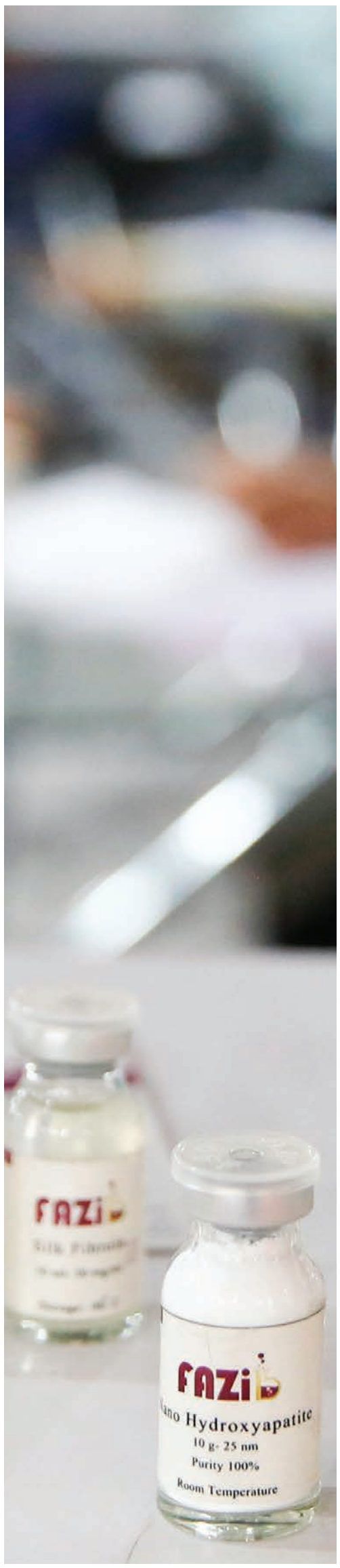

دبیر نمایشگاه فناوری نانو در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

۳۰ طرح جدید در نمایشگاه چهارم به نمایش درمی‌آید

سفرای خارجی و دانشجویان بین‌الملل میهمانان ویژه نمایشگاه نانو

ستاد فناوری نانو سال‌هاست با هدف توسعه فناوری‌های حوزه نانو فعالیت می‌کند، اما به‌تازگی مسئولیت جدیدی هم به این ستاد محول شده است که علی طهاری، دبیر چهاردهمین نمایشگاه فناوری نانو در گفت‌وگو با «فرهیختگان» عنوان می‌کند: «ستاد فناوری نانو علاوه‌بر وظایفی که در قبال توسعه فناوری‌های نانو در کشور دارد، مسئولیت پیشبرد فناوری‌های میکرو در کشور را هم برعهده گرفته است. در کنار فناوری‌های نانو، فناوری‌هایی هم وجود دارند که به میکرو شناخته می‌شوند و مقیاسی بزرگ‌تر از نانو دارند. از آنجایی که کشور در زمینه میکروالکترونیک قابلیت‌های بالایی دارد و وظیفه توسعه این بخش، از سوی شورای انقلاب فرهنگی به ستاد فناوری‌های نانو محول شده است که با توجه به تجربه‌های موفقی که ستاد در زمینه نانو داشته، انتظار می‌رود ستاد نانو با همان موفقیت قبلی و کنونی با همان مکانیسمی که پیش‌تر روی فناوری‌های نانو متمرکز بودند، فناوری‌های میکرو را نیز دنبال کنند و به موفقیت برسانند و به این واسطه بتواند توسعه فناوری را در این حوزه از فناوری روی سطوح مختلف دانش‌آموزی، دانشجویی، دانشگاه و حمایت از پژوهش و حمایت از توسعه فناوری، حمایت از رسوخ در صنعت و توسعه بازار و صادرات را انجام دهد.»

حضور ۶ شرکت فعال حوزه میکرو در نمایشگاه امسال

به‌طور طبیعی زمانی که مسئولیت بیشتری به یک ستاد یا سازمانی محول می‌شود، بودجه‌ای هم برای آن تعیین می‌شود، اما طهاری در پاسخ به این سوال که آیا با اضافه شدن وظیفه توسعه فناوری‌های میکرو، بودجه‌ای مازاد به ستاد تعلق گرفته، اشاره می‌کند که خیر، بودجه اضافه و جداگانه‌ای به ستاد داده نشده و ما همچنان با بودجه ۲۳۰ میلیارد تومان به فعالیت در ستاد ادامه می‌دهیم و هنوز مشخص نیست که اختصاص بودجه جداگانه به بخش توسعه فناوری‌های میکرو محقق خواهد شد یا خیر. به گفته دبیر نمایشگاه فناوری نانو، علاوه‌بر شرکت‌های فعال در حوزه فناوری‌های نانویی که در چهاردهمین نمایشگاه نانو حضور خواهند یافت، غرفه‌ای در نمایشگاه تعبیه شده است که غرفه میکرو در آن حضور پیدا خواهد کرد و به ارائه برنامه‌های خود می‌پردازند. غرفه میکرو چهار برنامه اصلی دارد و شرکت‌هایی هم که در حوزه میکرو فعال هستند و تعداد آنها به ۶ عدد می‌رسد، در طبقه اول سالن خلیج‌فارس حضور خواهند داشت و محصولات متنوعی را به نمایش می‌گذارند.

معرفی فناوری نانوی ایران با کمک دانشجویان بین‌الملل

دبیر نمایشگاه فناوری نانو و میکرو در ادامه اظهار می‌کند که به‌دلیل تقارن برگزاری روز نخست چهاردهمین نمایشگاه نانو با روز دانش‌آموز، غرفه دانش‌آموزی فناوری نانو را مانند هر سال داریم که تورهای بازدید از نمایشگاه برای دانش‌آموزان برگزار می‌شود. همچنین تور بازدید دانشجویان را هم در برنامه امسال نمایشگاه داریم که کار جدیدی را در نمایشگاه امسال در این بخش درنظر گرفته‌ایم که شامل تور دانشجویان خارجی است و هماهنگ شده که حدود هزار دانشجوی خارجی که در دانشگاه‌های ایرانی تحصیل می‌کنند از پیشرفت‌های فناوری نانوی ایران بازدید و استفاده کنند. این دانشجویان در رشته‌های مختلف تحصیل می‌کنند که از کشورهای منطقه، کشورهای آفریقایی و حتی جنوب شرق آسیا هستند. به گفته او هدف دعوت از دانشجویان خارجی این است که آنها پس از بازگشت به کشورهای خود اغلب در جایگاه هیات علمی مشغول به فعالیت خواهند شد و می‌توانند از توانمندی‌های ایران به‌ویژه روی حوزه‌های تجهیزات آزمایشگاهی، تبادل فناوری و حوزه‌های مختلف استفاده کنند و به‌نوعی به‌دنبال آن هستیم آنها مبلغ محصولات و فناوری‌های ایرانی باشند. ما پیش‌تر هم این تجربه را داشته‌ایم به‌طوری که اساتیدی داشته‌ایم که در ایران تحصیل کرده‌اند و بعد از بازگشت به کشورشان، تجهیزات موردنیاز خود را در عرصه فناوری از ایران خریداری کرده‌اند. درحال حاضر هم همین فرآیند را پیگیری می‌کنیم.

ارائه توانمندی‌های فناوری نانوی ایران به سفرای خارجی

طهاری در ادامه با اشاره به آغاز آیین افتتاحیه نمایشگاه چهاردهم فناوری نانو به «فرهیختگان» می‌گوید: «ساعت ۱۰ صبح روز شنبه سیزدهم آبان با حضور دهقانی فیروزآبادی، معاونت علم و فناوری ریاست جمهوری آیین افتتاحیه نمایشگاه برگزار خواهد شد. روز دوم هم نشست معرفی فرصت‌های همکاری با توانمندی‌های فناوری‌های نانوی ایران را با حضور حدود ۴۰ سفیر خارجی در برنامه خواهیم داشت که طی آن، توانمندی‌های فناوری نانوی ایران را برای آنها ارائه خواهیم کرد و بسته‌هایی را برای ارائه به آنها ترتیب داده‌ایم و تور نمایشگاه را نیز برای سفرای علاقه‌مند به نمایشگاه درنظر خواهیم داشت.» او همچنین ادامه می‌دهد که در روز سوم نمایشگاه نیز قراردادهای صنعتی و انتقال فناوری بین شرکت‌های بزرگ صنعتی و میان شرکت‌های سرمایه‌گذاری و فناورها به امضا می‌رسد. دبیر نمایشگاه نانو همچنین به حضور هیات‌های خارجی شامل هیات‌هایی از کشورهای سوریه، تاجیکستان، روسیه، امارات متحده عربی، امان و ونزوئلا اشاره کرد که برای برگزاری رویدادهای B۲B (به همرسانی) در ایران حضور پیدا خواهند کرد و جلسات B۲B را با شرکت‌های حاضر در نمایشگاه خواهیم داشت که امیدواریم باعث آغاز همکاری میان شرکت‌های ایرانی و طرف خارجی شود.

ارائه ۳۹ محصول جدید در نمایشگاه چهاردهم

طهاری درباره حضور شرکت‌های نانویی در نمایشگاه چهاردهم به «فرهیختگان» می‌گوید: «در نمایشگاه امسال حدود ۱۴۶ غرفه در نمایشگاه تعبیه شده است که از این میان حدود ۱۰۰ غرفه مربوط به شرکت‌ها هستند، اما تعداد شرکت‌های حاضر در نمایشگاه بیشتر خواهد بود؛ چراکه برخی شرکت‌ها مانند پارک پردیس یا صندوق سرمایه‌گذاری روی تعدادی شرکت در قالب یک پاویون حضور دارند، بنابراین می‌توان انتظار داشت که تعداد کل شرکت‌ها به ۱۴۰ تا ۱۵۰ شرکت هم برسد. ما در نمایشگاه امسال حدود ۳۰ طرح جدید توسعه فناوری و علاوه‌بر آن حدود ۹ طرح بدیع حضور دارند که این طرح‌های بدیع، قابلیت رقابت در عرصه‌های جهانی را دارند و مالکیت فکری آنها به ثمر نشسته و در لبه علم و فناوری، قابلیت رقابت با بقیه بازیگران عرصه فناوری نانو را در دنیا دارند که به‌عنوان نمونه به نمایش گذاشته خواهند شد. بیشتر محصولاتی که فناوران کشور ارائه می‌دهند در حد نیاز داخل است، اما ۹ طرح بدیعی که امسال از آنها درقالب طرح پایلوت رونمایی خواهد شد، طرح‌های توسعه فناوری و لبه فناوری هستند که قابلیت رقابت بین‌المللی دارند.»

نانوکاتالیست‌ها و صنایع اپتیک از سال گذشته پررونق‌تر شده‌اند

به گفته طهاری، اتفاقی که سال گذشته در حوزه بازار رخ داده، توسعه بازار در حوزه نانوکاتالیست‌هاست. درحال حاضر چند شرکت در داخل کشور روی این حوزه فعالیت می‌کنند که حدودا دو شرکت در نمایشگاه امسال حضور خواهند داشت. این شرکت‌ها علاوه‌بر اینکه با فعالیت در حوزه نانوکاتالیست‌ها توانسته‌اند نیاز بازار داخل را تامین کنند، صادرات این فناوری را هم انجام می‌دهند. اتفاق خوبی که از سال گذشته تاکنون افتاده این بوده که توسعه بازار کاتالیست‌ها باعث رشد بسیار خوبی در بازار این فناوری شده است و این توسعه بازار به‌دلیل صادرات خوبی رخ داده که این شرکت‌ها توانسته‌اند به مناطق اوراسیا و CIS (کشورهای مستقل مشترک‌المنافع) صادر کنند. موضوع دیگر اینکه ما در حوزه صنایع اپتیک، شرکت‌هایی را داریم که روی فناوری نانو فعالیت می‌کنند که یکی از آنها شرکت «سا ایران» است که محصولات متنوعی تولید می‌کند و یکی از برترین‌های بازار محسوب می‌شود. با توجه به بازاری که شرکت‌های ما در حوزه نانوکاتالیست‌ها و صنایع اپتیک توانسته‌اند در مناطق CIS رقم بزنند و صادرات خوبی را داشته باشند، موفق شده‌اند سهم بازار خوبی را با توجه به کیفیت خوب محصولات ایرانی از آن خود کنند. به گفته طهاری، قرار است طبق برنامه‌ریزی‌های صورت‌گرفته از برترین‌های بازار در مراسم افتتاحیه نمایشگاه تقدیر به‌عمل بیاوریم؛ طی این اقدام قرار است پنج شرکتی که در حوزه بازار نانو، حجم بالایی در سال گذشته داشته‌اند، مورد تقدیر قرار گیرند.

رئیس گروه توسعه و فناوری و نوآوری ستاد توسعه فناوری‌های نانو:

۹ طرح که نوآوری‌شان در سطح جهانی است را به نمایش گذاشتیم

احسان شکاریان، رئیس گروه توسعه و فناوری و نوآوری ستاد توسعه فناوری‌های نانو گفت: «ما امسال دو غرفه در نمایشگاه داریم که یکی از غرفه‌ها مرتبط با طرح‌های توسعه فناوری و دارای نوآوری جهانی است. با توجه به رویکرد جدید سند ملی توسعه‌های فناوری نانو در افق ۱۴۱۲ یکی از ماموریت‌های اصلی که به ستاد توسعه فناوری‌های نانو محول شده، بحث توسعه فناوری محصولات بدیع و دارای نوآوری جهانی است.» او ادامه داد: «در دو سه سال اخیر برنامه‌ای برای شناسایی فناوری‌ها و محققانی که قابلیت توسعه فناوری و توسعه محصولات دارای نوآوری جهانی دارند را در دستور کار قرار دادیم. دستاورد این مسیر هم آن است که در حال حاضر در نمایشگاه امسال ما، ۹ طرح از طرح‌هایی که در حال توسعه فناوری بوده، نوآوری جهانی داشته و ثبت اختراع بین‌المللی دارند را، به معرض نمایش قرار داده‌ایم. همچنین محصولات ارائه‌شده از CRL۴ تا CRL۸ را شامل می‌شود که هر کدام در حوزه خود فناوری‌ای در سطح جهانی دارند.»

رئیس گروه توسعه و فناوری و نوآوری ستاد توسعه فناوری‌های نانو اظهار داشت: «این طرح‌ها، طرح‌هایی هستند که معمولا پیچیدگی فناوری بالایی داشته و فاز توسعه فناوری آنها دو تا سه سال طول کشیده و البته همچنان هم ادامه‌دار است. در این دوره از نمایشگاه توانستیم نمونه اولیه این محصولات را در معرض نمایش قرار دهیم.» شکاریان درباره تفاوت CRL۴ با CLR۸ توضیح داد: «محصولاتی که در crl۴ قرار می‌گیرند، تقریبا مواردی است که مراحل پژوهشی آن تمام شده و نمونه آزمایشگاهی دارد، اما به کار بردن واژه CLR۸ برای مواردی است که محصول در آستانه تجاری‌سازی قرار دارد. نکته دیگر اینکه چون کلمه بدیع کمی واژه روشنی نیست، از آن برای نامگذاری این غرفه استفاده نکردیم، بلکه می‌گوییم طرح‌های در حال توسعه فناوری و دارای نوآوری جهانی یا نمونه اولیه محصولات دارای نوآوری جهانی را در این نمایشگاه به نمایش گذاشته‌ایم.»

حضور شتابدهنده‌های فعال حوزه فناوری نانو در نمایشگاه

او بیان داشت: «غرفه دوم ما هم غرفه شتابدهنده‌های فعال در حوزه فناوری نانو است. با توجه به بلوغ اکوسیستم فناوری و نوآوری کشور و توسعه مراکز رشد مرتبط با کسب‌وکارها مثل شتاب‌دهنده‌ها و در سال‌های اخیر رویکرد ستاد از حمایت و راهبری مستقیم کسب‌وکارهای نوپا به سمت راهبری از طریق نهادهای مرتبطی که در این اکوسیستم شکل گرفته، حرکت کرده است.»

محصولات ۴۵ تیم نوپای نانویی نمایش داده می‌شود

رئیس گروه توسعه و فناوری و نوآوری ستاد توسعه فناوری‌های نانو در همین زمینه افزود: «ما در این غرفه ۱۱ شتابدهنده و چهار مرکز نوآوری داریم که در حوزه فناوری نانو مشغول هستند و تیم و کسب‌وکارهای نوپا در این شتابدهنده‌ها و مراکز نوآوری و مراکز رشد مرتبط با آن به فعالیت می‌پردازند. در این غرفه با حمایت‌های ستاد این شتابدهنده‌ها و مراکز نوآوری، توانستیم محصولات ۴۵ تیم و کسب‌وکار نوپایی که در بخش نانو فعالیت می‌کنند را به نمایش بگذاریم.» شکاریان تصریح کرد: «هدف از چنین کاری این است که تیم‌ها و شرکت‌های نوپا بتوانند بحث جذب سرمایه‌گذار، ارتباط گرفتن با صنایع مرتبط و جذب مشارکت شرکای تجاری و معرفی و توسعه بازارشان را به خوبی دنبال کنند.» او درباره چگونگی انتخاب فناورها و تیم‌هایشان گفت: «فناورها معمولا تیمی فعالیت می‌کنند و حتی برخی از آنها امروز تبدیل به شرکت دانش‌بنیان شده‌اند. این تیم‌ها معمولا براساس سابقه فعالیت‌شان، یک فاز آزمایشی را با ستاد فناوری‌های نانو طی می‌کنند که در این مدت، حمایتی در قالب حمایت‌های متداول از آنها صورت می‌گیرد و در مرحله اول باید نوآوری طرح‌شان را به اثبات برسانند، البته باید بتوانند در مدت زمانی که به صورت آزمایشی با ما در ارتباط هستند، از لحاظ نوآوری طرح‌شان در سطح جهانی به تایید برسد. طرح‌هایی که این مرحله را پشت سر می‌گذارند در فاز بعد حمایت‌های بیشتری را دریافت می‌کنند تا بتوانند توسعه فناوری و درنهایت توسعه محصول‌شان را انجام دهند.» رئیس گروه توسعه و فناوری و نوآوری ستاد توسعه فناوری‌های نانو با بیان اینکه تقریبا اکثر این افراد یک هیات‌علمی دانشگاه یا فارغ‌التحصیل دکتری در تیم‌شان حضور دارد، بیان داشت: «البته الزامی به اینکه هیات‌علمی دانشگاه در تیم‌شان حضور داشته باشد نداریم اما چون معمولا به دنبال نوآوری جهانی هستیم، طبیعی است که باید وضعیت به‌گونه‌ای باشد که اغلب افراد بتوانند امکان دسترسی به آزمایشگاه و دانش عمیق را در حوزه تخصصی خودشان داشته باشند. به همین دلیل است که می‌گوییم اغلب حداقل یک نفر عضو هیات‌علمی در جمع آنها حاضر است یا یکی از آنها در زمره فارغ‌التحصیلان ۱۰۰ دانشگاه برتر دنیا است که حالا به کشور برگشته و به دنبال توسعه فناوری و توسعه محصول در حوزه نانو است.» شکاریان به محل قرارگیری این غرفه‌ها اشاره و تصریح کرد: «دو غرفه‌مان در دو بخش مختلف از نمایشگاه برپا شده است؛ به‌طوری که غرفه اول در طبقه اول سالن خلیج فارس و غرفه دوم در طبقه دوم خلیج فارس بوده که در این مدت میزبان علاقه‌مندان خواهد بود.» او درباره ستاد کوانتوم تصریح کرد: «این بخش برای اولین در نمایشگاه حاضر شده است. یعنی هم عرض با کل ستاد فناوری نانو، یک ستاد دیگری به‌عنوان ستاد کوانتوم و اپتیک که کامل از بخش ما مجزا است، شکل گرفته و فعالیت‌های مرتبط با خودش را دنبال می‌کند. در اینجا باید به این مساله اشاره کنم که از سال گذشته معاون علمی و فناوری ریاست جمهوری تغییر ساختاری داشته و امروز نزدیک به ۱۰ ستاد توسعه فناوری داریم. یکی از ستادها، ستاد توسعه‌های فناوری‌های نانو و میکرو است و دیگری هم ستاد توسعه فناوری‌های کوانتوم و اپتیک است و این بخش به صورت مجزا مسئولان بالادستی خودش را دارد.»

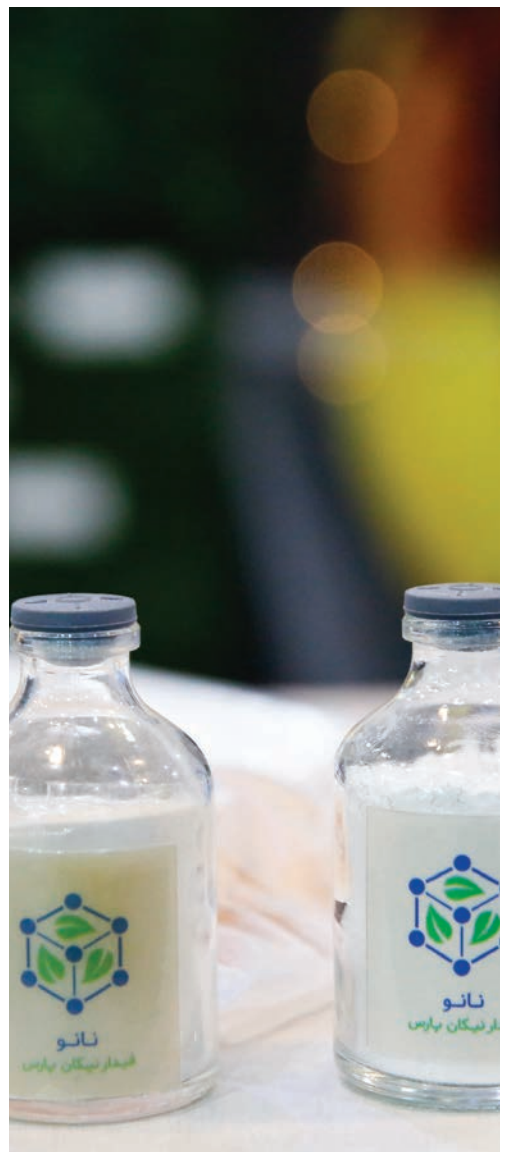

ادامه در صفحه ۵

دوشنبه ۸ آبان ۱۴۰۲
شماره ۳۹۹۴
WWW.FDN.IR
FARHIKHTEGANDAILY

در غرفه طرح‌های دارای نوآوری جهانی چه خبر است؟

آشنایی با کاربرد ۹ محصول بدیع نمایشگاه نانوی ۱۴۰۲

صابر آزاد، فارغ‌التحصیل دانشگاه تهران و کارشناس حوزه‌های نوظهور آینده‌ساز به محصولات عرضه‌شده در غرفه طرح‌های دارای نوآوری جهانی اشاره کرد و گفت: «محصولات این غرفه همگی دارای تاییدیه ثبت اختراع بین‌المللی هستند البته منظور این است که همه آنها در این مسیر قرار دارند و ممکن است برخی از آنها در مراحل ثبت اختراع باشند و هنوز توسط اداره ثبت اختراع آمریکا تاییدیه نگرفته باشند. با توجه به سابقه‌ای که کانون پتنت در کشور دارد چنین اتفاقی نادر است که محصولی تاییدیه کانون پتنت را داشته باشد اما اختراع آن از سوی اداره اختراع آمریکا یا اتحادیه اروپا تایید نشود.» او بیان داشت: «در نمایشگاه امسال ما از ۹ تیم، ۹ محصول داریم که البته برخی از این تیم‌ها امروز شرکت دانش‌بنیان شده‌اند و تنها دو تیم‌مان هنوز به سمت کسب مجوزهای لازم در ساختار حقوقی برای تبدیل شدن به شرکت دانش‌بنیان حرکت نکرده‌اند و در قالب هسته فناور فعالیت می‌کنند.» کارشناس حوزه‌های نوظهور آینده‌ساز درباره حیطه کارکرد این محصولات اظهار داشت: «عمده محصولات ما در دو حوزه بهداشت و سلامت و همچنین آب، انرژی و محیط‌زیست کاربرد دارند و کاربرد آنها هم در یکی از این دو حوزه خلاصه می‌شود. نکته مهمی که باید درباره همه این محصولات مدنظر قرار داد، اینکه آنها یا تاییدیه نهایی یا موقت اختراع را از کانون پتنت با رویکرد بین‌المللی به دست آورده‌اند. یعنی عملا بیشتر از نیمی از محصولات تاییدیه دائمی را دارند و تنها دو و سه مورد محصول را داریم که مجوز ثبت اختراع‌شان فعلا به‌صورت موقت است.» آزاد تصریح کرد: «ثبت اختراع پیرامون یک محصول به‌صورت جهانی بررسی می‌شود چراکه عملا محصول مدنظر باید یک نوآوری و گام ابتکاری در حوزه کاربردی‌اش داشته باشد که نه‌تنها در دیگر محصولات وجود نداشته باشد بلکه حتی در مقالات منتشرشده هم نتوان ردی از آن پیدا کرد. به همین دلیل بررسی محصول برای ثبت اختراع آن به‌صورت جهانی دنبال می‌شود.» او به ۹ محصول عرضه‌شده در نمایشگاه نانوی امسال اشاره و تصریح کرد: «یکی از محصولات ما دستگاه تشخیص زردی نوزادان یا هپاتیت است. این محصول به‌صورت پایش مستمر کار تشخیص این بیماری را انجام می‌دهد و به‌عنوان یک حسگر پوشیدنی شناخته می‌شود.»

کارشناس حوزه‌های نوظهور آینده‌ساز افزود: «محصول دیگرمان هم یک واحد یا به عبارت بهتر یک غشای خنثی‌سازی و تصفیه پساب کاستیک مستمر است که برای تصفیه پساب‌های مرتبط با حوزه پتروشیمی کاربرد دارد. سومین محصول‌مان هم دستگاهی برای سنتز بروفن است که قابلیت انتقال ماده و استفاده آن در ادوات مختلف را فراهم می‌کند. در اینجا باید به این مساله هم اشاره کنم که بروفن خود یک ماده دوبعدی است و چند سالی می‌شود که برای ما شناخته شده اما به دلیل نبود دستگاه سنتز آن امکان استفاده از این محصول آن‌طور که باید فراهم نشده بود.» آزاد گفت: «محصول بعدی یک پودر استخوانی برای ترمیم حفره‌هایی که به خاطر کشیدن دندان در دهان ایجاد می‌شود. این پودر امکان بازسازی زیرلایه استخوان و محل‌هایی که به دلیل ایمپلنت دچار حفره شده را فراهم می‌کند. البته بیشتر چنین پودرهایی را داشتیم اما امروز به دلیل روش سنتزی که در تولید این پودرها به کار می‌بریم توانستیم به محصولی برسیم که سازگاری بیشتری با محل استفاده خواهد داشت.» او با بیان اینکه محصول بعدی هم یک کرم شخصی‌شده برای درمان برخی از بیماری‌های پوستی و سوختگی است، تصریح کرد: «برخی روش‌ها و کرم‌ها روی برخی از بیماران جواب نمی‌دهد به همین دلیل در این محصول با استفاده از اطلاعات مربوط به خود بیمار، اقدام به تولید کرم می‌کنند و همین مساله باعث می‌شود تا کرم شخصی‌سازی شده این خاصیت را داشته باشد که بتواند بیماری‌های پوستی و جای زخم‌ها براساس سوختگی را برطرف کند.» کارشناس حوزه‌های نوظهور آینده‌ساز ادامه داد: «محصول بعدی نیز تولید اسکوآلن از منابع گیاهی است. در گذشته از منابع حیوانی و کوسه‌ها این ماده تولید می‌شد و ما نیز امکان تولید از منابع حیوانی را نداشتیم؛ اما امروز موفق شدیم این ماده را از منابع گیاهی تولید کنیم که این محصول در بیماری‌های قلبی و عروقی و رگ‌زایی کاربرد دارد.» آزاد گفت: «محصول دیگر هم پچ پوستی زخم دیابت است که برای افرادی که دچار چنین زخم‌هایی هستند کاربرد دارد. این محصول هم هزینه کمتر و هم بهبود عملکرد بهتری نسبت به محصولات مشابهی که امروز در بازار وجود دارد، خواهد داشت.» او خاطرنشان کرد: «محصول دیگر کیت تشخیص سرطان روده است که امروز کیت‌های معمولی درصد خطای زیادی دارد ولی این محصول برای غربالگری با امکان تشخیص ۹۶ درصد بسیار کاربردی است. آخرین محصول هم جداکننده باتری لوتیومی است. این محصول با روش و تکنیک جدیدی تولید شده و این امکان را می‌دهد که بتوان عمر چنین باتری‌ها را افزایش داد.»

مدیر یک شرکت دانش‌بنیان در گفت‌وگو با «فرهیختگان» تشریح کرد

عرضه ۴ محصول جدید با قابلیت استخوان‌سازی

شیما توکل، فارغ‌التحصیل دکتری نانوتکنولوژی پزشکی از دانشگاه علوم پزشکی ایران است که در کنار مقام‌های مختلفی که تاکنون در سال‌های فعالیت خود کسب کرده، از سوی انجمن نانوفناوری ایران به‌عنوان برگزیده کشوری معرفی شده و به‌عنوان عضویت بنیاد نخبگان نیز فعالیت می‌کند. او در سال ۲۰۲۳ به‌عنوان یکی از دو درصد دانشمند تاثیرگذار دنیا معرفی شده است و اکنون مدیریت شرکت دانش‌بنیان فناوری‌های زیست تقلید توکل را برعهده دارد. مدیر این شرکت دانش‌بنیان عنوان می‌کند که ما در نمایشگاه نانوی امسال با چهار محصول در بخش فناوری‌های بدیع حضور خواهیم داشت که تا مرحله نمونه آزمایشی پیش رفته‌ایم و تمام کارها را برای تولید تجاری آنها نیز انجام داده‌ایم. به‌طورکلی، تمام این چهار محصول روی استخوان فک مورد آزمایش قرار گرفته‌اند. توکل گفت: «پایه محصولات شرکت ما، کوکتیل یا مجموعه‌ای از نانوساختارهای پپتیدی خودآراست که این نانوساختارهای پپتیدی خودآرا در سال ۲۰۰۶ به‌عنوان ۱۰ تکنولوژی برتر دنیا شناخته شدند. ما با انجام طراحی‌های دیگر روی این تکنولوژی، درمجموع ۱۴۴ سال روی آن کار کردیم تا به محصول امروز رسیدیم. حدودا چهار سال از عمر دانش‌بنیان شدن شرکت ما می‌گذرد که این پپتیدهای خودآرای نانویی که با عنوان محصول «کوکتیل نانوفیبر پپتیدی خودآرا» در نمایشگاه رونمایی می‌شود، اولین محصول ماست. درواقع، این محصول ما قابلیت استخوان‌زایی دارد و تصمیم گرفتیم این مواد را به‌گونه‌ای بسازیم که قابلیت استفاده از ستون مهره‌ها را هم داشته باشند. این ماده علاوه‌بر اینکه قابلیت استخوان‌زایی دارد، قابلیت عصب‌زدایی هم دارد که در فاز حیوانی مورد آزمایش قرار گرفته است. از این مواد می‌توان در ترمیم آسیب‌های استخوانی که حتی ممکن است باعث آسیب‌های نخاعی در افراد آسیب‌دیده شود، استفاده کرد. این مواد با گسترش و انتشار روی نخاع می‌تواند خاصیت ضدالتهابی و ترمیم‌کننده داشته باشد. اما کارآزمایی بالینی انجام‌شده بعد از سه ماه نتیجه بسیار خوبی از نظر استخوان‌سازی به ما داد. محصولات سنتزی، آلوپلاستیک و محصولاتی که از بدن انسان (مرده) گرفته می‌شود، آلوگرفت نامیده می‌شوند. این نخستین محصول دنیاست که در ساختار آن از نانوفیبرهای پپتیدی استفاده شده است. این محصول به صورت مایع است و زمانی که در محل قرار می‌گیرد، به ژل یا نانوفیبری تبدیل می‌شود که تمام خلل و فرج را پر می‌کند و به ترمیم استخوان در آن منطقه کمک کرده، رگ‌زایی را در آن ناحیه بالا می‌برد و خاصیت ضدالتهابی نیز دارد.»

توکل در ادامه در توضیح محصول دوم می‌گوید: «محصول بعدی ما، محصولی است که در آن نانوهیدروکسی آپاتیت هم به مواد اضافه شده است. این ماده اولین نانوهیدروکسی آپاتیت کشور است که در فاز نانو ساخته شده و در بدن انسان تمام تست‌های زیست سازگاری را طی کرده است. شرکت‌های مختلفی در داخل کشور حضور دارند که نانوهیدروکسی آپاتیت تولید می‌کنند اما مجوز استفاده از آن در بدن به‌عنوان ایمپلنت را دریافت نکرده‌اند و زیست سازگاری‌های آن را نگذرانده‌اند. مجموعه‌ای از این کوکتیل و سرامیک‌ها، محصولی با عنوان «نانوبون» ایجاد می‌کند که اولین محصول تجاری دنیاست که هر دو فاز آلی و معدنی آن دارای فاز نانومتری هستند. هیچ محصولی را در دنیا نداریم که هر دو فاز آلی و معدی آن نانو باشد. علاوه‌بر این، در محصولات آلوپلاستیک دنیا از نانوسرامیک‌ها به مقادیر بسیار کمی استفاده می‌شود چراکه کاربرد این ماده خیلی مقرون به صرفه تمام نمی‌شود و زیست سازگار شدن آن بسیار زمان‌بر است. نمونه داخلی این محصول نه در داخل و نه در خارج کشور وجود ندارد. در کارآزمایی‌های بالینی این محصول نیز ترمیم استخوان طی سه ماه انجام شده است. تمام این محصولات کد اخلاق گرفته و کد کارآزمایی بالینی را هم از وزارت بهداشت دریافت کرده و پس از آن کارآزمایی‌ها را انجام داده‌ایم. ما در این فرآیند با دانشگاه علوم پزشکی ایران، دانشگاه بقیه‌الله و بیمارستان شهید شکری همکاری کرده‌ایم. این آزمایش‌ها برای استخوان‌سازی در قسمت‌های مختلف بدن قابل استفاده است که باری روی آن قرار نگیرد مانند فک و صورت و مهره‌ها و شکستگی‌های مختلفی که باری را تحمل نمی‌کنند.»

مدیر این شرکت دانش‌بنیان در توضیح محصول دیگر شرکت به «فرهیختگان» می‌گوید: «محصول دیگر ما «نانوپودر استخوانی متورم‌شونده» است که نخستین محصول دنیاست که متورم شونده بوده و نه در نوع آلوپلاستیک و نه در نوع آلوگرفت هیچ نمونه مشابهی ندارد. اهمیت این محصول این است که هزینه بالایی را از بیمار و کادر درمان کم می‌کند. به‌عنوان مثال، آلوگرفتی که به کار می‌رود، حجم به خصوصی دارد اما حجم آلوپلاستیک یا متورم‌شونده‌ای که ما به کار می‌بریم، حدود ۲۰ درصد نسبت به آلوگرفت‌ها بیشتر است. به‌عنوان مثال، در پر کردن سینوس‌ها در استخوان‌سازی فک، فضاگیری خوبی دارد به‌طوری که به دلیل متورم‌شوندگی بالایی که دارد، نیاز به حجم بالای محصول را کم می‌کند و به همین دلیل هزینه این درمان به مراتب کاهش می‌یابد. این ماده همچنین ترمیم استخوان بسیار خوبی دارد و میزان استخوان‌سازی با این مواد در مدت زمان کمتری به صورت مطلوب‌تر اتفاق می‌افتد. درواقع، ساختارهای نانو به دلیل افزایش سطح به حجم، درگیری بیشتری با بایومولکول‌ها ایجاد می‌کنند، درنتیجه استخوان‌سازی را تسهیل می‌کنند.»

توکل ادامه می‌دهد: «محصول دیگری که داریم، محموعه‌ای از «نانوبون» و «پودر متورم‌شونده» است که به آن «نانوبون پلاس» اطلاق می‌کنیم. این محصول برای بیمارانی استفاده می‌شود که در فرآیند ایمپلنت دندانی باید گرافت استخوانی انجام دهد تا ترمیم استخوانی صورت گیرد و نیز غشای سینوسی در آن ناحیه بالاتر برود تا فضا برای کاشت ایمپلنت مناسب‌تر شود. محصولی که ما تولید کرده‌ایم، نخستین محصول در دنیاست که هر دو ویژگی را با هم دارد. درواقع، بهترین محصول، محصولی است که ترمیم استخوانی را ایجاد کرده و مدت زیادی در ناحیه سینوسی باقی بماند و ترمیم را هم انجام دهد. این محصول تخریب سریع مواد و تسریع فرآیند استخوان‌سازی را برعهده دارد. ما هیچ محصول مشابهی در دنیا نداریم که هم فاز تخریب سریع و استخوان‌سازی سریع را انجام دهد و هم پایداری مکانیکی را در ناحیه افزایش دهد. تست‌های سازگاری این محصول انجام شده و منتظر پروانه تولید محصول هستیم.»

ردیف	نام محصول	نوع پتنت (روی محصول)	حوزه فناوری	حقیقی/حقوقی	نام شرکت	دانش بنیان
۱	دستگاه تشخیص پایش مداوم بیلی‌روبین جهت نظارت بر بیماری زردی یا هپاتیت	ثبت موقت-us	بهداشت و سلامت	حقیقی	ندارد	خیر
۲	واحد خنثی‌سازی و تصفیه پساب کاستیک مستعمل با تماس‌دهنده غشایی	US	آب، انرژی و محیط زیست	حقوقی	ستارگان نوآور سپهر پارس	بله
۳	دستگاه تولید بروفین با قابلیت انتقال و تست/حسگر گاز H2S مبتنی بر بروفین	ثبت موقت	آب، انرژی و محیط زیست	حقوقی	نانوپژوهان راگا	بله
۴	آلوپلاستیک مبتنی بر نانوفیبرهای پپتیدی به منظور ترمیم بافت‌های استخوانی	US	بهداشت و سلامت	حقوقی	فناوری‌های زیست تقلید توکل	بله
۵	کرم شخصی‌سازی‌شده بر پایه اگزوزوم برای درمان بیماری از جمله لک‌های پوستی و سوختگی	US	بهداشت و سلامت	حقوقی	نانوزیست فناور فردوسی	بله
۶	تولید اسکوالن از منابع گیاهی به عنوان کمک‌درمان بیماری‌های قلبی و عروقی و کرونا	US	بهداشت و سلامت	حقیقی	ندارد	خیر
۷	پچ پوستی جهت بهبود زخم دیابت	us	بهداشت و سلامت	حقوقی	نانو نارین فارمد	بله
۸	کیت تشخیص سریع سرطان روده	US	بهداشت و سلامت	حقوقی	زیست‌تشخیص سنجه	بله
۹	سپراتور باتری لیتیوم-یون	PCT	آب، انرژی و محیط زیست	حقوقی	نانوگستران ارمغان دانش	بله

آگهی موضوع ماده ۳ قانون و ماده ۱۳ آیین‌نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی و اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی

برابر رای شماره ۱۴۰۲۶۰۳۰۹۰۶۸۰۰۲۸۹۴ مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۱۲ پرونده کلاسه ۱۴۰۱۱۱۴۴۰۹۰۶۸۰۰۰۴۵۳ هیات اول موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک منطقه دو قزوین تصرفات مالکانه بلامعارض متقاضی مالکیت آقای محمد طرقه به شناسنامه شماره ۸۹۰ کد ملی ۴۳۲۲۸۱۳۰۴۶ صادره از قزوین فرزند غلامرضا در ششدانگ یک باب ساختمان به مساحت ۲۶۳/۵۸ مترمربع پلاک شماره ۳۸ اصلی واقع در قزوین بخش ۵ حوزه ثبت ملک منطقه دو قزوین انتقالی برابر سند قطعی غیرمنقول به شماره ۱۱۶۲۷۰ مورخ ۱۳۹۹/۰۷/۰۲ دفترخانه اسناد رسمی۱۱ قزوین از کوروش مافی تایید و محرز گردیده است. لذا به منظور اطلاع عموم مراتب در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز آگهی می‌شود درصورتی‌که اشخاص نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی اعتراضی داشته باشند می‌توانند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به این اداره تسلیم و پس از اخذ رسید ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض دادخواست خود را به مراجع قضایی تقدیم نمایند. بدیهی است درصورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۲/۷/۲۳
تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۲/۸/۷
فرح معینی–رئیس ثبت اسناد و املاک
شماره شناسه ۱۵۸۲۶۶۹

نوبت اول

شرکت ملی گاز ایران
شرکت گاز استان البرز (سهامی خاص)

فراخوان مناقصه عمومی همزمان با ارزیابی کیفی یک مرحله‌ای

موضوع مناقصه: (درج آگهی مناقصه ارائه خدمات دفتری و اداری)
شرکت گاز استان البرز در نظر دارد مناقصه عمومی همزمان با ارزیابی به شماره نیاز (۲۰۰۲۰۰۱۴۰۲۰۰۰۰۵۰) در سامانه تدارکات الکترونیک دولت (ستاد) برگزار نماید.
مبلغ برآورد اولیه: ۲۲۴،۲۱۷،۵۵۷،۶۴۰ ریال
مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار: ۱۲،۲۱۰،۸۷۸،۰۰۰ ریال
آخرین زمان مهلت دریافت اسناد توسط مناقصه‌گر: ساعت ۱۶:۰۰ روز شنبه ۱۴۰۲/۰۸/۱۳
آخرین زمان عودت اسناد توسط مناقصه‌گر: ساعت ۱۶:۰۰ روز یکشنبه ۱۴۰۲/۰۸/۲۸
زمان بازگشایی پاکات «الف، ب، ج»: ساعت ۹:۰۰ روز یکشنبه تاریخ ۱۴۰۲/۰۹/۰۵

شرایط مناقصه‌گر:
۱. دارای گواهینامه صلاحیت ایمنی پیمانکاری معتبر از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
۲. دارای گواهینامه تأیید صلاحیت پیمانکاری معتبر از اداره کل تعاون کار و رفاه اجتماعی
آدرس: استان البرز، کرج، میدان طالقانی، بلوار تعاون، خیابان فرهنگ، روبه‌روی تربیت ۶، شرکت گاز استان البرز، امور پیمان‌ها
تاریخ چاپ نوبت اول: ۱۴۰۲/۰۸/۰۸ **تاریخ چاپ نوبت دوم:** ۱۴۰۲/۰۸/۰۹
شرکت گاز استان البرز
شماره شناسه ۱۵۹۲۵۴۶

آگهی مزایده

دانشگاه آزاد اسلامی واحد سیرجان در نظر دارد نسبت به اجاره محل انتشارات خود از طریق مزایده اقدام نماید. اشخاصی که در این زمینه فعالیت دارند می‌توانند اسناد مزایده را از امور اداری واقع در پردیس دانشگاه تحویل نمایند و حداکثر تا تاریخ ۱۴۰۲/۰۸/۱۸ نسبت به تحویل پاکت‌ها اقدام نمایند. ضمنا دانشگاه در قبول یا رد هریک از پیشنهادات مختار است.

گواهی موقت دوره کارشناسی ناپیوسته رشته حسابداری اینجانب محدثه میراحمدی فرزند مجید به شماره کد ملی ۲۹۸۱۰۶۶۵۵۲ صادره از کرمان مفقود گردیده و فاقد اعتبار می‌باشد.

کانون تبلیغاتی سیهرجوان
۰۹۳۹۸۸۸۸۶۹۹
مجری انحصاری تبلیغات محیطی دانشگاه آزاد اسلامی

ادامه از صفحه ۴

دوشنبه ۸ آبان ۱۴۰۲
شماره ۳۹۹۴
WWW.FDN.IR
FARHIKHTEGANDAILY

دانشجویان دانشگاه آزاد سال تحصیلی پرشوری در پیش دارند

تقویم ۵ رویداد بزرگ فرهنگی دانشگاه آزاد

مطهره‌سادات قاسمی
خبرنگار

دانشگاه‌ها همواره سعی دارند بستر فعالیت‌ها و کنشگری‌های مختلف را برای دانشجویان فراهم کنند تا جوانان بتوانند پای خود را از محدوده تحصیلی فراتر گذاشته و به مرور با اجزای مختلف جامعه ارتباط برقرار کنند؛ این مساله یکی از مهم‌ترین مزیت‌های حضور در دانشگاه‌ها برای افراد است. بخش فرهنگی دانشگاه در این زمینه بیشترین سهم را دارد و درواقع این بستر دست دانشجویان را برای بروز استعدادها و کنشگری‌هایشان باز گذاشته و همین موضوع باعث ایجاد محیطی پر از پویایی و رشد در حوزه فرهنگی شده است. دانشگاه‌ها در تلاشند با ایجاد زیرساخت‌های مناسب، شرایط رقابت عملکردها و فعالیت‌های دانشجویان را با برنامه‌های مختلف فراهم کنند. دانشگاه آزاد اسلامی نیز در همین راستا سال‌هاست سعی دارد با برگزاری جشنواره‌ها و رویدادهای متفاوت تمام این زمینه‌های فرهنگی را پوشش دهد و دانشجویان مستعد را شناسایی و به جامعه معرفی کند. حتی برخی از این رویدادها و جشنواره‌ها در چند دوره برگزار شده‌اند و حالا جزء برنامه‌های ثابت و سالانه دانشگاه آزاد به شمار می‌روند. برای مثال کانون‌های فرهنگی-دانشجویی واحدهای دانشگاه آزاد تولیدات و آثاری دارند که در قالب جشنواره رشد قابل ارائه و رقابت با دیگر کانون‌هاست یا رویداد صنایع خلاق و فناوری‌های فرهنگی در دوره جدید خود بستر بازارچه و کسب وکار را در اختیار دانشجویانی که در حوزه فرهنگی مانند صنایع دستی فعالیت دارند، گذاشته است. جشنواره قلم نیز اصلی‌ترین تولیدات رسانه‌ای دانشجویان که نشریات دانشجویی هستند را مورد هدف قرار داده و با هدف شناسایی و معرفی برترین آنها به سراسر کشور، حدود هفت سال است که برگزار می‌شود. کرسی‌های آزاداندیشی نیز نقطه عطف برنامه‌های فرهنگی دانشگاه آزاد است که بستر درست گفت‌وگو و مطالبه‌گری را در اختیار دانشجویان قرار داده است و امسال به شکل سراسری برگزار خواهد شد. فعالیت‌های فرهنگی دانشگاه در این چند جشنواره و رویداد خلاصه نمی‌شود اما شاید آنها را بتوان به عنوان ستاره‌های درخشان‌تری در آسمان دانشگاه آزاد معرفی کرد. در گزارش امروز مروری بر پنج رویداد بزرگ فرهنگی دانشگاه آزاد در سال جدید تحصیلی داشتیم که در ادامه می‌خوانید.

گام پایانی «مشق امید» با ۶۴ تیم برتر

اختتامیه دومین دوره: آبان ماه ۱۴۰۲

فعالیت تشکل‌های دانشجویی در دانشگاه‌ها از سابقه زیادی برخوردار است. تجمیع دانشجویان در قالب تشکل‌های دانشجویی در دانشگاه آزاد نیز خروجی‌های خوبی داشته و به پویایی فضای دانشجویی کمک شایانی کرده است. اما حالا با گذشت زمان لازم است روند و فرآیند فعالیت آنها نیز متفاوت‌تر و تاثیرگذار باشد. فرصت آموزشی مشق امید حدود دو سال است که توسط دانشگاه آزاد ویژه تشکل‌های اسلامی این دانشگاه برگزار می‌شود و جزء بهترین بسترها برای رشد و ارتقای تشکیلاتی به شمار می‌رود. مشاوره به تشکل‌ها در فرآیند آموزش، طراحی و معرفی دوره‌های آموزشی و سیر مطالعاتی، تامین زیرساخت‌های آموزشی و تبلیغ برنامه‌های آموزشی تشکل‌ها و ارائه خدمات رسانه‌ای بخشی از اتفاقاتی است که تشکل‌ها با حضور در این طرح می‌توانند از آنها برخوردار شوند. رویداد مشق امید در سال گذشته با مشارکت ۵۰۲ تیم از واحدهای دانشگاه آزاد برگزار شد که مرحله کشوری آن نیز از ۳۰ مرداد تا ۲ شهریورماه ۱۴۰۱ در هتل فرهیختگان دانشگاه آزاد واقع در واحد علوم‌وتحقیقات تدارک دیده شد. استقبال فراوان نخبگان تشکیلاتی از این رویداد باعث شد که برنامه‌ریزی‌ها برای دومین رویداد ملی مشق امید نیز انجام شود که درنهایت آیین‌نامه دومین دوره در ۲ بهمن‌ماه ۱۴۰۱ ابلاغ شد. در این دوره ۶۳۳۸ تیم از تشکل‌های دانشجویی و استادی شرکت کردند که تشکل‌های اسلامی و بسیج دانشجویی بیشترین میزان مشارکت را داشتند. مرحله کشوری دومین رویداد ملی مشق امید با محوریت «عرضه و نقد دیدگاه‌های تشکلی در حل مسائل» از ۲۲ تا ۲۴ آبان‌ماه ۱۴۰۲ در واحد تهران مرکزی دانشگاه آزاد برگزار خواهد شد و ۶۴ تیم برتر استان‌ها با یکدیگر رقابت خواهند کرد.

استقبال کانون‌ها از جشنواره رشد با ارسال ۶ هزار اثر

اختتامیه سومین دوره: آذرماه ۱۴۰۲

۲۴۰۰ کانون دانشگاه آزاد در سامانه مدیریت کانون‌ها ثبت شده است که از این تعداد ۱۶۰۰ کانون فعال به شمار می‌روند و امکان حضور در جشنواره ویژه‌ای تحت عنوان «رشد» را دارند. جشنواره‌ای که کانون‌های فرهنگی می‌توانند تولیدات خود را در حوزه‌های مختلف برای رقابت در دو مرحله استانی و کشوری با دیگر آثار به دبیرخانه این جشنواره ارسال کنند. در دوره گذشته جشنواره که خردادماه ۱۴۰۱ در زمینه‌هایی مثل فرهنگ و تمدن، انقلاب اسلامی، اجتماعی، هنر و ادبیات برگزار شد، حدود دو هزار و ۷۶۷ اثر به دبیرخانه جشنواره ارسال شد که از این بین ۵۸۳ اثر به مرحله کشوری راه پیدا کردند و نهایتا حدود ۷۰ اثر به عنوان آثار برتر و برگزیده اعلام شدند. آمارها نشان می‌دهد بیشترین آثار راه یافته به مرحله کشوری در بخش ادبی بوده است که با ۱۴۴ اثر بالاترین میزان مشارکت کانون‌ها در این قسمت را نشان می‌دهد. پس از آن بخش صنایع‌دستی با ۱۱۳ اثر ارسالی در رتبه دوم مشارکت قرار گرفت. همچنین بخش تئاتر کمترین شرکت‌کننده را بین دیگر بخش‌ها داشت.

سومین دوره جشنواره رشد از فروردین‌ماه امسال آغاز و به‌طورکلی به چهار بخش تقسیم شده است. بخش اول شناسایی و معرفی ظرفیت‌ها، بخش دوم برترین‌های آثار فردی، گروهی، طرح و ایده و تجارب برتر است که در حوزه فردی شامل حوزه‌های فیلمنامه‌نویسی، عکاسی، ادبی، هنرهای تجسمی، صنایع‌دستی، رسانه و فضای مجازی و حوزه گروهی شامل تئاتر صحنه، خیابانی و آیینی، اجرا و گویندگی، فیلم کوتاه، مستند، دوبلاژ و چندرسانه می‌شود. همچنین قسمت طرح، ایده و تجارب برتر نیز بخشی است که تمام کانون‌های فرهنگی می‌توانند در آن شرکت کنند که به حوزه‌های فرهنگ و تمدن، انقلاب اسلامی، دینی و مذهبی، اجتماعی، هنر و ادبیات و رسانه و فضای مجازی تقسیم می‌شود. بخش سوم نیز شامل نمایش آثار به‌صورت فیزیکی و مجازی است و بخش آخر توانمندسازی و آموزش که در این بخش برای کانون‌ها کارگاه‌های آموزشی برگزار می‌شود.

فتحی، مسئول برگزاری جشنواره رشد دانشگاه آزاد می‌گوید تمام کانون‌ها در این جشنواره شرکت می‌کنند و درحال‌حاضر بیش از شش هزار اثر برای مرحله دبیرخانه واحدها ثبت شده است. از هر دبیرخانه واحدی در هر بخش سه اثر به مرحله استانی و از هر دبیرخانه استانی سه اثر به مرحله کشوری راه پیدا خواهند کرد. بخش ویژه مشترک کانون‌ها شاید وجه تمایز سومین دوره جشنواره رشد با دوره‌های قبلی باشد، زیرا در این بخش کانون‌های فرهنگی- دانشجویی می‌توانند با همکاری یکدیگر آثاری تولید و برای داوری به جشنواره ارسال کنند. با توجه به اینکه در دوره‌های گذشته، حوزه‌های رقابتی در جشنواره به‌گونه‌ای بود که تمام کانون‌ها مدنظر قرار گرفته نشدند و بیشتر شاهد ارسال آثار در حوزه اجتماعی، ادبی و رسانه بودیم. در این دوره تمام کانون‌ها می‌توانند در زمینه‌های مختلفی که مشخص شده است در جشنواره شرکت کنند و به‌نوعی این دوره کامل‌ترین دوره جشنواره رشد دانشگاه آزاد است. باشگاه استعدادهای رشد فرهنگی، داوری مرحله کشوری جشنواره رشد را برعهده دارند که اختتامیه آن نیز در آذرماه برگزار خواهد شد. فتحی معتقد است با توجه به اینکه دو بخش به جشنواره اضافه شده، قطعا مشارکت کانون‌ها بیشتر خواهد بود و از طرفی کل آثار ارسالی در دوره گذشته حدود ۲۸۰۰ آثار بود، اما امسال تا به الان شاهد ارسال بیش از شش هزار آثار تولیدی هستیم که نشان‌دهنده استقبال بسیار خوب کانون‌های فرهنگی- دانشجویی است.

رقابت ۲ هزار و ۱۳۳ اثر در رویداد صنایع خلاق

اختتامیه سومین رویداد: بهمن‌ماه ۱۴۰۲

دانشگاه آزاد همواره یکی از دانشگاه‌های پیشقدم در حمایت از دانشجویان هنرمندی است که با استفاده از هنر و استعداد خود درصدد کسب درآمد و تولید اجناس مختلف هستند. همین مساله و دغدغه‌مندی دانشگاه آزاد در این حوزه نیز باعث شده است که از سال ۱۴۰۰ با برگزاری رویداد صنایع خلاق به حمایت و شناسایی دانشجویان مستعد در صنایع فرهنگی بپردازد. همه هدف دانشگاه آزاد از این رویداد دیده شدن و معرفی دانشجویانی است که صاحب اثر هستند. از این طریق دانشگاه نیز می‌تواند برای این افراد سرمایه خارج از دانشگاه جذب کند. تا به الان دو دوره از این رویداد برگزار شده است که در دومین دوره از رویداد صنایع خلاق و فناوری‌های فرهنگی دانشگاه آزاد حدود ۷۵۰ طرح و ایده از واحدهای سراسر کشور ارسال شد. از این تعداد نزدیک‌به ۱۹۳ طرح انتخاب شدند تا در این دوره مشارکت داشته باشند. درنهایت نیز ۲۰ تیم برای رقابت و داوری نهایی انتخاب شدند. در این ایام سومین رویداد ملی صنایع خلاق و فناوری فرهنگی نیز درحال برگزاری است. بناست این دوره درقالب بازارچه‌های صنایع خلاق برگزار شود تا با این روش دانشجویان همزمان با ارائه و معرفی محصولات خود با نحوه کسب‌وکار و بازار کار نیز آشنایی پیدا کنند. محسنی‌کیا، مسئول برگزاری رویداد صنایع خلاق و فناوری‌های فرهنگی درباره تعداد آثار ثبت شده در سایت می‌گوید: «تا به الان نزدیک‌به دو هزار و ۱۳۳ اثر در سایت رویداد صنایع خلاق بارگذاری شده است که از میان این تعداد تولیدات برتر برای ارائه در بازارچه کشوری در بهمن‌ماه انتخاب می‌شوند؛ همچنین تا به الان ۱۲۰ واحد دانشگاه آزاد بازارچه صنایع خلاق را برگزار کرده‌اند که بناست حدودا از هر استان با توجه به تعداد آثار ثبت‌شده بین ۱۰ الی ۱۵ اثر به مرحله کشوری راه پیدا کنند. آثارهای ارسالی نشان می‌دهد دانشجویان در بخش صنایع‌دستی نسبت به دیگر بخش‌ها فعال‌تر بوده‌اند، اما به‌طور کلی سعی شده که حوزه‌های انتخابی به‌گونه‌ای باشد که همه دانشجویان با هر استعداد فرهنگی‌ای بتوانند در این رویداد شرکت کنند. همچنین در بازارچه‌های صنایع خلاق برای دانشجویان توسط دانشگاه آزاد منتورینگ و آموزش نیز انجام می‌شوند. وب‌سایت آزاد چارسو نیز بستری است که در مسیر رویداد صنایع خلاق توسط دانشگاه آزاد به‌وجود آمد و دانشجویان می‌توانند محصولات خود را پس از تایید معاونت فرهنگی برای فروش و بازدید در سایت قرار دهند و بازدهی فعالیت‌های خود را ببینند. همچنین این بستر به جهت ثبت آثار دانشجویان برای شرکت در رویداد صنایع خلاق درنظر گرفته شده است که دانشجویان دانشگاه آزاد از سراسر کشور می‌توانند با ثبت محصول خود در این رویداد شرکت کنند. به گفته محسنی‌کیا این سایت همواره درحال به‌روزرسانی است و بخش‌های جدیدی به آن اضافه می‌شود. او پیش‌بینی کرد در سومین دوره رویداد صنایع خلاق به‌دلیل اینکه دانشجویان آثار خود را می‌توانند از طریق سایت ثبت کنند و درواقع این مرحله با سهولت انجام می‌شود و همچنین این دوره نسبت به دوره قبل گستردگی بیشتری دارد و از استان تهران نیز تمرکززدایی شده؛ میزان استقبال دانشجویان بسیار بیشتر و فضا پویاتر شده است.

رویداد کرسی‌های آزاداندیشی سراسری شد

زمان برگزاری مرحله استانی: آذرماه ۱۴۰۲

دانشگاه آزاد آغازگر رویدادی بزرگ در عرصه آزاداندیشی بود. سال ۱۳۹۹ بود که آیین‌نامه اولین دوره رویداد کرسی‌های آزاداندیشی را راه‌اندازی کرد که درواقع هدف از این برنامه شنیدن مسائل دانشجویان نسبت به حوزه‌های مختلف در بستری مناسب و دور از تنش است. این رویداد کرسی‌های آزاداندیشی در سه مرحله استانی، مقدماتی کشوری و نهایی کشوری برگزار می‌شود و دانشجویان طبق موضوعات مشخص‌شده به گفت‌وگو و رقابت می‌پردازند. در سومین رویداد کرسی‌های آزاداندیشی حدود ۲۲ هزار نفر درقالب پنج‌هزار و ۷۰۰ تیم چهار نفره شرکت داشتند که در محورهای سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی به رقابت پرداختند و از هر محور چهار گروه برای مرحله نهایی برگزیده شدند. در مرحله استانی ۳۶۰۰ کرسی و در مرحله مجازی و حضوری کشوری ۳۹۶ کرسی برگزار شد. مشارکت اساتید در این دوره نیز بسیار چشمگیر بود و دو هزار و ۸۷۵ استاد به‌عنوان استاد راهنما در کنار تیم‌ها بودند. همچنین ۱۵۰ استاد در مرحله مجازی و ۵۰ استاد در مرحله حضوری به داوری پرداختند. اما حالا چهارمین دوره از کرسی‌های آزاداندیشی با دوره‌های قبل یک تفاوت دارد و آن هم این است که آیین‌نامه دوره جدید با مشارکت دانشگاه آزاد، وزارت علوم و وزارت بهداشت درحال تنظیم است. درواقع دانشجویان دانشگاه‌های دولتی نیز می‌توانند در چهارمین دوره کرسی‌های آزاداندیشی دانشگاه آزاد حضور پیدا کنند. به این ترتیب دانشجویان برای ثبت‌نام باید به معاونت‌های فرهنگی دانشگاه‌ها مراجعه کرده و در ابتدا تیم چهار نفره‌ای تشکیل دهند که یک نفر از این اعضا به‌عنوان سرگروه معرفی خواهد شد. این تیم چهار نفره متشکل از دو سخنگو و دو پژوهشگر است که محور مورد نظر برای رقابت را انتخاب می‌کنند.

آنگونه که برنامه‌ریزی‌ها نشان می‌دهد در دوره آتی دو محور سلامت و هنر و معماری به چهار محور گذشته (فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی) اضافه شده است. نخستین رویداد سراسری کرسی‌ها که به‌نوعی چهارمین تجربه دانشگاه آزاد در این زمینه محسوب می‌شود در دو سطح استانی و کشوری برگزار خواهد شد. ثبت‌نام دانشجویان از ابتدای آبان‌ماه آغاز شده است و تا انتهای این ماه ادامه دارد. مرحله استانی رقابت تیم‌ها در بازه زمانی ۱۱ آذرماه تا ۱۰ دی‌ماه برگزار خواهد شد و تیم‌های برنده هر استان به دبیرخانه مرکزی رویداد معرفی خواهند شد. همچنین مرحله مقدماتی کشوری یا مجازی آن نیز از ۲۰ بهمن‌ماه تا ۲۰ اسفندماه برگزار خواهد شد. درنهایت مرحله نهایی نیز در سال ۱۴۰۳ تدارک دیده می‌شود.

نیمسال دوم سال تحصیلی منتظر جشنواره قلم باشید

نشریات دانشجویی یکی از نمودهای حضور فعال و خودجوش دانشجویان در دانشگاه‌ها هستند. دانشگاه آزاد با هدف توسعه کمی و کیفی نشریات، معرفی نشریات موفق دانشگاه آزاد به سراسر کشور و ایجاد بستر گفت‌وگو و تعامل سازنده بین فعالان نشریات دانشجویی و رسانه‌های فعال کشور ایده برگزاری جشنواره سراسری نشریات دانشجویی با عنوان «قلم» را مطرح کرد که از سال ۱۳۹۵ تا به الان شاهد برگزاری این جشنواره توسط دانشگاه آزاد هستیم. ششمین دوره جشنواره قلم نیز در فروردین ماه ۱۴۰۱ در چهار بخش آثار برتر، نشریات برتر، فضای مجازی و بخش ویژه آغاز شد که بر اساس شیوه‌نامه این جشنواره از تاریخ اول خرداد تا اول شهریور بارگذاری فایل PDF نشریه و آثار و همچنین بررسی آنها صورت گرفت. با بررسی آثار در نهایت اسفندماه سال گذشته آیین اختتامیه این جشنواره هم برگزار و دانشجویان برگزیده معرفی شدند. در این دوره ۱۲ هزار و ۵۲۵ اثر به دبیرخانه جشنواره ارسال شد که در نهایت پس از پایش آثار ارسال‌شده، چهار هزار و ۲۷۴ اثر برای داوری انتخاب شدند. به گفته فرزاد جهان‌بین، معاون فرهنگی دانشگاه آزاد دوره جدید جشنواره سراسری نشریات دانشجویی دانشگاه آزاد در سال ۱۴۰۳ برگزار می‌شود. او در این‌باره گفته که جشنواره قلم در دوره جدید تغییرات جدی نسبت به سال‌های قبل داشته و برنامه‌ریزی‌های آن در مرحله نهایی شدن است. همچنین نشریاتی که در سال قبل از جشنواره منتشر شده باشند، می‌توانند در جشنواره شرکت کنند، بنابراین بیش از ۷۰۰ عنوان نشریه امکان حضور در دوره بعدی را خواهند داشت.

نگاهی به تجربیات معلمانی که از رسانه‌های اجتماعی خود بهترین بهره را بردند

«حل‌المسائل» استفاده از رسانه

فاطمه بریمانی‌ورندی
خبرنگار گروه نقد روز

«خانم ساعت چند؟» «خانم هرروز ساعت ۱۱؟» شاید این جملات به گوش‌تان آشنا بیاید. کلیپی که این روزها در شبکه‌های مجازی در حال وایرال شدن است. معلمی که در کلاس پایه اول ابتدایی اعلام می‌کند فردا ساعت ۱۱ تعطیل می‌شوند و با انبوه سوالات بدیهی دانش‌آموزانش مواجه می‌شود. بعد از وایرال شدن کلیپ رضوانه محمدی، خانم معلم اراکی سختی کار معلمان از یک کلیدواژه کلیشه‌ای به یک باور عینی در بین مردم تبدیل شد. حالا شاید خانواده‌های بیشتر یاد گرفته باشند که مواجهه با یک کودک هفت، هشت ساله باید با حوصله و به دور از کلافگی باشد. ویدئویی که خانم محمدی منتشر کرد بار دیگر اثرات فعالیت رسانه‌ای معلمان در حل مشکلات اجتماعی را به رخ کشید و خاطرات دوران وبلاگ‌نویسی را در اذهان زنده شد؛ دورانی که روزنوشت‌های زیبای معلم بوشهری را در رادیو جوان می‌خواندند. حال خیلی وقت است که دوران وبلاگ‌ها و اینترنت دیال‌آپ تمام شده و شبکه‌های اجتماعی جای آن را گرفته است. این خانه‌های مجازی در دسترس حالا هرکدام می‌تواند ابزاری باشد برای حل مشکلات یک مدرسه، یک روستا و حتی یک جامعه. برای اینکه اثر فعالیت رسانه‌ای معلم‌ها را بهتر درک کنیم به سراغ سه نفر از معلمانی که کارهای بزرگی با رسانه کوچک‌شان انجام داده‌اند رفته‌ایم. معلم‌هایی که احتمالا شما هم تا به حال مخاطب محتواهایشان بوده‌اید.

یک اتفاق عادی در مدرسه

رضوانه محمدی معلم متولد سال ۱۳۷۹ است. معلم ۲۳ ساله که دومین سال تدریسش در پایه اول ابتدایی را تجربه می‌کند و حالا یکباره با یک ویدئوی ساده که توانست ۱۰ میلیون بیننده در اینستاگرام داشته باشد مشهور شد. رضوانه درباره پشت صحنه تولید ویدئو می‌گوید: «زمانی که می‌خواستم ویدئو را ضبط کنم اصلا فکرش را هم نمی‌کردم آنقدر دیده شود چون که یک اتفاق عادی سر کلاس است. این اتفاقات در مقطع ابتدایی و مخصوصا کلاس اول خیلی عادی است، بچه‌ها همان ابتدا متوجه نمی‌شوند یا از این سوالات برایشان پیش می‌آید. واقعا عادی است. همه معلم‌ها هر روز با چنین اتفاقاتی مواجه می‌شوند. برای همین هم هیچ‌کسی از معلم‌ها از این کلیپ تعجب نکرد. من هم اصلا ویدئو را ضبط نکرده بودم که دیده شود یا فالوور جذب کند. قصدم این بود که فیلمی باشد تا همان فالوورهای خودم ببینند. در کلاس اول این سختی‌ها هست. ولی متوجه شدم عادی‌ترین اتفاق کلاس اولی‌ها تا این حد دیده شد.»

رسانه و خدمت آن به انتقال تجربه

کلیپی که رضوانه محمدی از کلاس اولی‌ها منتشر کرد علاوه‌بر نشان دادن سختی‌های معلمی خود کلاس درسی بود برای سایر معلمان که چگونه بدون کلافگی پاسخ دانش‌آموزان را بدهند. این یادگیری و انتقال تجربه ظرفیتی است که محمدی این‌گونه آن را توصیف می‌کند: «رسانه فضایی را ایجاد می‌کند که معلم می‌تواند با معلم‌های دیگر همفکری داشته باشد. معلمان تجربیات‌شان را به اشتراک می‌گذارند. مثلا من دومین سالی است که پایه اول تدریس می‌کنم و حالا تجربیاتی دارم. می‌خواهم آن را منتشر کنم که سایر معلمان هم با این فضا آشنا شوند. با استفاده از این فضا، معلمان می‌توانند طریقه آموزش یا کتاب‌های آموزشی را به اشتراک بگذارند یا کانالی داشته باشند که محتواها را به همه برسانند.»

کلیپی که کار معلمان را بیشتر نشان داد

رسانه خوب می‌تواند روزهای معلمی را روایت کند و شیرینی‌ها و سختی‌هایش را برای والدین هم شرح دهد. محمدی درمورد بازخوردهایی اجتماعی نسبت به کلیپش توضیح می‌دهد: «این فیلم باعث شد که بقیه متوجه سختی کار معلم‌ها بشوند. غیر از معلم‌ها که خودشان می‌دانستند باقی همه از سختی که کار یک معلم دارد تعجب کرده بودند. من قبلا خیلی با این کامنت‌ها مواجه می‌شدم که مثلا سختی معلمی آن هم در مقطع ابتدایی با مباحث ساده چیست. آنها هم با همین یک ویدئو متوجه شدند همین یک جمله ساده که به بچه‌ها گفته می‌شود هم سخت است. والدینی هم که این کلیپ را می‌بینند می‌توانند بهتر با بچه خودشان در خانه کنار بیایند. خیلی‌ها هم به حقوق کم معلم‌ها انتقاد داشتند. اینکه این کار واقعا صبر و حوصله می‌خواهد، اما آن‌طور که باید به ارزش آن پرداخته نمی‌شود.»

لزوم حضور معلم‌ها در رسانه

فضای مجازی به واسطه شیوعش در جامعه یکی از بهترین بسترها برای فعالیت معلمان است. محمدی هم با باور به این نکته می‌گوید: «وقتی دانش‌آموزان در این فضا حضور دارند یا اولیا در این فضا هستند، دیگر معلم نمی‌تواند از این فضا دور باشد. باید رسانه‌ای داشته باشد، از این طریق محتوا تولید کند و حرف‌هایش را بزند. وقتی همه هستند، معلم هم باید باشد و برای کارش محتوا تولید کند و به اشتراک بگذارد.»

فعالیت رسانه‌ای معلمان خوب است اما اولویت نه

انتقاداتی که به فعالیت رسانه‌ای معلم‌ها می‌شود همواره درخصوص چهارچوب‌هایی است که باید رعایت کنند و بعضا نسبت به آن بی‌توجه هستند. از حفظ حریم شخصی بچه‌ها تا عدم سوءاستفاده از آنها برای تولید محتوا. یا حتی مواردی که برای عدم اختلال در فرآیند آموزشی باید رعایت شود. محمدی معلمی بوده که در کلیپ‌هایی که منتشر می‌کند این چهارچوب‌ها را رعایت کرده است. او از محدودیت‌ها یا اصول بلاگر معلم‌ها می‌گوید: «من قبل از معلم شدن و معلم بودنم این صفحه را داشتم. برای فعالیت در فضای مجازی هم همیشه محدودیت‌های خاص خودم را داشتم و این اصلا مانع پیشرفتم هم نشده است. اصل را بر این نگذاشته بودم که به هر قیمتی صفحه‌ام دیده شود اما با گذر زمان دیده هم شد. از منظر پوشش و رعایت حجاب من همیشه خودم اصول خاص خودم را داشتم. حالا هم درخصوص حفظ حریم دانش‌آموزان هر وقت می‌خواهم سرکلاس خودم تولید محتوا کنم، تمام تلاشم بر این است که وارد حریم شخصی بچه‌ها نشوم و از آنها سوءاستفاده نکنم. از آنها مدام فیلم نمی‌گیرم و از فعالیت‌شان تولید محتوا نمی‌کنم. شاید بچه‌ها اصلا متوجه این فیلم گرفتن هم نشوند. مثلا همین فیلمی که وایرال شده اصلا بچه‌ها متوجه‌اش نبودند. خیلی حواسم را جمع می‌کنم که وقت کلاس گرفته نشود. همیشه یک چهارچوبی برای خودم داشتم که تولید محتوای صفحه‌ام جدا از کلاس و شغلم باشد. اولویت من همیشه بحث کلاس و تدریس است. حالا بعضی مواقع اگر بتوانم محتوای ارزشمندی تولید کنم، در کنارش انجام می‌دهم.»

رسانه معلم کوچک‌ترین مدرسه دنیا

قبل از اینکه شبکه‌های اجتماعی زیست رسانه‌ای معلمان را مدیریت کند این مسئولیت برعهده وبلاگ‌ها بود و تجربیات خوبی نیز از آن دوران به جامانده که الگوهای موفقی برای فعالیت رسانه‌ای معلمان در فضای مجازی محسوب می‌شود. عبدالمحمد شعرانی یکی از معلمانی است که فعالیت در حوزه رسانه را در دهه ۸۰ و با وبلاگ‌نویسی شروع کرد. شعرانی در سال‌های ابتدایی دهه ۸۰ در مدرسه‌ای در بوشهر سربازمعلم بود و تصمیم گرفت از روزهای مدرسه و ایام معلمی در وبلاگش یادداشت‌های کوتاهی را منتشر کند. «سقف کلاس‌مان چکه می‌کند اما زندگی جریان دارد.» شاید از اینجا شروع شد اما زنجیره‌ای که ادامه پیدا کرد مهم‌تر از نقطه آغاز بود. شعرانی از همین مجرا مدرسه کالو را به عنوان کوچک‌ترین مدرسه دنیا به همه معرفی کرد.

جهانی شدن با اینترنت دیال‌آپ

معلمان می‌توانند از طریق به‌کارگیری بسترهای رسانه‌ای برای خود فضای شخصی داشته باشند. این فضای شخصی می‌تواند فرصت‌ها و محدودیت‌هایی را به وجود آورد. شعرانی از تجربه شخصی‌اش از ورود به این مسیر می‌گوید: «قبل از اینکه من وبلاگ مدرسه‌مان را راه بیندازم خودم آدم رسانه‌ای بودم. برای شهرم سایت راه‌اندازی کرده بودم. وبلاگ زده بودم و درمورد مسائل شهری می‌نوشتم. این اتفاق برای دهه ۸۰ است. آن موقع ما حتی ای‌دی‌اس‌ال در شهرمان نداشتیم. نیمه‌های دهه ۸۰ بود که ای‌دی‌اس‌ال با آن سرعت اینترنت دیال‌آپ معمولی آمد و با آن سختی‌هایی که داشت، من شروع به نوشتن در اینترنت کردم. متوجه شدم این نوشتن‌ها بازخورد دارد. هم مردم می‌پسندند و هم چهارتا مسئول که می‌دیدند پیگیر می‌شدند. آن زمان بود که متوجه شدم اینترنت و رسانه موثر است.»

کتاب نشد، بلاگ شد

او از روزهای سربازمعلم شدن می‌گوید. از اولین روزهایی که وبلاگش رنگ و بوی دلنوشته‌های معلمی گرفت: «سال ۸۵ سربازمعلم شدم، آن زمان بیش از ۲۰ سال هم نداشتم. به‌عنوان سربازمعلم به مدرسه کالو رفتم. آنجا مشغول به کار شدم. آن موقع درمورد مدرسه‌ام در وبلاگم چیزی نمی‌نوشتم اما در دفتری برای خودم یادداشت می‌کردم چون می‌گفتم در آینده شاید وضعم خوب شود و خاطرات مدرسه را تبدیل به کتاب کنم. آن زمان معمولا کتاب زیاد می‌خواندم، اما کتاب‌هایی که درمورد زندگی آدم‌ها بود بیشتر جذبم می‌کرد. در رابطه با زندگی‌شان کنجکاو بودم و دوست داشتم. هر کدام از ما زندگی‌ای داریم که برای دیگران می‌تواند جذاب باشد. می‌خواستم داستان روزهای مدرسه چاپ شود. سال دوم سربازمعلمی به این فکر کردم که چرا انتشارش را برای آینده بگذارم! همان موقع ابتدای سال تحصیلی سال ۸۶ در وبلاگم درمورد مدرسه‌ام نوشتم. اینکه ما یک مدرسه‌ای داریم. تعداد بچه‌ها این‌طور است و... شرایط را شرح دادم.»

جهان کالو را فالو کرد

بدیهی به نظر می‌رسد اگر ما ادعا کنیم امروزه رسانه و شبکه‌های مجازی تاثیر گسترده‌ای بر افکار عمومی دارد. اما این اتفاق در دهه ۸۰ به‌طور دیگری رقم خورد. رسانه کوچک سربازمعلم مدرسه کالو فراتر از دلنوشته روزمره رفت و دیگر تنها دانش‌آموزان مخاطبش نبودند. «آن موقع راستش را بخواهید اصلا برای شهرت ننوشتم. برای دل خودم می‌نوشتم. از یکباره دیده شدن مطالب متعجب شدم. از جاهای مختلف کامنت می‌گذاشتند و ارتباطات جدید شکل گرفت. من فکر نمی‌کردم وبلاگ من کار بزرگی انجام دهد. در همان پست اول من کامران نجف‌زاده، خبرنگار تلویزیون کامنت گذاشته بود و خودش را معرفی کرده بود. گفت دوست دارد به بوشهر بیاید و از مدرسه من گزارش بگیرد. آن زمان ۲۰:۳۰ خیلی مشهور بود و آقای نجف‌زاده هم جزء خبرنگاران خیلی موفق آن دوره تلویزیون بود چون گزارش‌های اجتماعی او گزارش‌های بسیار جالبی بود. حقیقتا من روز اول و دوم جواب ندادم. فکر می‌کردم کسی می‌خواهد سرکارم بگذارد یا با من شوخی کند. آمدند و گزارش گرفتند اما این گزارش پایان سوژه نبود. مانند خیلی از گزارش‌های دیگر نبود که با یک گزارش تلویزیونی ارزش خبری‌اش تمام شود. من تازه شروع کرده بودم به نوشتن. نوشته‌های وبلاگی‌ام را ادامه دادم. نوشته‌های وبلاگی خیلی مخاطب پیدا کرد. آن موقع من بلاگر بودم. اما لفظ بلاگر مدت کوتاهی است که باب شده. من آن زمان این نقش را داشتم. رادیو جوان هر روز صبح بخشی از نوشته‌های من را می‌خواند. این باعث شد که وبلاگ مدرسه معرفی شود. جالب بود من هیچ موقع از فقرم در وبلاگ نمی‌نوشتم. نیازی نبود. بیشتر از مدرسه می‌نوشتم. اولش صرفا یک انبار پر از وسایل صیادی بود، دانش‌آموزان هم در گوشه‌ای درس می‌خواندند. ما آنجا را تمیز کردیم و تبدیلش کردیم به مدرسه. نه من و نه دانش‌آموزان و نه حتی اهالی روستا فکرش را نمی‌کردند که آن انبار صیادی روزی تبدیل به بمب خبری دنیا شود. بعدها یک خانم ایرانی که استرالیا زندگی می‌کرد، نوشته‌های من را به انگلیسی ترجمه کرد و در وبلاگی انگلیسی منتشر می‌کرد. یا مثلا دو بچه وله آلمان همان موقع مسابقات وبلاگ‌نویسی برگزار می‌کرد. وبلاگ من به‌عنوان دومین وبلاگ انتخاب شده بود. من جاهای مختلف دعوت می‌شدم و وبلاگم مقام می‌آورد. در کنار این اتفاقات یکباره مسیر زندگی‌ام تغییر کرد. خیر آمد و برایمان مدرسه ساخت. حتی جاده روستا به دستور مستقیم دفتر رئیس جمهور آسفالت شد. بحث آب و برق وجود داشت و وضعیت ارتقا پیدا کرد، خدا را شکر همه اینها از قبل اخباری که در وبلاگم می‌نوشتم، انجام شد. یک وبلاگ، گوشه‌ای ناشناخته و مدرسه‌ای کوچک را به دنیا نشان داد. استفاده درست از رسانه و قدرتش باعث شد وضعیت روستا و آموزش و پرورش ارتقا پیدا کند.»

آنچه ایراد دارد تحقیر شدن است نه دیده شدن

سابقه تحقیر دانش‌آموزان توسط برخی معلمان و انتشار کلیپی از تمسخر آنها باعث شده نگرانی‌هایی درمورد فعالیت معلمان به وجود بیاید اما این نگرانی نیز وجود دارد که برخی دستگاه‌ها با استناد به این موارد معدود بخواهند فعالیت‌های رسانه‌ای موثر معلمان را نیز محدود کنند. شعرانی نیز در این باره نگران است: «من هیچ موقع از بدبختی‌ها و از فقر ننوشتم. داستان‌های مدرسه را می‌نوشتم؛ هیچ‌گاه در این داستان‌ها تحقیر بچه‌ها اتفاق نمی‌افتاد. یا کاری انجام دهند و من فیلمی منتشر کنم که در آن دانش‌آموز حس تحقیر داشته باشد یا مسخره شود و به آن بخندیم. مدرسه ما بدون اینکه آموزش و پرورش ریالی هزینه کند یا هزینه‌ای از کشور گرفته شود، به جهان معرفی شد. من همه تلاشم را می‌کردم که از فقر خودم نگویم، دانش‌آموزی را تحقیر نمی‌کردم. من برای ترحم دیگران نمی‌نوشتم. مثلا من می‌نوشتم؛ سقف کلاس‌مان چکه می‌کند اما ما داریم زندگی می‌کنیم. من نوشته بودم اینجا کار اصلی صیادی است و کار دریاست و این سخت است اما مردم زندگی می‌کنند. برای ترحم نمی‌نوشتم. من دیگر سراغ کسی نمی‌رفتم. مدیرکل و وزیر و استاندار می‌آمد دنبال مدرسه ما. اصلا ایرادی ندارد که در یک صفحه از کنفرانس یا موفقیت بچه‌ها عکس بگذاریم و خانواده‌ها را در جریان قرار دهیم. اما اینکه این مساله باعث تحقیر دانش‌آموز شود یا به حریم شخصی او احترام گذاشته نشود، مساله دیگری است. شاید ۱۰ سال آینده بچه این کلیپ را ببینند؛ قطعا از معلم ناراحت خواهد شد. ما همیشه حریم خصوصی این بچه‌ها را رعایت می‌کردیم. اگر کسی، خیری کمکی می‌کرد، تشکر می‌کردیم. من هیچ‌گاه از بچه‌ها پلی برای دیده شدن خودم نساختم. از بچه‌ها هزینه نکردم. شاید دلیل موفقیت آن موقع وبلاگ من هم همین بود. آن سال‌ها موبایل به این صورت نبود. مثلا من از دیگران دوربین قرض می‌گرفتم تا از مدرسه چند عکس بگیرم، خیلی هم رعایت می‌کردیم که چهره بچه‌ها مشخص نباشد. البته من نسبت به محدود کردن معلمان به بهانه‌های واهی هم نگران هستم. من مطمئنم از بخشنامه اداری معلم و مدیر خوب در نمی‌آید. ما به قدر کافی الان زیر بمباران بخشنامه هستیم. به نظر من باید یک عرصه برای حضور سه طیف جامعه‌شناس، متخصص رسانه و آموزش و پرورش فراهم شود. این‌طور یک تصمیم خوب می‌توانیم بگیریم.»

مک‌لوهان خیلی هم آدم بدی نبود

این مدل تولید محتوا یک بار دیگر به ما قدرت رسانه را یادآور می‌شود. شعرانی هم از آن دوران به‌عنوان روزهایی یاد می‌کند که از رسانه کوچکش تحولی در روستا به وجود آورده بود. شعرانی که فعالیتش را به دوران سرباز معلمی و مدرسه کالو محدود نکرده بود خاطراتش در مورد وبلاگ‌نویسی را این‌طور به خاطر می‌آورد: «سال ۹۳ مدیرکل آموزش و پرورش می‌خواستند من را به‌عنوان کارشناس استخدام کند. من ابتدا قبول نکردم. ولی درنهایت موافقت کردم و در بوشهر با این سِمت همچنان وبلاگ‌نویسی را ادامه دادم. همین وبلاگ‌نویسی باعث شد که خیرین آمدند و در آن منطقه پنج تا مدرسه ساختند. ۳۱۴ تا کتابخانه کلاسی ایجاد کردیم. من این ارتباط را قطع نکردم و همه اینها ثمره وبلاگ بود. غیر از اینکه آن موقع، وبلاگ‌نویسی من باعث شد معلمان به سمت آی‌تی بروند. ده‌ها مدرسه وبلاگ زدند. اینترنت را استفاده کردند. من بعضا برای معلمان صحبت می‌کردم. انگیزه ایجاد شده بود. چیزی که حالا برای من لذت‌بخش است. این کار خیر به صورت زنجیره‌وار انجام می‌شد. اگر سر پل صراط یقه مک لوهان را بگیرند که با اینترنتش تمام دنیا را خراب کرده است، می‌تواند بگوید من یک کار خوب انجام دادم. مدرسه کالو را ببینید.»

طالبی راه شعرانی را در شبکه‌های اجتماعی رفت

مصطفی طالبی سال ۹۰ از رشته فیزیک دانشگاه حکیم سبزواری انصراف داد و سال ۹۱ به‌عنوان دانشجومعلم وارد دانشگاه فرهنگیان شد. مصطفی طالبی پس از فارغ‌التحصیلی از این دانشگاه، وارد آموزش و پرورش شهرستان خوشاب از توابع خراسان رضوی شد و حالا در رسانه شخصی‌اش از خاطرات روزهایی می‌نویسد که مسیر ۸۰ کیلومتری محل سکونت تا مدرسه را می‌رفت. طالبی معلم مدرسه عشایری شهید عاشقی در روستای عادل‌آباد است. مدرسه‌ای آنقدر محروم که طالبی با وجود روستازاده بودن و درک فضای روستایی از عدم انس با فضای آن می‌گوید: «من وارد روستایی شدم که به‌شدت محروم بود. در عین حال مردمی به‌شدت علاقه‌مند به هنر داشت. این محرومیت از چند بابت بود. فقر شدید، اعتیاد بالا، نبود حداقل امکانات رفاهی مثل گاز و آب شرب گوشه‌ای از مشکلات این روستا بود. این روستا به واسطه قرار گرفتن در بین چند کوه حتی آنتن تلویزیون هم ندارد. وضعیت مدرسه‌مان هم چندان جالب نبود. این مدرسه در سال‌های پایانی دهه ۶۰ با کمک اهالی روستا با کاهگل ساخته شده بود.» طالبی با وجود همه سختی‌هایی که در روستا با آن مواجه بود، به این فکر کرد که برای خود رسانه‌ای داشته باشد تا از این طریق هم بتواند کمکی به مردم و دانش‌آموزان کند، هم روزمره‌های معلمی‌اش را به اشتراک بگذارد. او از ایده رسانه داشتن می‌گوید: «من در زمان دانشجویی‌ام آقای شعرانی را می‌شناختم و وبلاگش را می‌دیدم به وسیله رسانه کوچکی که راه‌اندازی کرده است، توانسته مشکلات مردم روستا را هم تا حدودی حل کند. من هم در صفحه‌ام از وضعیت روستا می‌نوشتم. در ادامه مسیر با سرباز معلمی آشنا شدم که در یکی از روستاهای محروم استان کرمان تدریس می‌کرد و او هم با تعداد مخاطبان بالایی که در اینستاگرام داشت، تمام تلاشش را برای حل معضلات روستا انجام می‌داد. اینها برای من انگیزه‌ای شده بودند تا از راه رسانه بتوانم کمکی به خانواده‌ها و دانش‌آموزان روستا داشته باشم.»

قدرتی که معلم رسانه‌ها دارند

طالبی از مدل کمک دیگران، عواقب و برکاتی که فضای مجازی برایش داشته است، می‌گوید: «البته من تجربه‌ام رفته رفته بیشتر شد. در ابتدا شاید به محض اینکه هواسرد می‌شد در فضای مجازی اعلام می‌کردم و کسانی که وضعیت مالی خوبی داشتند برای تهیه لباس گرم بچه‌ها کمک می‌کردند. البته این کمک‌ها محدود به دانش‌آموزان نبود و بعضا برای همه بچه‌های روستا لباس گرم و کفش می‌خریدیم. جلوتر که رفتیم حس کردم من خیلی ایده‌آل‌گرا شده‌ام و هزینه‌ای از جیب نمی‌دهم و با توجه به اینکه همه کمک‌ها از جانب خیرین است، پس بهتر است که به جای حل این مشکلات کوچک، به مسائل زیرساختی بپردازیم. دیدم که کارهای بزرگ‌تر و مهم‌تری هم وجود دارد. به همین جهت هم به سمت کارهای زیرساختی روستا رفتیم. شوفاژخانه مدرسه را راه انداختیم. دیوارهای مدرسه را سنگ و سرامیک کردیم. آب گرم برای سرویس بهداشتی گذاشتیم و کارهای اینچنینی را در پیش گرفتیم. من فهمیدم که اگر این کارهای زیرساختی را در پیش بگیریم بهتر از آن است که برای بچه‌ها کاپشن بگیریم. البته در این مسیر باید برای دانش‌آموز حریم شخصی قائل شویم و دلسوزی بی‌جا نکنیم تا دانش‌آموز فکر نکند ما داریم به او صدقه می‌دهیم. معلمی و کار معلمی کار مقدسی است. من این کار را کار مقدسی می‌دانم و معتقدم که معلم مهم‌ترین رکن جامعه است. این را نه چون خودم معلم هستم می‌گویم؛ اگر کارگر، پلیس و آتش‌نشان هم بودم، همین دیدگاه را داشتم. فضای مجازی برای معلم خیلی خوب است، آن هم در مناطق محروم، مثلا نماهنگی از گروه سرود بچه‌ها در چهلمین سالگرد انقلاب اسلامی پخش شد و رتبه اول را آورد. این آورده فضای مجازی برای من و روستای عادل‌آباد بود و من معتقدم که معلم می‌تواند مشکلات مدرسه را با رسانه کوچکش تا حدودی حل کند.»

دوشنبه ۸ آبان ۱۴۰۲
شماره ۳۹۹۴
WWW.FDN.IR
FARHIKHTEGANDAILY

دوشنبه ۸ آبان ۱۴۰۲
شماره ۳۹۹۴
WWW.FDN.IR
FARHIKHTEGANDAILY

حملات جنون‌آمیز صهیونیست‌ها به غزه نمی‌تواند واقعیت فرار یک میلیون نفر از سرزمین‌های اشغالی و آواره شدن ۷۰۰ هزار نفر دیگر را جبران کند

عادی‌سازی آوارگی

فرهیختگان

بحران نظامی-امنیتی تل‌آویو را تنها یک عملیات ضربتی و آزادسازی اسرای صهیونیست، می‌توانست تا حدودی جبران کند اما پس از سه هفته، نه‌تنها اسرا آزاد نشده‌اند که ۵۰ نفرشان هم قربانی حملات جنگنده‌های رژیم‌صهیونیستی شدند. بمباران بی‌امان غزه، حملات موشکی حماس را متوقف نکرده و تهاجم زمینی هم چیزی جز یک نمایش ضعیف و پرتلفات، دستاوردی برای دولت نتانیاهو نداشته است. ناکامی‌های سه‌هفته‌ای در میدان، احتمال فعال شدن سایر جبهه‌ها و فشارهای خارجی برای توقف جنایت در غزه، اوضاع سیاسی و اجتماعی صهیونیست‌ها را تا مرز فروپاشی پیش برده است. این جنگ، فروپاشی کامل بینش غالب اسرائیل از واقعیت و سیاست‌هایی را که در چند دهه اخیر دنبال کرده است را آشکار کرد. به هر حال فروپاشی قریب‌الوقوع بود، اگرچه همه نمی‌توانستند آن را ببینند. نشست مطبوعاتی روز شنبه بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر رژیم‌صهیونیستی برای متهم کردن سرویس‌های امنیتی رژیم در این جنگ، خبر از مشخص بودن سرنوشت جنگ می‌دهد؛ نتانیاهو شکست را پذیرفته اما جسارت بیان آن را ندارد. او دیر یا زود ناچار است شروطی که مقاومت اسلامی تعیین کرده را بپذیرد و پس از آن برای همیشه از سیاست خداحافظی کند. در این گزارش به صورت اجمالی به حوزه‌هایی که رژیم‌صهیونیستی در آن طعم فروپاشی را چشیده، اشاره شده است.

فروپاشی سیاسی

برگزاری پنج انتخابات آن‌هم در بازه کمتر از چهار سال، رژیم‌صهیونیستی را دچار «بی‌ثباتی سیاسی» کرده بود. اگرچه ریشه این بی‌ثباتی نیز ناشی از ناتوانی رژیم در جنگ با مقاومت غزه بود اما چندان جدی گرفته نشد تا این بحران، به مرحله حاد خود برسد. در سرزمین‌های اشغالی، نتانیاهو مدت‌ها قبل از شروع جنگ عمیقا منفور بود. سیاست‌های ضددموکراتیک و سوءاستفاده از قدرت با استفاده از لایحه اصلاحات قضایی، جرقه یک جنبش اعتراضی بی‌سابقه چندده هفته‌ای در سرزمین‌های اشغالی را به راه انداخت. با وقوع جنگ، نتانیاهو از استعفا، عذرخواهی یا پذیرش اینکه سیاست قبلی‌اش در «مدیریت» حماس در غزه، تضعیف تشکیلات خودگردان فلسطین، تشویق الحاق کرانه باختری و نفی مذاکرات صلح، منجر به قدرتمندتر شدن ایده مقاومت شد، نه‌تنها خودداری کرده که نیروهای امنیتی و ارتش را مسئول این رخداد معرفی کرد. او پس از نشست در توییتی نوشت: «می‌پرسند آیا [قبل از ۷ اکتبر و حمله مقاومت فلسطین]، هشداری دریافت نکرده بودید؟ نه‌تنها هیچ هشداری دریافت نکردم، بلکه امان و شاباک [دو سازمان اطلاعات ارتش و امنیت داخلی] گزارش داده بودند که در وضعیت بازدارندگی خوبی دربرابر حماس قرار داریم.» انتقادات گسترده از اتهام‌زنی نتانیاهو از سوی بسیاری از چهره‌ها ازجمله بنی گانتز، عضو کابینه جنگ رژیم‌صهیونیستی و یائیر لاپید، رهبر اپوزیسیون باعث شد تا نتانیاهو هم توییتش را حذف کند و هم «عذرخواهی» کند. با این حال کانال ۱۲ رژیم‌صهیونیستی خطاب به نتانیاهو گفت: «تو شکست خوردی و این اتفاق (حمله ۷ اکتبر) پایان فعالیت و زندگی سیاسی‌ات خواهد بود.» اکنون اکثر یهودیان اسرائیلی او و ایتامار بن گویر، وزیر امنیت راست افراطی او را به دلیل شکست‌های شدید امنیتی و اطلاعاتی مقصر می‌دانند. همچون جنگ سال ۲۰۰۶ که نتیجه‌اش سقوط دولت ایهود اولمرت بود، این جنگ نیز در حداقلی‌ترین حالت دولت نتانیاهو را سرنگون خواهد کرد اما مساله اینجاست که این دولت وصله و پینه‌ای، پس از پنج انتخابات بر سر کار آمده و مشخص نیست که پس از جنگ، صهیونیست‌ها چند بار باید انتخابات برگزار کنند تا از دل آن کابینه‌ای شکل بگیرد.

فروپاشی اجتماعی

دولت راست افراطی نتانیاهو، فاجعه انباشته‌شده در سال‌های اخیر را تشدید کرده است. دیوید شولمن، استاد دانشگاه عبری اورشلیم در مقاله‌ای نتانیاهو را متهم کرد که با سیاست‌هایش «کشور را به مرز جنگ داخلی» رسانده است. به اعتقاد او، نتانیاهو، نفرت را در میان جوامعی که جامعه اسرائیل را تشکیل می‌دهند دامن زده و گروهی از «بی‌بی‌ست‌ها»ی (طرفداران نتانیاهو) خشن را شبیه فاشیست‌ها و باندهای غارتگر مانند بسیاری از رژیم‌های خودکامه، ایجاد کرد. جدا از این، اصرار دولت بر اصلاحات قضایی، باعث تمرد نظامیان و به‌ویژه نیروهای ذخیره از خدمت در ارتش شد. حمله ۷ اکتبر، این گسل اجتماعی را تشدید کرد تا بیش از ۷۰۰ هزار صهیونیست، به جای ماندن در فلسطین اشغالی و کمک به ارتش، از کشور فرار کنند. البته آنهایی هم که ماندند، اوضاع خیلی خوبی ندارند. برآوردها نشان می‌دهد در این جنگ حدود ۷۰۰ هزار صهیونیست، آواره شده و در هتل‌ها یا بیابان اسکان داده شده‌اند. بحران اصلی اجتماعی احتمالا پس از پایان جنگ خودش را نشان خواهد داد؛ چراکه تقریبا نیمی از این افراد به هیچ عنوان حاضر به بازگشت به شهرک‌هایی که در آن زندگی می‌کرده‌اند، نیستند. براساس گزارش شبکه ۱۲ تلویزیون رژیم‌صهیونیستی درحال حاضر دست‌کم ۶۰ هزار شهرک‌نشین از منطقه شمالی آواره شده‌اند و حتی اگر جنگ نیز پایان یابد آنها برای بازگشت به خانه‌هایشان عجله ندارند. آویگدور لیبرمن، وزیر جنگ اسبق رژیم‌صهیونیستی گفته که «دست‌کم ۲۰۰ هزار شهرک‌نشین اسرائیلی که در جریان جنگ آواره شده‌اند هرگز به خانه‌های خود برنخواهند گشت.» آلموگ کوهن، یکی از اعضای کنست هم گفته «اسرائیلی‌ها هرگز به شهرک‌های اطراف غزه برنمی‌گردند و حتی یک «سگ» هم این کار را نمی‌کند.» به این مشکلات، باید تظاهرات خانواده اسرای صهیونیست را هم اضافه کرد. آنها به خیابان آمده‌اند تا دولت را وادار کنند به فکر مشکل آنان یعنی آزادی اسرا باشد. بخشی از اعتراض آنها به اقدام هفته گذشته رژیم در برابر پیشنهاد حماس بازمی‌گردد. حماس اعلام کرد که برای نشان دادن حسن نیت خود حاضر است دو سه اسرائیلی را آزاد کند اما تل‌آویو در پاسخ گفته بود که حاضر نیست آنان را تحویل بگیرد. اگر صهیونیست‌ها نتوانند بیش از ۲۰۰ اسیری که در دست مقاومت است را بازگرداند، اوضاع از این هم پیچیده‌تر می‌شود.

فروپاشی اقتصادی

تا پیش از جنگ، اقتصاددانان توجه ویژه‌ای به کاهش ۶۰ درصدی حجم سرمایه‌گذاری خارجی و کاهش ۸۰ درصدی هزینه متوسط یک استارتاپ اسرائیلی هنگام فروختن به یک شرکت خارجی داشتند. نشانه‌هایی از بحران صنعتی وجود دارد که بر مناطقی که وابستگی بالایی به سرمایه‌گذاری‌های خارج از کشور، به‌ویژه فناوری پیشرفته دارند، تاثیر می‌گذارد. با وقوع جنگ، در ساحل تل‌آویو، ساخت‌وسازها متوقف شده است. جرثقیل‌ها و داربست‌ها متروک هستند. توقف نزدیک به ۸۰ درصد از تمام پروژه‌های در دست ساخت، تعطیلی یک سوم رستوران‌ها در شهرهای بزرگ به دلیل کمبود کارمند و کاهش ۱۰ تا ۱۵ درصدی نیروی کار شرکت‌های با فناوری پیشرفته و کمبود کارگر، اقتصاد را به چالش جدی کشانده است. نزدیک به ۳۶۰ هزار نیروی ذخیره توسط ارتش فراخوان شده‌اند این معادل ۱۰ درصد از کارگران است. سوال این است که در این جنگ چه تعداد از کارمندان استارت‌آپ‌ها که ۱۸ درصد از تولید ناخالص داخلی (GDP) را تشکیل می‌دهند، زنده خواهند ماند؟ صهیونیست‌ها تعطیلات، میهمانی‌ها و رویدادها را لغو کرده و در خانه مانده‌اند و از حضور در سر کار خودداری می‌کنند. علاوه‌بر این، ضربه اصلی به حوزه گردشگری خورده و برخی از تورها تا دو سال آینده لغو شده‌اند، زیرا بیم آن می‌رود که تهاجم تلافی‌جویانه به غزه به یک جنگ منطقه‌ای تبدیل شود.

فروپاشی نظامی

در روزهای ابتدایی جنگ، حسین امیرعبداللهیان، وزیر امور خارجه ایران گفت «سیستم‌های سیاسی و امنیتی» رژیم‌صهیونیستی «به کلی از بین رفته» است. او تنها بخش فعال رژیم را «ماشین جنگی»اش خواند اما این ماشین هم پس از سه هفته، کاری از پیش نبرد. سیمون تیسدال، تحلیلگر ارشد گاردین نوشته که نخست‌وزیر بنیامین نتانیاهو و کابینه جنگی او با ژنرال‌های خود درمورد بهترین راهکار اختلاف دارند. تهدیدهای ایران درباره فعال شدن محور مقاومت در سطح منطقه، پیشروی شبه‌نظامیان شیعه عراقی و سوری به سمت مرزهای اسرائیل، حملات از یمن، افزایش خشونت در کرانه باختری و تعمیق بن‌بست با حزب‌الله لبنان، این حس را تشدید کرده که اسرائیل از هر طرف در محاصره است. نتانیاهو قول داده است که حماس را از نظر نظامی و سیاسی کاملا از بین ببرد. تحلیلگران به‌طور جدی تردید دارند که این امکان‌پذیر باشد. با این حال، حتی اگر موفق شود، تاکنون نتوانسته به سوال اساسی جو بایدن، رئیس‌جمهور ایالات متحده پاسخ دهد که بعد از آن چه می‌شود؟ با وجود حملات بی‌سابقه روزهای گذشته و فرماندهی نیروهای آمریکایی در این جنگ، صهیونیست‌ها به هیچ‌یک از اهداف ازپیش‌تعیین‌شده دست پیدا نکرده‌اند. پاشنه‌آشیل صهیونیست‌ها، طولانی شدن جنگ است. حتی اگر ارتش این کشور که توان جنگ طولانی‌مدت را ندارد هم بتواند مقاومت کند، حملات موشکی، اقتصاد این رژیم را درگیر خواهد کرد. علاوه‌بر این، باید خطر فعال شدن جبهه‌های دیگر در این جنگ را نیز در نظر گرفت.

فروپاشی قدرت نرم

بیش از ماشین جنگی و توان اقتصادی، نفوذ رژیم‌صهیونیستی در جهان متاثر از قدرت نرمش بود. با وجود ممانعت‌های دولت‌ها، در بسیاری از کشورها، تظاهرات مردمی علیه جنایات رژیم‌صهیونیستی برگزار شده است. شدت جنایات صهیونیست‌ها به اندازه‌ای بود که بسیاری که در دقایق ابتدایی حملات با تل‌آویو ابراز همدردی می‌کردند، ساعتی بعد، نگاه دیگری به جنگ داشتند. یکی از این افراد زوران میلانوویچ، رئیس‌جمهور کرواسی بود که گفت: «حس ترحم من به تل‌آویو ظرف ۱۵ دقیقه از بین رفت.» فروپاشی قدرت نرم رژیم به اندازه‌ای عمیق است که پس از اینکه ارتش اسرائیل هفته گذشته فیلم دوربین حمله مقاومت را منتشر کرد، این ویدئو تاثیری نداشت و نتوانست بر جریان اخبار تاثیر بگذارد. مثل همیشه، رسانه‌های بین‌المللی بر آنچه امروز اتفاق می‌افتد یعنی بمباران غزه متمرکز شدند. همچنین امتناع اسرائیل از ارسال کمک‌های بشردوستانه و آب یا هرگونه سوخت کافی به غزه، عدم کمک به مجروحان، حمله به بیمارستان و این باور گسترده که اسرائیل قوانین بین‌المللی را زیر پا می‌گذارد، همگی افکار عمومی را به ضدیت با صهیونیست‌ها کشانده است. از دید بسیاری از مردم جهان، اسرائیل از قربانی به متجاوز تبدیل شده است. آسیب وارد شده، روند عادی‌سازی با کشورهای عربی را هم از مسیر خارج کرد.

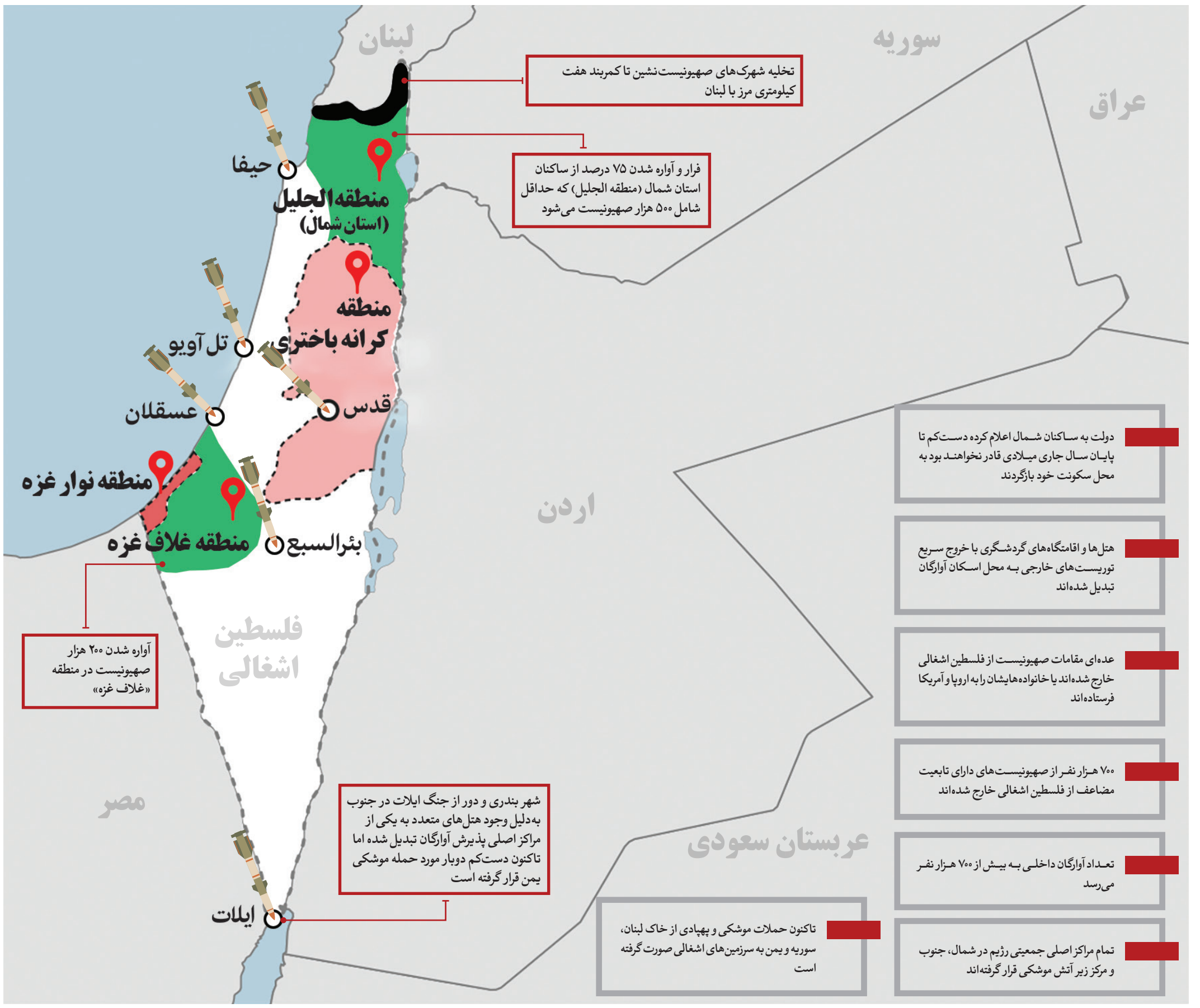

فرهیختگان ورزشی

شماره مسلسل ۴۷۳۲
دوشنبه ۸ آبان ۱۴۰۲
۱۴ ربیع‌الثانی ۱۴۴۵
۳۰ اکتبر ۲۰۲۳
شماره ۳۹۹۴

| Mon | 30 Oct 2023 | vol.15 |
No. 3994 | 16 Pages

عکس: امیرحسین خیرخواه | عکس‌نگار

شرط گل‌محمدی برای صلح:

بخشی از آپشن‌ها را بدهید

ادعای باشگاه استقلال:

ریالی از سقف بودجه عبور نکردیم، نگرانی نداریم

نساجی سپاهان را متوقف کرد، ملوان پرسپولیس را

هدیه شمالی‌ها به استقلال

نیاز به تخفیف ۱۷ تا ۱۹ میلیاردی برای حل مشکل ۳ استقلالی

بلانکو برای فیکس شدن نیاز به آمادگی بیشتر دارد

آرمان - مهرداد همچنان زوج آرمانی

دستور هیات‌مدیره تراکتور به سرمربی اسپانیایی:
به‌دنبال اصلاحات باش!

حمایت از خمز به شرط تغییرات

امشب برنده توپ طلای ۲۰۲۳ در پاریس مشخص می‌شود

مسی و رکوردی جاودانه؟

دوشنبه ۸ آبان ۱۴۰۲
شماره ۳۹۹۴
WWW.FDN.IR
FARHIKHTEGANDAILY

مورد عجیب آلومینیومی‌ها در شکایت علیه آبی‌ها

باشگاه استقلال: ریالی از سقف بودجه عدول نکردیم، نگرانی نداریم

محمدرضا حاجی‌عبدالرزاق
خبرنگار گروه ورزش

فصل جدید رقابت‌های لیگ برتر فوتبال درحالی ادامه دارد که تیم‌های مدعی قهرمانی به‌دلیل عدم رعایت سقف قرارداد همچنان در کش‌وقوس شکایت از یکدیگر هستند. درواقع این تیم‌ها که خودشان هم به‌زعم سایر باشگاه‌ها متهم به تخلف هستند به دلایل مختلفی از باشگاه‌های دیگر شکایت کرده و با سپری شدن ۸ هفته از رقابت‌ها همچنان ماجراهای شکایت تیم‌ها از یکدیگر ادامه دارد.

در این بین سپاهان اصفهان به‌دلیل عدم رعایت سقف بودجه در ابتدای فصل جاری لیگ برتر با کسر چهار امتیاز و پرسپولیسی‌ها نیز به‌خاطر بند پرداخت مالیات گولسیانی با کسر یک امتیاز مواجه شده‌اند، همچنین تیم‌های سپاهان مبلغ ۴۰ میلیارد تومان و پرسپولیس مبلغ ۱۰ میلیارد تومان جریمه نقدی شدند تا به این ترتیب جریمه آنها سنگین‌تر شود.

این درصورتی است که حالا چند تیم دیگر ازجمله پرسپولیس بعد از کسر امتیاز، نسبت به تخلفات باشگاه استقلال اعتراض و شکایت خود را به کمیته انضباطی فدراسیون فوتبال تقدیم کرده‌اند. به این ترتیب دو رقیب سنتی در داخل زمین، حالا جدال را به بیرون از مستطیل سبز کشانده‌اند.

ادله پرسپولیسی‌ها علیه آبی‌ها

بر همین اساس و با ادعای برخی رسانه‌ها باشگاه پرسپولیس به مواردی مانند پرداخت پاداش بابت برد آبی‌پوشان در هفته‌های گذشته، کاهش ناگهانی مبلغ قرارداد اعضای کادر فنی و بازیکنان این تیم که مبهم است و همچنین عدم رعایت سقف بودجه با توجه به مستندات منتشرشده از سوی باشگاه استقلال را به‌عنوان مستنداتش برای شکایت علیه این تیم مطرح کرده است. شنیده می‌شود گویا باشگاه پرسپولیس جزئیات پرداخت پاداش به حساب تک‌تک اعضای تیم استقلال را به کمیته انضباطی ارائه خواهد داد. مسئولان این تیم نامه‌نگاری‌های رسمی باشگاه استقلال مبنی بر هزینه‌کرد ۳۲۳ میلیارد تومانی را- بدون درنظر گرفتن قرارداد گوستاوو بلانکو- نیز ملاک این شکایت قرار داده و اعلام کرده‌اند طبق قوانین سازمان لیگ، استقلال موظف به هزینه کلی ۳۱۰ میلیارد تومانی بوده است.

شکایت به استناد اطلاعات قدیمی

در آخرین اقدام صورت‌گرفته باشگاه پرسپولیس علیه رقیب سنتی خود، مدیر روابط عمومی پرسپولیس به‌تازگی با انتشار یک استوری در اینستاگرامش اتهاماتی را مطرح کرده و این درحالی است که برخی رسانه‌های نزدیک به پرسپولیس آن را مربوط به استقلال و مهدی هاشمی‌نسب می‌دانند. لشگری بدون اشاره به اسم تیم و نام مربی، این‌طور مدعی شد که «گفته می‌شود به حساب یکی از مربیانی که رقم قرارداد پایینی داشته، بیش از ۶۵۰ میلیون تومان واریز شده است.»

وی درحالی به قرارداد هاشمی‌نسب استناد کرده که رقم قرارداد این مربی در گذشته ۵۰ میلیون تومان به ثبت رسیده بود اما این رقم مربوط به گذشته بوده و این مربی بعد از اصلاح قرارداد، رقم قراردادش را تا اندازه‌ای معقول و منطقی افزایش پیدا کرده است. بنابراین گویا پرسپولیسی‌ها براساس مستندات گذشته و بدون اینکه از به‌روزرسانی قراردادهای جدید استقلالی‌ها اطلاعی داشته باشند شکایت خود را تنظیم و مدیر روابط عمومی این باشگاه براساس آن، استوری جدید خود را منتشر کرده است. با این همه لشگری درحالی از قرارداد مربی ارزان‌قیمت در استقلال صحبت کرده که قرارداد داخلی هاشمی‌نسب براساس توافق جدید با استقلال اصلاح شده و البته با تخفیف ۱۵ میلیاردی بازیکنان استقلال، قرارداد بلانکو به ثبت رسیده که همچنان در مفاد شکایت سرخ‌ها این موضوع بدون لحاظ قرار دادن تخفیف استقلالی‌ها دیده می‌شود.

نکته عجیب شکایت آلومینیومی‌ها

نکته قابل‌توجه اینکه جدا از شکایت پرسپولیس از استقلال، از نماینده اراک در لیگ خبر می‌رسد که این باشگاه هم به‌دلیل عدول استقلال از سقف بودجه از آبی‌های پایتخت شکایت کرده است. در این خصوص رجائیان، مدیرعامل آلومینیوم در گفت‌وگویی درخصوص اینکه چون خبر شکایت از استقلال بعد از ثبت قرارداد بلانکو و مسابقه روز جمعه مطرح شد، تصور بر این بود که به‌خاطر اتفاقات مربوط به بازی بوده، گفت: «البته بلانکو هم جزئی از همین پروسه است. شکایت ما دیروز ارائه شده اما حداقل ۶ باشگاه شامل این داستان می‌شوند.»

نکته قابل‌توجه دیگر اینکه رجائیان درحالی مدعی شکایت از استقلال شده که او از روابط صمیمانه‌ای با علی خطیر مدیرعامل استقلال برخوردار است و به‌نظر می‌رسد در این قضیه، رجائیان بدون‌توجه به این مساله یعنی ارتباطش با خطیر، به‌منظور دفاع از باشگاه متبوعش این شکایت را مطرح کرده باشد.

ادعای استقلالی‌ها: نگران نیستیم

درهرصورت پرسپولیس در گذشته و باشگاه آلومینیوم به‌تازگی علیه استقلال طرح شکایت کرده‌اند اما اینکه این شکایت‌ها منجر به کسر امتیاز خواهند شد یا باشگاه استقلال می‌تواند با مستندات و دفاع مستدل این شکایت را رفع‌ورجوع کند و خود را از این گزند برهاند، به‌هرحال باید منتظر زمان و رای کمیته انضباطی ماند. این درحالی است که یکی از مدیران ارشد باشگاه استقلال در گفت‌وگو با خبرنگار «فرهیختگان» در این خصوص تاکید کرد: «هیچ تخلفی را در اجرای قوانین جدید فدراسیون فوتبال مرتکب نشده و ریالی از سقف بودجه عدول نکرده‌ایم، بنابراین هیچ نگرانی‌ای از بابت شکایت‌هایی که شده وجود ندارد. برخی تیم‌ها با این اقدامات خود می‌خواهند فرار رو به جلو را ترتیب دهند و هواداران نباید نگران مورد خاصی باشند.»

نیاز به تخفیف ۱۷ تا ۱۹ میلیاردی برای حل مشکل ۳ استقلالی

علی سامره، مدیر تیم فوتبال استقلال درحالی به همدلی بیشتر استقلالی‌ها برای ثبت قرارداد سسما و هاشمی‌نسب در گفت‌وگو با «فرهیختگان» اشاره کرده بود که به‌نظر می‌رسد برای تحقق این امر و همچنین اصلاح قرارداد سعید مهری که همچنان قرارداد وی با رقم ۱۶۰ میلیارد تومان در سازمان لیگ به ثبت رسیده، نیاز است استقلالی‌ها درمجموع برای ثبت قرارداد ۲ مربی خود و اصلاح رقم مهری در حدود ۱۷ تا ۱۹ میلیارد تومان دیگر نیز تخفیف بدهند. به این منظور قرار است جلسات مرتبط دیگری با چند بازیکن برگزار شود. نکته قابل‌توجه اینکه رقم قرارداد حامدی‌فر در قرارداد جدید نیز اصلاح‌شده و قرارداد جدید ثبت‌شده این بازیکن در سازمان لیگ برخلاف آنکه ۱۰۰ میلیون گفته می‌شود، به چندین برابر افزایش پیدا کرده است.

دستور هیات‌مدیره تراکتور به سرمربی اسپانیایی: به‌دنبال اصلاحات باش!

حمایت از خمز به‌شرط تغییرات

نیلوفر مژدهی
خبرنگار

دو باخت پی‌درپی تراکتور مقابل شمس‌آذر و ذوب‌آهن، این تیم را دوباره به حاشیه برد. صحبت‌های تند پاکو خمز درخصوص تیم تراکتور و بازیکنان باعث شد تا شائبه جدایی سرمربی اسپانیایی تراکتورها بر سر زبان‌ها بیفتد. همان‌طور که پیش از این در «فرهیختگان» خواندید شرایط قراردادی خمز به مدیران این باشگاه اجازه نمی‌دهد او را اخراج کنند. همین حاشیه امنیت خمز هم باعث شده تا بدون پرده و بی‌پروا از زمین و زمان انتقاد کند و ناکامی‌هایش را با برخی کمبودها که واقعا هم وجود دارد، توجیه کند.

جلسه ختم به خیر شد

موضع‌گیری تند پاکو خمز نسبت به بازیکنانش بعد از شکست مقابل ذوب‌آهن حواشی زیادی به‌همراه داشت. این انتقادها در شرایطی رخ داد که باشگاه تراکتور نیز از عملکرد خمز راضی نبود. آنها هر چند هرگز مستقیما اعلام نکردند، اما خبرها از باشگاه تراکتور حاکی از آن بود که از منتقدان ترکیب تیم خمز هستند. آنها از اینکه سرمربی تیم‌شان هنوز ترکیب اصلی خود را پیدا نکرده و در مرحله آزمون و خطا قرار دارد، شاکی بودند و این موضوع را بارها به او اطلاع دادند. خمز اما نسبت به پیام‌هایی که به او می‌رسید چندان جدی نبود. او با اخلاق خاص و یک‌دنده بودنش اصلا به فکر تغییر شرایط نیست و معتقد بود این بازیکنان آنهایی نیستند که او می‌خواست. از این رو برای اینکه ترکیب اصلی خود را پیدا کند در هر بازی دست به تغییر می‌زد و همچنان بعد از هشت هفته راضی نبود.

همین موضوع باعث شد تا هیات‌مدیره باشگاه تراکتور این مربی را فرا خوانده و به‌دلیل اتفاقات اخیر از او توضیح بخواهد. باشگاه تراکتور که تا دیروز با سرمربی تیمش با ملاطفت رفتار می‌کرد، تعارفات را کنار گذشته و در این جلسه به جد با او برخورد کرد و از این مربی خواست اشتباهاتش را به گردن گرفته و برای تغییر شرایط تلاش کنند. آنها با زبان بی‌زبانی به خمز فهماندند «همینی که هست» و درواقع از این مربی خواستند خودش را برای موفقیت تیمی با همین شکل و شمایل آماده کند. هوشنگ نصیرزاده، مدیرعامل باشگاه تراکتور که در جلسه هیات‌مدیره با خمز نیز حضور داشت در این مورد به «فرهیختگان» گفت: «روز یکشنبه جلسه هیات‌مدیره باشگاه بود و از خمز هم خواستیم برای پاره‌ای توضیحات به ما ملحق شود. مطالب و نقطه نظرات زیادی بین دوطرف رد و بدل شد. در جوی کاملا دوستانه، هیات‌مدیره سوالات خود را مطرح و پاسخ‌هایی را نیز دریافت کرد. به جزئیات نمی‌پردازم اما درنهایت به نقطه نظرات مشترکی رسیدیم.»

هر چند در پایان این جلسه دوساعته نکته نظرات هیات مدیره به سرمربی تیم منتقل شد و خمز نیز توضیحاتی در این زمینه ارائه داد، اما فعلا حمایت از خمز در دستورکار قرار گرفته و امیدوارند شرایط به سوی بهتر شدن پیش برود.

بازیکنان راضی نشدند

یکی از دلایلی که هیات‌مدیره خمز را به جلسه فراخواند، موضع‌گیری بازیکنان تیم تراکتور علیه سرمربی است. بازیکنان تراکتور به نوع تمرینات و برنامه تمرینی قبل از بازی‌های رسمی معترض بودند و معتقدند این مربی بدون آگاهی از وضعیت بدنی بازیکنان قبل از بازی فشار زیادی به بازیکنان وارد می‌کند، درحالی‌که تمرینات خمز نشان می‌دهد او به عقب برنمی‌گردد. درواقع خمز عادت ندارد تمریناتش را به روزها قبل برگرداند و معتقد است این کار برای تیمی که رو به جلو حرکت می‌کند، کافی نیست. در این صورت او چطور می‌تواند درحالی‌که به خواب و تغذیه بازیکنانش شخصا رسیدگی می‌کند، نسبت به توانایی‌ها و شرایط بازیکنانش بی‌توجه باشد؟ درواقع خمز در جلسه هیات‌مدیره در این مورد کاملا توجیه شد؛ هر چند او مربی‌ای نیست که فشار را از روی تیمش بردارد و در عوض توقع دارد بازیکنان خود را با این سختی‌ها عادت دهند تا در بازی با نساجی بازگشتی قدرتمند داشته باشند؛ هرچند خمز در جلسه هیات‌مدیره از این نظر توجیه شد اما به‌واقع بعید است تغییری در رویه خود به‌وجود بیاورد و از فشار تمرینات کم کند. او از بازیکنان، سختکوشی می‌خواهد و به همین دلیل مهم‌ترین فاکتور برای این مربی همدلی با بازیکنانی است که آنها را به باد انتقاد گرفته و حالا از دستش شاکی هستند. مدیرعامل باشگاه تراکتور در مورد آنچه در جلسه هیات‌مدیره در مورد انتقاد خمز از بازیکنان و گلایه بازیکنان از این مربی مطرح شد، به ما گفت: «می‌توانم بگویم ما در همه موارد به نقطه نظرات مشترکی رسیدیم. قرار شد همه چیز اصلاح شود. همان‌طور که گفتم نمی‌خواهم به جزئیات بپردازم؛ چراکه گفتنش بی‌فایده است اما قرار شد تمرینات از امروز به بعد، به‌صورت فشرده برگزار شود. به این ترتیب تیم را برای بازی مقابل نساجی و استقلال آماده می‌کنند و در عوض باشگاه هم نهایت همکاری را با این مربی خواهد کرد. او قول داد از این پس در کارش موفق باشد و نواقص را برطرف کند. به این ترتیب همه مواردی که در ذهن هیات‌مدیره وجود داشت، مطرح شد تا دیگر موردی برای دوطرف باقی نماند.» از حرف‌های نصیرزاده این‌طور برمی‌آید که مدیران این باشگاه از خمز خواسته‌اند تا با بازیکنان مدارا کرده و همه چیز را اصلاح کند. قطعا این همه چیز شامل فشار تمرینات، مشکل اصلی بازیکنان نیز می‌شود و اگر خمز این موضوع را پذیرفته باشد به معنی آن است که تابو شکسته؛ چراکه این مربی لجباز به هیچ صراطی مستقیم نبود و درواقع بر تمرینات استقامتی به‌شدت تاکید داشت.

مشکل تراکتور کجاست؟

اینکه خمز تیم را خودش بسته یا بازیکنان را باشگاه برای او خرید، در حال حاضر کمترین اهمیت را دارد؛ چراکه حال تیم تراکتور با وجود هزینه‌های سنگین خوب نیست. با هر بازی‌ای که تراکتور برگزار می‌کند بیشتر به این نکته پی می‌بریم که خمز هر چند سرمربی خوبی است اما برای شناخت بازیکنان زمان زیادی می‌خواهد یا به قولی قدرت تشخیص او در این مورد کم است. از این رو هنوز نتوانسته ترکیب اصلی خود را پیدا کند و البته ضریب اشتباهات بازیکنانش هم بالاست. با این حال اگر به بازی آخر این تیم مقابل ذوب‌آهن نگاهی بیندازید کاملا مشخص است که آنها در مالکیت توپ، شوت به دروازه و تعدد پاس و خصوصا پاس‌های درست از ذوب‌آهن بهتر بودند و فقط گل نزدند.

تیم خمز بی‌نظم و کلافه است و در تاکتیک‌ها سردرگم عمل می‌کنند. به همین دلیل در نیمه اول مشکل داشته و این‌طور به‌نظر می‌رسید که غافلگیر شدند. ناهماهنگی تراکتوری که فضای زیادی را برای بازیکنان حریف به‌وجود می‌آورد، اجازه نمی‌داد آنها با شکل یک تیم، حریف اصفهانی خود را تحت فشار بگذارند و همین اشتباهات مکرر و از دست رفتن توپ باعث شد تمرکز کاملا از بین رفته و فشار زیاد را متحمل شوند؛ هر چند خمز در نیمه‌دوم کمی بازیکنانش را توجیه کرد، اما ضعف‌ها همچنان ادامه دارد و این‌طور به‌نظر می‌رسد که این مربی برای رسیدن به تیم ایده‌آلش زمان بیشتری می‌خواهد. نصیرزاده با اعتراف به اینکه تیم‌شان هنوز نواقصی دارد، به صحبت‌های اخیر در جلسه هیات‌مدیره در این مورد اشاره کرد و افزود: «نتیجه جلسه هیات‌مدیره همه مسائل مختلف، چه آنها که در ذهن من و مدیران بود و چه آنها که در ذهن بازیکنان و هواداران و حتی اصحاب رسانه بود را در بر می‌گرفت، درنهایت ما به تعامل رسیدیم. از این رو سیاست باشگاه بر تعامل با خمز تا پایان فصل است.»

آگهی مزایده

موضوع: واگذاری مکان و خدمات نانوایی دانشگاه

بدینوسیله به اطلاع می‌رساند **دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان** قصد دارد مکان و خدمات نانوایی خود را از طریق مزایده واگذار نماید. لذا از کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی که متقاضی مکان نانوایی می‌باشند دعوت می‌شود جهت کسب اطلاعات بیشتر و دریافت اسناد همه روزه به جز ایام تعطیل و پنجشنبه‌ها در وقت اداری (۱۳-۸) به شرح ذیل‌الذکر اقدام نمایند.

مهلت دریافت اسناد مزایده: از تاریخ درج آگهی لغایت پایان وقت اداری روز شنبه مورخ ۱۴۰۲/۸/۲۰

محل دریافت اسناد مزایده: کرمان – دانشگاه آزاد اسلامی – ساختمان اداری شماره یک – طبقه اول دفتر کمیسیون معاملات دانشگاه –

تلفن: ۳۱۳۲۱۵۳۱

مهلت تحویل اسناد مزایده: از تاریخ درج آگهی لغایت پایان وقت اداری شنبه ۱۴۰۲/۸/۲۰

محل تحویل اسناد مزایده: اداره حراست واقع در طبقه همکف ساختمان اداری شماره یک

سایر شرایط در اسناد مزایده مندرج است. دانشگاه در قبول پیشنهادات و انعقاد قرارداد یا رد آن دارای اختیار تام می‌باشد و هزینه درج آگهی منتشره در روزنامه سراسری و محلی بر عهده برنده مزایده است.

دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان

آگهی مزایده

موضوع: مزایده فروش یک دستگاه خودرو پژو پارس مدل ۹۴

بدینوسیله به اطلاع می‌رساند **دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان** قصد دارد یک دستگاه پژو پارس مدل ۹۴ (تصادفی) خود را از طریق مزایده عمومی به فروش برساند. لذا از کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی که متقاضی خرید این خودرو می‌باشند دعوت می‌شود جهت کسب اطلاعات بیشتر و دریافت اسناد همه روزه به جز ایام تعطیل و پنجشنبه‌ها در وقت اداری (۱۲-۸) به شرح ذیل‌الذکر اقدام نمایند.

مهلت دریافت اسناد مزایده: از تاریخ درج آگهی لغایت پایان وقت اداری روز شنبه مورخ ۱۴۰۲/۸/۲۰

محل دریافت اسناد مزایده: کرمان – دانشگاه آزاد اسلامی – ساختمان اداری شماره یک – طبقه اول دفتر کمیسیون معاملات دانشگاه –

تلفن: ۳۱۳۲۱۵۳۱

محل بازدید خودرو: اداره نقلیه دانشگاه

مهلت تحویل اسناد مزایده: از تاریخ درج آگهی لغایت پایان وقت اداری شنبه ۱۴۰۲/۸/۲۰

محل تحویل اسناد مزایده: اداره حراست واقع در طبقه همکف ساختمان اداری شماره یک

سایر شرایط در اسناد مزایده مندرج است. دانشگاه در قبول پیشنهادات و انعقاد قرارداد یا رد آن دارای اختیار تام می‌باشد و هزینه درج آگهی منتشره در روزنامه سراسری و محلی بر عهده برنده مزایده است.

دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان

آگهی مزایده

دانشگاه آزاد اسلامی واحد یاسوج درنظر دارد بوفه دانشجویی خود را واقع در مجتمع آموزشی بلهزار و دانشکده مهارت از طریق مزایده عمومی دومرحله‌ای و برابر مقررات واگذار نماید. لذا کلیه علاقه‌مندان جهت شرکت در مزایده از تاریخ انتشار آگهی ظرف مدت ۱۰ روز کاری می‌توانند جهت اطلاع از شرایط مزایده و دریافت اسناد مزایده و رویت موضوع مزایده به مدیر اداری دانشگاه واقع در بلهزار- کیلومتر ۵ جاده سی‌سخت- ساختمان مدیریت دانشگاه آزاد اسلامی واحد یاسوج مراجعه و بازدید به عمل آورند و در مهلت فوق‌الذکر فرم و اسناد مزایده را تکمیل و مدارک را تحویل حراست دانشگاه نموده و رسید دریافت دارند.

شماره تلفن جهت کسب اطلاعات بیشتر:

آقای مهندس ابولپور مدیر امور اداری ۰۹۱۷۷۴۳۰۴۸۳

روابط عمومی دانشگاه آزاد اسلامی واحد یاسوج

صدای نخبگان، نگاه جوانان
WWW.FDN.IR
روزنامه فرهیختگان
farhikhteganonline
FARHIKHTEGAN

مدرسه عالی مهارتی رسانه‌ای فرهیختگان
۰۹۱۰۸۱۰۶۵۳۵
Farhikhteghan_school

دوشنبه ۸ آبان ۱۴۰۲
شماره ۳۹۹۴
WWW.FDN.IR
FARHIKHTEGANDAILY

اعتصاب به سبک پرسپولیس؛ ناهار نمی‌خوریم، طلب‌مان را بدهید!

شرط گل‌محمدی برای پایان اختلافات

حمیدرضا اسکندری
خبرنگار گروه ورزش

مشکلات مالی هفته‌هاست که پرسپولیس را درگیر اختلافات داخلی کرده و تا زمانی که این مشکلات پا برجا باشد باید منتظر اتفاقات جدیدی در این تیم باشیم. تقریبا دو هفته پیش بود که ابتدا یحیی گل‌محمدی و در ادامه بازیکنان تمرینات را تحریم کردند و بعد از این قضیه رضا درویش با حضور در محل تمرین سرخپوشان مشکلات را با اعضای تیمش در جریان گذاشت و برای حل آنها زمان خواست. از این‌رو قرار شد باشگاه پرسپولیس با پرداخت ۳۰ میلیارد تومان دیگر از سپرده خود از فروش سهام، نیمی از آپشن‌های قرارداد سرخپوشان را پرداخت کند که هنوز این اتفاق رخ نداده است. در این میان سرمربی تیم رقیب هم نیش و کنایه به سرخپوشان می‌زند که با وجود دریافت کل پول قرارداد فصل پیش‌شان و ۲۰ درصد از قرارداد این فصل، اشک تمساح می‌ریزند! اما آنچه مشخص است مشکلات مالی در پرسپولیس شکاف زیادی را بین رضا درویش و یحیی گل‌محمدی و البته بازیکنان ایجاد کرده که این مساله مطمئنا در آینده تبعات خوبی برای این تیم نخواهد داشت.

لجبازی اعضای تیم با باشگاه

یحیی گل‌محمدی در یکی از مصاحبه‌های اخیرش مدعی شد هر وقت که به چیزی مربوط به باشگاه اعتراض می‌کنند ناهارهای روزانه آنها در محل تمرین قطع می‌شود! اما در سوی دیگر مسئولان باشگاه پرسپولیس مدعی شدند که چون به رستوران بدهی سنگینی دارند آنها سرویس‌دهی به تیم را قطع کرده و منتظر تسویه‌حساب هستند. اما به هر شکل باشگاه پرسپولیس بعد از این واکنش یحیی با رستوران مورد نظر تسویه کرد و سرویس‌دهی به سرخپوشان مطابق روزهای قبل انجام شد. اما روز یکشنبه که پرسپولیس قصد سفر به انزلی را داشت، اعضای این تیم وقتی دیدند پرداختی همچنان به آنها انجام نشده و به نوعی سرکار هستند، تصمیم گرفتند ناهار باشگاه را نخورند! در واقع آنها از رستوران خواستند غذایی برایشان نیاورد و به این شکل اعتراض خود را به عملی نشدن وعده باشگاه مطرح کنند. در این میان تدارکات تیم نیز سیب‌زمینی و تخم‌مرغ را برای اعضای تیم تدارک دید که برخی از بازیکنان حاضر به خوردن آن نشده و با گرفتن تصویری از این غذای تدارک دیده شده، آن را برای دوستان خود فرستادند تا به نوعی این موضوع را رسانه‌ای کرده باشند. به هر شکل تصویر غذای تدارک دیده شده برای سرخپوشان روز گذشته در فضای مجازی بین هواداران تیم رقیب پرسپولیس حسابی سوژه شد. موضوعی که اصلا به مذاق مدیران باشگاه پرسپولیس خوش نیامد و این اقدام را نوعی بی‌احترامی به خودشان برداشت کردند. البته هدف اصلی سرخپوشان از این ماجرا تحت فشار گذاشتن مدیریت باشگاه برای پرداختی هرچه زودتر به آنها بود.

تلاش‌های درویش نتیجه می‌دهد؟

باشگاه پرسپولیس با رایزنی و تلاش‌های فراوان هفته گذشته توانست مجوز برداشت ۳۰ میلیارد تومان دیگر از سپرده‌شان در بانک شهر را از سازمان خصوصی‌سازی و مراجع‌تر بالاتر بگیرد اما مشکل اصلی اینجاست که بانک شهر هنوز برای این برداشت رضایت نداده است. باشگاه پرسپولیس وام ۲٫۵ میلیون دلاری از بانک شهر گرفته که نتوانسته اقسام آن را پرداخت کند. در همین راستا این باشگاه در مردادماه مجبور شد سند ورزشگاه شهدای گمنام را ضمانت نزد بانک بگذارد تا بتواند از سپرده خود برداشت کند. گویا در شرایط فعلی بانک شهر باز هم سند ضمانت از باشگاه پرسپولیس می‌خواهد و این بار شاید این باشگاه مجبور شود که سند ورزشگاه درفشی‌فر را نزد بانک بگذارد. اگرچه مسئولان این باشگاه مدعی‌اند که ارزش ورزشگاه شهدای گمنام خیلی بیشتر از ۲٫۵ میلیون دلار است و با توجه به این قضیه بانک شهر باید با آنها برای برداشت ۳۰ میلیارد تومان دیگر از سپرده‌شان موافقت کند. در هر صورت باشگاه پرسپولیس در این مورد همچنان با بانک شهر درگیر است و تا زمانی که نتواند پولش را برداشت کند خبری از پرداختی به سرخپوشان نخواهد بود.

شرط گل‌محمدی برای پایان دادن به اختلافات

هیات‌مدیره باشگاه پرسپولیس تقریبا دو هفته‌ای می‌شود که به دنبال برگزاری نشست با یحیی گل‌محمدی است اما او هر بار به هر بهانه‌ای در این جلسات شرکت نکرده. البته او به یکی دو عضو هیات‌مدیره باشگاه قول داده بود که بعد از بازی با استقلال تاجیکستان به جلسه هیات‌مدیره بیاید اما وقتی دید باشگاه هیچ پرداختی به سرخپوشان نداشت، از این کار صرف نظر کرد. به خاطر همین مساله هم هیات‌مدیره جلسه را به روز دیگری موکول کرد. در این ارتباط باخبر شدیم که شرط یحیی برای دور هم نشستن با درویش و دیگر اعضای هیات‌مدیره این است که باشگاه پرسپولیس به تعهدات مالی‌اش در قبال سرخپوشان عمل کند و تا زمانی که این اتفاق رخ ندهد یحیی به هیچ عنوان در اطراف باشگاه آفتابی نخواهد شد.

تکذیب شایعات پیرامون پیروانی

در روزهای اخیر شایعاتی مطرح شده مبنی‌بر اینکه باشگاه پرسپولیس قبل از بازی با الدحیل قصد برکناری افشین پیروانی را داشت و مذاکراتی برای حضور حمید استیلی برای جانشینی وی نیز مطرح شده بود که این خبر را باشگاه پرسپولیس تایید نکرد. یکی از مسئولان این باشگاه درخصوص این موضوع به «فرهیختگان» گفت: «قبل از هر چیز اینکه باشگاه دو ماه پیش به حمید استیلی پیشنهاد معاون ورزشی باشگاه را داد که او گفت حاضر به قبول این سمت نیست اما هر کاری برای کمک به باشگاه پرسپولیس از دستش بربیاید، انجام خواهد داد. اما وقتی که او در تلویزیون موضوع رد پیشنهاد باشگاه را مطرح کرد یک‌سری از خبرنگاران برای ایجاد حاشیه مدعی شدند که درویش قصد داشته استیلی را جانشین پیروانی کند. این موضوع اصلا واقعیت ندارد و رابطه خوبی بین مدیر تیم با مدیرعامل باشگاه و همچنین سرمربی تیم برقرار است و پیروانی به کارش در پرسپولیس ادامه خواهد داد.»

امشب برنده توپ طلای ۲۰۲۳ در پاریس مشخص می‌شود

مسی و رکوردی جاودانه؟

مسعود خاموشی
خبرنگار

امشب نگاه فوتبال دنیا به پاریس و سالن تئاتر دوشاتل در پایتخت فرانسه خواهد بود تا تکلیف برنده توپ طلای ۲۰۲۳ مشخص شود. مجله فرانس فوتبال نزدیک به ۷۰ سال است که این مراسم را میزبانی می‌کند و این بار قرار است شصت و هفتمین برنده توپ طلا را معرفی کند. انتخابی که به عقیده بسیاری از کارشناسان لئو مسی آرژانتینی خواهد بود تا او رکورد فوق‌العاده‌اش در فتح این جایزه را یک بار دیگر بهتر کند. مسی تاکنون هفت بار برنده این عنوان شده و به‌تنهایی عنوان پرافتخارترین فوتبالیست دنیا در کسب توپ طلا را در اختیار دارد در حالی‌که نزدیک‌ترین تعقیب‌کننده‌اش کریس رونالدو پرتغالی است که پنج بار توانسته به این عنوان دست پیدا کند. با توجه به سن و سال رونالدو و حضورش در لیگ عربستان بعید است او دیگر بتواند رکوردش را بهتر کند و اگر مسی امشب در پاریس بار دیگر این جایزه را کسب کند بعید است تا مدت‌ها بازیکنی بتواند به این رکورد استثنایی دست پیدا کند. البته برخی منتقدان اعتقاد دارند با توجه به اینکه از ابتدای پیدایش این جایزه تا سال‌ها تنها بازیکنانی که ملیت اروپایی داشتند در بین کاندیداها قرار می‌گرفتند و بازیکنان آمریکای جنوبی جایی در بین برندگان نداشتند ستاره‌هایی چون پله و مارادونا نتوانستند این جایزه را به دست آورند. حتی برخی اعتقاد دارند اگر از ابتدا همه بازیکنان دنیا در بین کاندیداها قرار می‌گرفتند چه بسا پله که سال‌ها جزء برترین‌های فوتبال دنیا بود حتی می‌توانست هفت بار فاتح این جایزه شود.

ابداع یک جایزه

در سال‌های اخیر کمتر پیش آمده که بازیکنی بتواند اجماع اکثریت کارشناسان برای رسیدن به توپ طلا را داشته باشد. به‌خصوص که مدت‌ها رقابتی جذاب و تماشایی بین رونالدو و مسی وجود داشت و هواداران هر کدام اعتقاد داشتند که بازیکن محبوب‌شان شایسته کسب این جایزه است. البته در چهار دوره اخیر بالاخره دو بار انحصار این دو فوق‌ستاره شکسته شد و لوکا مودریچ (۲۰۱۸) و کریم بن‌زما (۲۰۲۲) موفق شدند این جایزه را به دست آورند. البته در سال ۲۰۲۰ هم تقریبا همه متفق‌القول بودند که این جایزه باید به روبرت لواندوفسکی برسد و این مهاجم گلزن لهستانی شایسته کسب عنوان بهترین بازیکن دنیا بوده است اما در کمال تعجب مدیران مجله فرانس فوتبال تصمیم گرفتند به بهانه شیوع کووید مراسم را برگزار نکنند تا لوا در عین شایستگی به این جایزه نرسد. جالب اینکه سال بعد که این جایزه به مسی رسید مدیران این مجله فرانسوی یک جایزه جدید به نام «جایزه گرد مولر» ابداع کرده و گفتند که این عنوان به بهترین مهاجم سال می‌رسد و درحالی‌که باز هم لواندوفسکی سال بسیار خوبی را پشت‌سر گذاشته بود اما مسی فاتح توپ طلا شد و جایزه گرد مولر به لوا رسید. جالب اینکه پس از یک دوره غیبت دوباره این جایزه به مراسم برگشته و برخی معتقدند چون قرار است توپ طلا به مسی برسد، با توجه به عملکرد فوق‌العاده ارلینگ هالند در فصل قبل، احتمالا دوباره با این روش قرار است این ستاره نروژی هم مورد تقدیر قرار گیرد.

این بار هم دوباره این پرسش مطرح شده که توپ طلا باید به چه بازیکنی اهدا شود. معمولا در سال‌هایی که جام جهانی برگزار می‌شود توپ طلا به بازیکنی می‌رسد که توانسته در این تورنمنت عملکردی عالی داشته باشد و تیمش را به فینال یا قهرمانی رسانده باشد. در این شرایط مسی شایسته‌ترین بازیکن برای این عنوان به نظر می‌رسد چراکه نقش بسیار مهمی در قهرمانی آرژانتین در قطر ۲۰۲۲ داشت و شاید کمتر کسی در این باره تردید داشته باشد. اما برخی مخالفان این نظریه معتقدند منچسترسیتی با عملکرد عالی هالند و گلزنی‌های پیاپی او توانست قهرمانی در لیگ انگلیس و همچنین لیگ قهرمانان را کسب کند و باید این جایزه به این ستاره جوان نروژی اهدا شود.

رقبای ستاره آرژانتینی

مسی همواره از سوی منتقدانش با این چالش روبه‌رو می‌شد که در رده ملی نتوانسته موفقیتی داشته باشد و تنها به لطف حضور ستاره‌هایی چون ژاوی و اینیستا در کنارش موفق شده بارسا را به جام‌های متعدد برساند اما قهرمانی در کوپا آمه‌ریکا ۲۰۲۱ با آرژانتین تا حدی فشار را از روی دوش او برداشت و حال با فتح جام جهانی ۲۰۲۲ نشان داده که بی‌دلیل نیست که هوادارانش او را بهترین بازیکن تاریخ می‌دانند حتی اگر او رقبایی چون رونالدو، پله و مارادونا را نیز در کنار خود ببیند. ستاره آرژانتینی همانند رونالدو از فوتبال اروپا خارج شده و در اینترمیامی آمریکا توپ می‌زند در چنین شرایط احتمالا این آخرین توپ طلای او خواهد بود و از سال‌های بعد شاهد رقابت ستاره‌های تازه‌وارد فوتبال دنیا برای کسب این عنوان خواهیم بود. نفراتی که حتی شاید امسال هم اگر کمی بهتر عمل می‌کردند می‌توانستند رقیبی جدی برای مسی باشند. البته در همین دوره هم هالند یک رقیب بسیار جدی برای مسی است و با توجه به اینکه در ۵۳ بازی با پیراهن سیتیزن‌ها ۵۲ گل به ثمر رسانده یکی از مدعیان جدی فتح توپ طلا محسوب می‌شود. او در لیگ جزیره با ۳۶ گل عنوان آقای گلی را کسب کرد و یک رکورد جدید را برای بیشترین گل زده در طول یک فصل این رقابت‌ها به ثبت رساند. همچنین در لیگ قهرمانان در ۱۱ بازی ۱۲ گل زده و بهترین گلزن این تورنمنت نیز لقب گرفت. با این حال حضور او در تیمی متوسط مثل نروژ این فرصت را از او می‌گیرد که در رده ملی هم بتواند موفقیت خاصی کسب کند. نروژ به جام جهانی قبلی صعود نکرد و امید زیادی هم به حضور در یورو ۲۰۲۴ ندارد.

در سال‌های اخیر از امباپه و هالند به‌عنوان جانشینان مسی و رونالدو نام برده می‌شد و انتظار می‌رفت به‌تدریج شاهد دوئل این دو بازیکن جوان باشیم اما امباپه اگر چه فصل خوبی را در پاریس سن‌ژرمن سپری نکرد اما با تیم ملی فرانسه تا فینال جام جهانی رسید و شاید اگر در آن مسابقه بازنده نمی‌شد امشب به جای مسی شانس اصلی فتح این جایزه بود. جود بلینگام هم یکی از ستاره‌های جدید دنیای فوتبال است که فصلی عالی را در رئال‌مادرید سپری می‌کند و در همین ال‌کلاسیکوی اخیر هم یک تنه تیمش را به برد رساند. این هافبک ۲۰ ساله اگر چه نمایش خوبی در این فصل داشته اما نه به همراه تیم ملی انگلیس و نه فصل قبل با دورتموند موفقیت چندانی کسب نکرد تا شانسی برای کسب توپ طلا داشته باشد، با این حال انتظار می‌رود در سال‌های آتی یکی از مدعیان جدی کسب این جایزه باشد.

اخبار کوتاه

نساجی سپاهان را متوقف کرد، ملوان پرسپولیس را

هدیه شمالی‌ها به استقلال

در روز پایانی هفته هشتم رقابت‌های لیگ برتر فوتبال عصر دیروز دو دیدار حساس در قائمشهر و انزلی برگزار شد که هر دو مسابقه با تساوی همراه بود تا استقلال به لطف توقف مدعیان صدر جدول را حفظ کند. در انزلی جدال دو تیم ملوان و پرسپولیس با تساوی بدون گل همراه بود تا امتیازات این دیدار تقسیم شود. پرسپولیس که در هفته‌های اخیر روند خوبی را در پیش گرفته بود این بار برابر شاگردان مهدی تارتار که فصلی بسیار موفق را سپری می‌کنند به مشکل خورد و درنهایت نتوانست با بیشتر از یک امتیاز انزلی را ترک کند. گل‌محمدی که تیمش در نیمه نخست نتوانسته بود فرصت‌های چندانی روی دروازه حریف ایجاد کند در بین دو نیمه دست به دو تغییر زد و با بیرون کشیدن زاهدی و سروش رفیعی تلاش کرد تا شاید به کمک ترابی و سورگی بتواند روند بازی را تغییر دهد اما ملوانی‌ها به خوبی روزنه‌های نفوذ قرمزها را بسته بودند تا هرچه این تیم زد به در بسته بخورد. در ادامه حتی حضور ۱۵ دقیقه‌ای نبیل باهویی هم گره‌گشا نبود و درحالی‌که حتی ملوان در آخرین ثانیه‌های بازی در یک ضدحمله می‌توانست نمایش خوبش را با یک گل تکمیل کند، درنهایت بازی انزلی گلی نداشت تا پرسپولیس با دو امتیاز کمتر نسبت به استقلال به رده دوم جدول سقوط کند.

دیروز نساجی و سپاهان، دو نماینده آسیایی فوتبال ایران نیز به مصاف هم رفتند که این دیدار هم با تساوی یک - یک به پایان رسید تا تیم ژوزه مورایس پس از پنج برد پیاپی و شروعی عالی در لیگ بالاخره متوقف شود. در این دیدار ابتدا نساجی بود که به گل رسید و محمدرضا آزادی در دقیقه ۴۹ تیمش را پیش انداخت اما سپاهان که در غیاب سه مصدوم مهم خود (مقانلو، شکاری و نورافکن) راهی این دیدار شده بود با گل محمد دانشگر (۶۷) بازی را به تساوی کشاند تا این دیدار هم برنده نداشته باشد. این در حالی بود که سیاوش یزدانی هم در نیمه نخست مصدوم شد و جای خود را به نیلسون برزیلی داد. از دیگر اتفاقات قابل توجه این دیدار درگیری لفظی بین مورایس و برایان دابو بود که پس از تعویض شدن هافبک بورکینافاسویی رخ داد که البته خیلی زود ختم به خیر شد.

مورایس البته بعد از بازی به این اتفاق واکنش نشان داد و گفت: «شاید بازیکن احساساتی بوده و فکر می‌کرده می‌توانسته کاری انجام دهد که نداده است. من هستم که تصمیم می‌گیرم و بازیکنان باید احساسات خود را کنترل کنند. من کسی نیستم که ناراحتی ایجاد کنم.» همچنین گل‌محمدی، سرمربی پرسپولیس هم پس از بازی درباره صحبت‌های خانی، عضو هیات‌مدیره استقلال گفت: «شاید جایگاه افراد در فوتبال عوض شده است. شاید بزرگ‌تر از دهانش صحبت کرده باشد! ما در شرایط سخت بازی هستیم اما او باید بداند چه می‌گوید. نمی‌دانم او در استقلال چه‌کاره است اما باید بداند درباره تیم بزرگ پرسپولیس چطور صحبت کند. بار دیگر طور دیگری جوابش را می‌دهم. او باید دنبال کار خودش باشد. نمی‌خواهم چیزی بگویم که بعدا پشیمان شوم اما او مواظب حرف زدنش باشد.»

بلانکو برای فیکس شدن نیاز به آمادگی بیشتر دارد

آرمان - مهرداد همچنان زوج آرمانی

تیم فوتبال استقلال از هفته نهم رقابت‌های لیگ برتر درحالی پنجشنبه پیش رو به مصاف شمس آذر قزوین خواهد رفت که در صورت پیروزی برابر این تیم صدرنشینی خود را با ۲۱ امتیاز از هشت مسابقه حفظ خواهد کرد. به همین منظور نکونام و شاگردانش که در نتیجه‌گیری در دیدارهای قبلی تا حد زیادی موفق عمل کرده‌اند با هدف کسب سه امتیاز ممکن راهی قزوین خواهند شد تا به این مهم دست پیدا کنند.

بر همین اساس و طبق شنیده‌ها از اردوی استقلال، به نظر می‌رسد برای این دیدار نیز نکونام همچنان از زوج آرمان رمضانی و مهرداد محمدی در فاز هجومی استفاده خواهدکرد و با وجود اینکه کارت بازی بلانکو صادر شده و این بازیکن دیگر محدودیتی برای همراهی استقلال ندارد، اما این مهاجم آرژانتینی همچنان از حضور در ترکیب اصلی دور خواهد ماند. محمدی و رمضانی این روزها در فرم ایده‌آل خود به سر می‌برند تا جایی که در دو پیروزی اخیر آبی‌ها بیشترین تاثیر را ایفا کرده‌اند. با این حال در مقایسه بین بلانکو و رمضانی برای حضور در ترکیب اصلی به نظر می‌رسد انتخاب نکونام همچنان مهاجم شمالی این تیم باشد. رمضانی در بازی با آلومینیوم تک‌گل سه امتیازی استقلال را به ثمر رساند تا موقعیت خود را در ترکیب اصلی محکم‌تر کرده باشد.

درباره ۳ بازیکنی که در تابستان جدا شدند

تصمیم یحیی درست بود؟

یحیی گل‌محمدی در تابستان تصمیم گرفت سه بازیکن تیمش را از لیست بزرگسالان کنار گذاشته و نفرات دیگری را جایگزین آنها کند. تصمیماتی که هر یک با واکنش‌های منفی از سوی برخی هواداران و البته مسئولان باشگاه پرسپولیس مواجه شد. اما بعد از گذشت هشت هفته از مسابقات لیگ مشخص شد که تصمیم یحیی در مورد بازیکنانی چون سیامک نعمتی، مهدی عبدی و کمال کامیابی‌نیا درست بوده است. بازیکنان نامبرده شرایط چندان خوبی در تیم‌شان ندارند و خیلی نتوانسته‌اند رضایت سرمربی خود را جلب کنند. در مورد کامیابی‌نیا گفتنی است که او در ذوب‌آهن بعد از اینکه چند بازی را به دلیل مصدومیت از دست داد الان چند هفته‌ای است که به یک بازیکن نیمکت‌نشین تبدیل شده است. این در شرایطی است که پرسپولیس در مقایسه با ذوب‌آهن تیم باکیفیت‌تری است و بازیکنی که در خط میانی این تیم به میدان می‌رود باید در طول ۹۰ دقیقه بیش از ۱۱ کیلومتر دوندگی داشته باشد که کمال با این شرایط سنی قطعا نمی‌تواند این مسئولیت را به دوش بکشد. اما نعمتی و عبدی هم در بازی‌های اخیر تیم‌شان حسابی صدای خمز را درآورده‌اند. نعمتی در بازی‌های تراکتور عملکرد پراشتباهی داشته و از لحاظ دوندگی و جنگندگی نتوانسته نظر خمز را جلب کند. همچنین عبدی هم در پرس مدافعان حریف بسیار کند و ضعیف عمل کرده و بارها صدای سرمربی اسپانیایی را درآورده است. جالب اینکه هیچ‌یک از این دو بازیکن با نظر سرمربی تراکتور جذب نشدند و بعید نیست درصورت ادامه حضور خمز در تراکتور هر دو بازیکن در نیم‌فصل دوم به بازیکن نیمکت‌نشین تبدیل شوند.

دوشنبه ۸ آبان ۱۴۰۲
شماره ۳۹۹۴
WWW.FDN.IR
FARHIKHTEGANDAILY

درباره موسم الریاض عربستان سعودی و اعتراض اجتماعی به برگزاری این جشن

غزه را بی‌خیال، رنگین‌کمانی‌ها را عشق است!

میلاد جلیل‌زاده
خبرنگار گروه فرهنگ

جشن فصل ریاض یا به عبارتی موسم الریاض، که اولین دوره‌اش در سال ۲۰۱۹ برگزار شد، با صرف هزینه‌های سرسام‌آور و اجرای برنامه‌های کاملا متفاوت، هر عنصری از دنیای سرگرمی را به خودش راه داده تا بتواند نمادی از صعود یک شبه سعودی‌ها در دوران ولایتعهدی بن‌سلمان باشد و عربستان را به آنچه چشم‌انداز ۲۰۳۰ این کشور (رویة السعودیة ۲۰۳۰) خوانده شده برساند. از تئاتر تا بوکس و از کنسرت موسیقی تا فستیوال غذا و خوراکی، همه جور برنامه‌ای را در این رویداد یک فصلی قرار داده بودند تا نگاه‌ها به عربستان سعودی ترمیم شود و دنیا ترقی یکباره و رعدآسای این کشور در دوره ولایتعهدی بن‌سلمان را باور کند و جدی بگیرد.

اما آیا اتفاقات به همین شکل رقم خورد و حاکمان سعودی را به اهداف‌شان رساند؟ تا به حال هیچ واکنش بین‌المللی تحسین‌آمیزی نسبت به موسم الریاض دیده نشده که بتوان آن را جدی گرفت و در عوض، سیل واکنش‌های انتقادی از جانب گروه‌های اجتماعی گوناگون به سمت آن سرازیر شده است. یکی از اولین اعتراض‌ها به رقص و آوازهایی بود که دختران نیمه‌برهنه در این مراسم اجرا می‌کردند و واکنش به آن، فضای عمومی جهان اسلام را در بر گرفت. اوج این اعتراض‌ها جایی بود که یک گروه دخترانه کره‌ای به نام «Blackpink» برای اولین بار در ریاض، پایتخت عربستان، کنسرتی را در چهارچوب فعالیت‌های تفریحی موسم الریاض اجرا کرد که جنجال گسترده‌ای به راه انداخت و اتهامات علیه مقامات سعودی مبنی بر ترویج همجنسگرایی را بار دیگر سر زبان‌ها انداخت. واکنش به صحنه‌های اینچنینی، تا جایی پیش رفت که اعراب و مسلمانان در شبکه‌های اجتماعی با لحنی طعنه‌آمیز و خشمگین می‌پرسیدند که آیا باورتان می‌شود این صحنه‌ها در زمین حرمین شریفین باشد؟ این اما همه ماجرا نبود. در سوی دیگر ماجرا، در داخل فضای اجتماعی عربستان، پولی که برای این مراسم هزینه شد، خشم گسترده‌ای را بین شهروندان مبتلا به مشکلات اقتصادی برانگیخت. تصور غالبی که از عربستان به‌عنوان کشوری بسیار ثروتمند و فاقد افراد فقیر در بخشی از افکار عمومی جهان وجود داشت، اینجا با صدایی که به هر زحمتی از اعماق و از جای دور از دسترس رسانه‌ها برای چندمین بار بلند شد، به چالش کشیده شد و می‌شود حدس زد که در آینده، چنین چالش‌هایی دامنه گسترده‌تری پیدا کنند.

بخش دیگری از واکنش‌ها به موسم الریاض متوجه طرح چشم‌انداز ۲۰۳۰ سعودی است که به نظر نمی‌رسد با این برنامه‌های نمایشی و گران‌قیمت، محقق شود. در چشم‌انداز ۲۰۳۰ سعودی، قرار است این کشور میزبان ۳۰ میلیون زائر حج عمره باشد حال آنکه به جای گسترش واقعی زیرساخت‌ها، جشنواره‌ای با محتوای همجنسگرایی و سرشار از رقص‌ها و برنامه‌های اروتیک در آن سرزمین برگزار می‌شود. یکی دیگر از مفاد اصلی در برنامه چشم‌انداز ۲۰۳۰، رسیدن عربستان به جایگاه نظامی قابل توجهی در منطقه است اما همزمانی موسم الریاض ۲۰۲۳ با یک آزمایش موشکی ایران، دستمایه طعنه‌های کاربران عرب به پادشاهی سعودی شده است. برای مثال علی هاشم که به‌عنوان مخالف حکومت سعودی شناخته می‌شود، در صفحه توییتر خود با انتشار یک ویدئو نوشت: «درحالی‌که عربستان در موسم الریاض مشغول است، ایران و لحظه پرتاب موشک حامل ماهواره قائم ۱۰۰ را ببینید.» اینها اما همگی در برابر گزاره‌هایی که عربستان را به خون‌شویی و عادی‌سازی کشتار مسلمانان در یکی از پرالتهاب‌ترین مقاطع تاریخ منطقه متهم می‌کنند، کم و کوچک به نظر می‌رسد. در صبح روز هفتم اکتبر ۲۰۲۳ طوفان الاقصی در غزه جهان را در بهت فرو برد و پس از آن تهاجم آتشبارهای اسرائیلی به غزه آغاز شد که واکنش بی‌سابقه‌ای را از جانب افکار عمومی دنیا دریافت کرد. به‌رغم حمایت تمام قد دولت‌های بلوک غرب از رژیم صهیونیستی، خیابان‌های لندن و پاریس و برلین در سیل جمعیت حامیان فلسطین و معترضان به جنایت اسرائیل غرق شد. از هاروارد تا هالیوود، بخش قابل توجهی از جامعه آمریکا هم به این اتفاقات واکنشی معترضانه نشان داد و حالا عنوان می‌شود میزان همدلی با اسرائیل در میان جوانان زیر ۳۴ سال ایالات متحده، به ۲۷ درصد رسیده است؛ اما عربستان بی‌هیچ توجهی به این اتفاقات، جشن بزرگ تبلیغاتی‌اش را حتی به تعویق هم نینداخت. وقتی یک بازیگر مصری به نام محمد سلام اعلام کرد که تنها به دلیل حمایت از غزه و در اعتراض به بی‌توجهی عربستان نسبت به این موضوع، از شرکت در موسم الریاض کناره‌گیری می‌کند، ترکی الشیخ که مدیر این رویداد است، واکنش حیرت‌انگیزی نشان داد و گفت: «خون عربستانی‌ها برای من از باقی چیزها ارزشمندتر است.» اینها همه در حالی است که دیده‌بان بین‌المللی حقوق بشر هم عربستان را به برگزاری این جشنواره با هدف سرپوش گذاشتن بر نقض حقوق بشر در این کشور متهم کرده است. مجامع جهانی، حکومت سعودی را به نقض حقوق بشر متهم می‌کنند، جهان اسلام به هتک حرمت از سرزمین حرمین شریفین، جهان عرب به انفعال و کار نمایشی و عقب ماندن از اقتدار نظامی ایران و به‌عنوان آخرین تیری که بر این پیکره فرود می‌آید، همه بی‌تفاوتی محض عربستان در قبال مسائل غزه و حتی پاسخ بهت‌آور ترکی الشیخ به اعتراضات در این خصوص را می‌بینند که تلویحا خون عربستانی‌ها را از خون مردم غزه رنگین‌تر می‌داند؛ حال آنکه در داخل خود عربستان، به دلایل اقتصادی، اعتراضاتی نسبت به این رویداد و هزینه‌های هنگفت آن وجود دارد. جشنواره‌ای که تنها آورده آن مسائل تبلیغاتی بود و نه در زمینه اقتصادی سودی به بار می‌آورد، نه باعث رشد در هرگونه زیرساختی می‌شد، حالا به لحاظ تبلیغاتی هم کارکردی کاملا معکوس با آنچه برایش در نظر گرفته شده بود پیدا کرده است. توسعه نمایشی و شیک نشان دادن غیرواقعی عربستان، مخفی کردن زباله‌ها در زیر فرش و کتمان مشکلات اقتصادی و اجتماعی گسترده این کشور با ابزار ضریب دادن چند برابر به چند ویترین پر زرق و برق، مغایرت صددرصدی رفتار عربستان با افکار عمومی جهان اسلام و دنیای عرب از یک سو و مجامع حقوقی و بین‌المللی از سوی دیگر، همگی معجونی از چالش‌ها را سر راه آینده این کشور قرار می‌دهند که با هزینه کردن سخاوتمندانه پترودلار، نه‌تنها رفع نمی‌شود، بلکه عمق و پیچیدگی بیشتری پیدا می‌کند.

به‌عنوان مثال، همین جشنواره موسم الریاض را می‌توان در نظر گرفت که حاکمان عربستان، رقم دقیق هزینه‌های آن را اعلام نمی‌کنند چون شرمگین می‌شوند اگر بگویند هیچ دستاوردی در آن با مدیریت‌شان محقق نشده و هر دعوتی را با فاکتورهای چند برابر خریده‌اند. همه این هزینه‌های بی‌حساب فقط برای این صرف شده که چهره پادشاهی سعودی، مترقی دیده شود و به محبوبیت برسد اما حالا باعث ایجاد یک نگاه منفی چندجانبه به عربستان می‌شود.

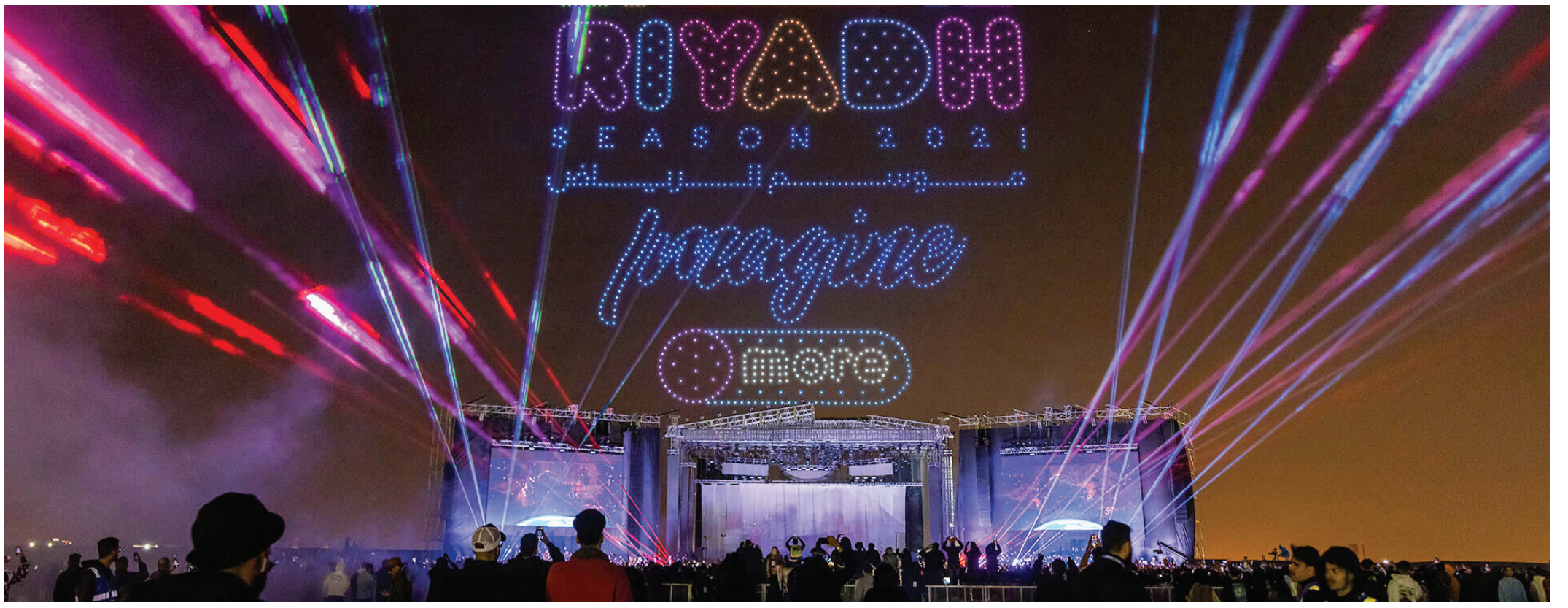

چراغ سبز سعودی‌ها به یک محصول رنگین‌کمانی؟

بلک‌پینک Blackpink یک گروه دخترانه کره‌ای متشکل از چهار خواننده است که در سال ۲۰۱۶ با اولین آلبوم خود به نام اسکوئروان، به جهان معرفی شد. بلک‌پینک موفق‌ترین گروه دخترانه کره‌ای در سطح بین‌المللی است و حتی لقب بزرگ‌ترین گروه دخترانه دنیا هم از سوی نشریات معتبر به آنها داده شده است. اما یک نکته چالش‌برانگیز درمورد این گروه، همجنس‌باز بودن اعضای آن یا حمایت‌شان از همجنسگرایی است. اعضای این گروه با زیرکی تمام از اظهارنظر رسمی و علنی در این خصوص اجتناب می‌کنند اما حاضر نیستند همجنس‌باز بودن خودشان را تکذیب کنند. حضور گروه بلک‌پینک در عربستان و اجرای کنسرت در سرزمین وحی، افکار عمومی جهان اسلام را به مقایسه ناخودآگاه با آنچه در جام جهانی ۲۰۲۲ قطر رخ داد، متوجه کرد. قطری‌ها به‌طور مطلق ورود تمام نمادهای همجنسگرایی به کشورشان را ممنوع کردند و فیفا هم این چهارچوب را پذیرفت اما حالا اعراب و مسلمانان می‌گویند عربستان با وجود اینکه کشوری بزرگ‌تر از قطر است، برای به‌دست‌آوردن دل غربی‌ها و متحدانش، به التماس افتاده و هر باجی می‌دهد. البته غیر از حضور گروه بلک‌پینک، رخدادهای غیراخلاقی دیگری هم در موسم الریاض مشاهده شده که حساسیت مسلمانان در سایر کشورها را برانگیخته است. به‌عنوان مثال، فهد الغفیلی، محقق و فعال علاقه‌مند به امور سیاسی کشورهای شورای همکاری خلیج‌فارس، ویدئویی از جشن موسم الریاض را منتشر کرده که یکی از موارد خروج عربستان از معیارهای اسلامی را مستند می‌کند.

جشن‌های ۲۵۰۰ ساله سعودی

به‌نظر می‌رسد صادرات نامحدود نفت و جمعیت محدود عربستان، این کشور را تبدیل به جایی کرده که همه در آن ثروتمند هستند. ادامه‌دار بودن وضعیتی که در آن خام‌فروشی عربستان به انباشت سرمایه انجامیده، پس از چندین و چند دهه به واقع باعث ثروتمند شدن این کشور شده است اما تصویری که از این کشور ارائه می‌شود، صرفا مساوی با شیوخی نیست که در صحرا قرقی بازی می‌کنند یا با ماشین‌های آفرود از تپه‌های شنی بالا می‌روند. بخشی از جامعه عربستان که معمولا در تصاویر رسانه‌ها دیده نمی‌شوند، مدت‌هاست که در فقر مطلق زندگی می‌کنند و در طبقه متوسط که جزء این طیف زیر خط فقر نیستند هم یک‌سری مشکلات اقتصادی از جمله پایین‌آمدن شدید میزان مالکیت مسکن و از آن مهم‌تر، درصد بالای بیکاری وجود دارد. عبدالحمید العمری، عضو انجمن اقتصادی عربستان سعودی چند سال پیش در این خصوص اعلام کرد سازوکار محاسبه نرخ بیکاری که هر شش ماه یک‌بار از سوی اداره‌کل آمار اعلام می‌شود، نادرست است؛ چون شیوه جمع‌آوری آن صرفا نظرسنجی است نه آمارگیری. این واقعیت‌های کتمان‌شده خودش را در اعتراض به برگزاری جشنی مثل موسم الریاض نشان می‌دهد که کاربران عربستانی فضای مجازی را یاد بیکاری و گرانی نرخ مسکن می‌اندازد. به‌نظر می‌رسد با ادامه چنین روندی، در آینده چنین اعتراضاتی می‌تواند بسیار بالاتر برود. جشنی مثل موسم الریاض و موارد شبیه به آن، یادآور دهه جشن‌های پهلوی در سال‌های ۱۳۵۰ شمسی به این سو است که زرق و برق ظاهری و تمام‌عیاری داشت اما نتوانست تا ابد، معضلات درون‌ساختاری آن حکومت را کتمان کند.

جشن خون‌شویی

۲۵ اکتبر اعلام شد که محمد سلام، هنرمند مشهور مصری به‌عنوان اعتراض به حوادث جاری غزه و بی‌تفاوتی عربستان نسبت به آن، از اجرای نمایش «ازدواج مصنوعی» که قرار بود در جریان جشن موسم الریاض به نمایش دربیاید، انصراف می‌دهد. سلام در ویدئویی که در حساب شخصی فیسبوکش پخش کرد، افزود که امیدوار بود موسم الریاض به تعویق بیفتد یا لغو شود یا اوضاع در نوار غزه آرام شود، اما هیچ اتفاقی از این دست نیفتاد. او با بیان اینکه عدم حضورش صرفا برای حمایت از مردم فلسطین بوده و نه چیزی دیگر، تصریح کرد: «به خوبی می‌دانم که هنر یک پیام است و می‌توان به جای کناره‌گیری از شرکت در جشن، به اجرای نمایش رفت و از فلسطین حمایت کرد اما اتفاقات کنونی برای حضور من در آثار کمدی مناسب نیست.» تعداد زیادی از ستارگان هنر و شهروندان عرب، مشتاق حمایت از محمد سلام بودند که برجسته‌ترین آنها نویسنده‌ای به نام عبدالرحیم کمال و بازیگرانی به نام‌های صبری فواز و امیر صلاح‌الدین هستند. در واکنش به این موج که در حال تنوره کشیدن بود، ترکی الشیخ که مسئول برگزاری موسم الریاض است، در حساب کاربری‌اش در فیسبوک نوشت: «نکته مهمی وجود دارد که فکر می‌کنم باید به‌وضوح مورد اشاره قرار بگیرد. اخیرا زیاد صحبت نکرده‌ام اما فکر می‌کنم اکنون در موقعیتی هستیم که صحبت کردن مهم است. در سال ۱۹۶۷ که کشورهای عربی به دست اسرائیل اشغال شدند، هیچ چیز متوقف نشد و در زمان جنگ لبنان هم هیچ چیز متوقف نشد و زمانی که کشور من هفت سال (با یمن) می‌جنگید، هیچ چیز متوقف نشد و خون عربستان برای من از هر چیزی ارزشمندتر است (دم السعودی أغلی لدی من‌ای شیء).

حرف ترکی الشیخ این است که ما در عربستان هیچ چیز را بر توسعه کشورمان ارجحیت نمی‌دهیم و این حرف خصوصا برای باورمندان مطلق به منطق سود، جمله‌ای پذیرفتنی است اما بیان همین جملات از زبان یک مقام سعودی، چند تناقض درونی را جلوه‌گر می‌کند. اول اینکه اگر کشوری فقط به منفعت اقتصادی و توسعه زیرساختی فکر می‌کند، نباید به دنبال دخالت در امور سایر کشورهای منطقه باشد. کشوری که نخست‌وزیر لبنان را در اقدام حیرت‌انگیز می‌رباید تا دولت مد نظر خودش را سر کار بیاورد و بدون هیچ دلیل قابل توضیحی به یمن حمله می‌کند و در ریز و درشت معادلات منطقه دخالت کرده است، نمی‌تواند صرفا در جایی که مربوط به رویارویی مردم غزه با ارتش اسرائیل است، به یاد بیاورد که اهل اظهارنظر یا بروز هر عملی راجع‌به باقی کشورها نیست و به هیچ چیز دیگر اهمیت نمی‌دهد جز توسعه توسعه، توسعه. تناقض درونی دوم این است که از حقوق بشر گرفته تا عدم وجود عدالت اقتصادی و اجتماعی، در درون جامعه عربستان هم رضایتمندی کاملی نسبت به اقدامات نمایشی بن‌سلمان وجود ندارد و این اقدامات بی‌اثر یا حتی دارای تاثیرات منفی تلقی می‌شوند. بنابراین جشن موسم الریاض هم محبوبیت کاملی ندارد اما تردیدی نیست که مردم عربستان اگر مطبوعات آزاد داشتند یا به هر نحوی امکان ابراز عقیده را پیدا می‌کردند، غیر از اعتراض به نقض حقوق بشر و مشکلات اقتصادی، به‌طور قاطع از مردم فلسطین هم حمایت می‌کردند.

گردن آدم‌ها را نزنید، جشن گرفتن‌تان پیشکش!

موسم الریاض ۲۰۲۳ درحالی برگزار شد که سازمان سعودی اروپایی حقوق بشر اعلام کرد تلاش‌های آل‌سعود برای برگزاری جشنواره‌های سرگرمی در سایه وخامت بی‌سابقه وضعیت حقوق بشری در داخل عربستان است. این سازمان حقوق بشری تاکید کرد باوجود تلاش دولت آل‌سعود برای پنهان کردن نقض حقوق بشر در عربستان با تحمیل سکوت بر جامعه مدنی و ارعاب خانواده‌های منتقدان و فعالان، حقایق مربوط به تخلفات و جنایت‌های این رژیم همچنان آشکار است. درحالی‌که در اکتبر ۲۰۲۲ فعالیت‌های مربوط به جشنواره بین‌المللی موسم الریاض آغاز شد، آل سعود تصمیم گرفت حداقل برای ۱۲ نفر حکم اعدام صادر کند و این‌گونه، تعداد بازداشت‌شدگان در معرض خطر اعدام به ۴۰ نفر رسید. براساس گزارش سازمان مذکور، در میان افرادی که در معرض خطر اعدام قرار دادند، هشت نفر ازجمله عبدالله الدرازی، جلال اللباد، یوسف المناسف، حسن زکی الفرج، عبدالله الحویطی، جواد قریریص، مهدی المحسن، علی السبیتی زیر سن قانونی هستند. اسناد و مدارک این سازمان نشان می‌دهد که اکثر بازداشت‌شدگان زیر حکم اعدام، از شرایط محاکمه عادلانه محروم بوده و مورد تخلفات شدید ازجمله انواع مختلف شکنجه، بدرفتاری و محرومیت از وکیل قرار گرفته‌اند. چندی پیش هم عفو بین‌الملل گزارش داد که عربستان سعودی در ۱۱ ماهه اول سال ۲۰۲۲ میلادی، ۱۴۸ نفر را اعدام کرده و حتی در ماه مارس، مقامات ۸۱ نفر را در یک روز اعدام کردند که بزرگ‌ترین اعدام دسته‌جمعی در چند سال اخیر است. ازجمله اعدام‌شدگان می‌توان به ۴۱ نفر اشاره کرد که از اقلیت شیعه سعودی بودند.

بررسی تاریخچه سیتکام به بهانه درگذشت متیو پری، بازیگر سریال مشهور «فرندز»

سیتکام؛ مدل سریال‌سازی ارزان و پرطرفدار

هومن جعفری
خبرنگار

مرگ شوکه‌کننده متیو پری، بازیگر سرشناس سریال «دوستان» (Friends)، پتکی بود که از ساعات ابتدایی صبح دیروز روی صورت میلیون‌ها هوادار این سریال در سرتاسر دنیا فرود آمد. هرچند متیو پری در سال‌های اخیر خیلی حال و روز خوبی نداشت و بعد از پایان این سریال، کمتر توانست درخشش خود را تکرار کند و از نظر روحی نیز دچار آشفتگی و افت شد اما باز هم کسی فکر نمی‌کرد او به این زودی دنیا را ترک کند. پری با ایفای نقش چندلر، یکی از محبوب‌ترین و گران‌ترین بازیگران جهان شد و حتی در فصل‌های انتهایی این مجموعه برای هر قسمت یک میلیون دلار دستمزد دریافت کرد اما پول و شهرت نتوانست او را از هیولای افسردگی ناشی از طلاق پدر و مادرش در دوران کودکی دور نگه دارد و اعتیاد به مواد مخدر و الکل، سرانجام او را از پا درآورد. اما او که می‌خواست مشهور شود با چه چیزی به رویای شهرت رسید؟ ابزاری که به متیو پری کمک کرد به این شهرت برسد، کمدی سیتکام بود. کمدی خاصی که حالا می‌خواهیم در موردش صحبت کنیم.

سیتکام چیست؟

کمدی‌های سیتکام به‌راحتی قابل تعریفند و شما حتما در زندگی شاهدشان بوده‌اید یا اسم‌شان را شنیده‌اید. سیتکام طنز موقعیت است. مثلا آدم‌ها را در یک محل مشخص مثل محل کار یا خانه به نمایش می‌گذارد و بعد آنها را در موقعیت‌های مختلف می‌گذارد و واکنش‌های آنها به اتفاقات باعث خنده شما می‌شود. کمدی‌های سیتکام چندین مشخصه ثابت دارند. نخست اینکه حتما بازیگران ثابتی دارند که باید برایشان تیپ کمدی خلق شود و هرکدام نماینده عده‌ای از مخاطبان احتمالی مجموعه هستند. دوم اینکه سیتکام‌ها حتما لوکیشن‌های ثابتی دارند. مثلا خانه یا محل کار یا کافه‌ای که اعضای سریال به آنجا سر می‌زنند. سومین نکته اینکه عمده اتفاقاتی که در سیتکام رخ می‌دهد، جمعی است. یعنی بازی و نقش بین بازیگران مدام تقسیم می‌شود؛ چراکه محبوبیت همه شخصیت‌ها، افزایش میزان موفقیت و محبوبیت سریال را در پی دارد. البته سیتکام‌هایی هستند که نقش اول دارند، مثلا سیتکام شلدون که خودش سریال اسپین آف یا برگرفته‌ای از سیتکام فوق محبوب تئوری انفجار بزرگ یا بیگ‌بنگ‌طوری است که حول‌وحوش ماجراهای شلدون نابغه و روابطش با اطرافیانش شکل می‌گیرد اما درسریال دوستان یا «چطور با مادرتان آشنا شدم»، اعضا سهم تقریبا برابری از دوربین دارند. عمده سکانس‌ها بین شخصیت‌ها تقسیم شده و دیالوگ‌های پینگ‌پنگی بین آنها شکل می‌گیرد. یکی دیگر از ویژگی‌های اساسی سیتکام‌ها این است که حتما از صدای خنده تماشاگر روی تصویر استفاده می‌کنند تا اثربخشی شوخی‌ها را افزایش بدهند. البته سیتکام‌هایی داریم که از این مشخصه استفاده نمی‌کنند.

تاریخچه سیتکام‌ها

سیتکام را عمدتا یک ژانر رادیویی می‌شناسند که به‌تدریج توسعه پیدا کرد و به تلویزیون راه یافت و حالا به یک ژانر بسیار پرطرفدار تبدیل شده است. نخستین سیتکام تلویزیونی پخش‌شده را یک کار انگلیسی می‌دانند که در ۱۹۴۶ پخش شد اما به‌تدریج و با درخشش و موفقیت کارهای طنز ویلیام آشر، بین دهه‌های پنجاه تا هفتاد میلادی طنز موقعیت جا افتاد. سریال «لوسی تو را دوست دارم» معروف‌ترین کار اوست که یکی از کارهای کلاسیک و بسیار معروف به حساب می‌آید، طوری که در سریال آمریکن گادس یا خدایان آمریکایی، کاراکتر لوسی تصویری بود که برای اثرگذاری روی قهرمان سریال انتخاب شد. این انتخاب به دلیل میزان محبوبیت و شهرت این شخصیت بود که دهه‌ها بعد از پایان مجموعه هم همچنان شناخته شده و پرجذبه باقی مانده است. لوسی یکی از شمایل سریال‌های قدیمی آمریکایی است و این امر نشان می‌دهد که سیتکام‌ها چطور به بازیگرها و شخصیت‌ها، جاذبه یا کاریزما دادند. بعد از پایان دو دهه حاکمیت ویلیام آشر بر دنیای سیتکام‌ها و جا افتادن این زیرژانر طنز، به‌تدریج دهه‌های بعد و سریال‌های بعد وارد بازی شدند. هرچه تلویزیون‌ها بزرگ‌تر و شبکه‌های تلویزیونی محبوب و محبوب‌تر می‌شدند، بودجه و محبوبیت سیتکام‌ها افزایش پیدا می‌کرد.

سریال بعدی که چشم‌ها را خیره کرد و مخاطبان بیشتری را وارد جمع طرفداران کمدی‌های سیتکام کرد، سریال «ساینفیلد» بود که اتفاقا در یکی دو دهه اخیر در ایران هم خوب دیده شده و تقریبا تمام قسمت‌های آن با زیرنویس در سایت‌های ایرانی پیدا می‌شود. ساینفیلد بزرگ‌ترین و موفق‌ترین سیرال سیتکام قبل از سریال دوستان است که کمی پایین‌تر در موردش با هم صحبت می‌کنیم. ساینفیلد توانست مرزهای محدوده و قلمروی طنز موقعیت‌محور را به اندازه‌ای گسترش دهد که ظهور امپراتور بعدی اجتناب‌ناپذیر باشد. دوستان و موفقیت بزرگی که کسب کرد، روی شانه‌های غولی به نام ساینفیلد بود که هم کمپانی‌های بزرگ را به ساختن سیتکام‌ها مجاب کرد، هم خانواده‌ها را پای برنامه نشاند و هم به حامیان مالی و شرکت‌های تبلیغاتی ارزش وقت و میزان وفاداری مخاطب به مجموعه را گوشزد کرد. ساینفیلد، در موفقیت دوستان سهم بالایی دارد.

ورود دوستان به دایره قدرت

از ۲۲ سپتامبر ۱۹۹۴ تا ۶ می ۲۰۰۴ یعنی به مدت ۱۰ سال، سریال دوستان از شبکه ان‌بی‌سی پخش شد و به چیزی فراتر از یک مجموعه تلویزیونی بدل شد. ما در مورد یک پدیده فرهنگی صحبت می‌کنیم که تنها نمونه قابل قیاس با آن، صد البته در مقیاسی بسیار پایین‌تر، سریال شب‌های بره است. سریال‌هایی مثل شب‌های بره را درنظر بگیرید که تکیه کلام‌های جدیدی را وارد فرهنگ عامه کردند. این فقط یکی از کوچک‌ترین کارکردهای فرهنگی دوستان است. این سریال بسیار موفق در طول ۱۰ سال حضور خود روی آنتن، نه‌تنها برای ۶۲ جایزه بزرگ امی نامزد شد، بلکه در انواع و اقسام فهرست‌های مختلف، رفیع‌ترین جایگاه‌ها را به‌دست آورد.

برای پرداختن به جوایز و افتخارات و همچنین عناوین کسب شده سریال دوستان، واقعا نیاز است که یک مطلب ویژه نوشته شود. فقط فهرست میهمانان افتخاری این برنامه خودش یک بخش مجزا دارد. چهره‌هایی مثل براد پیت، جف گلدبلوم، رابین ویلیامز، الک بالدوین، ایزابلا روسینی، بن استیلر، ویونا رایدر، شان پن، جولیا رابرتز، الیوت گولد، گری اولدمن، سوزان ساراندون، ریس ویترسپون، بروس ویلیس، پل راد و جرج کلونی، تنها تعدادی از چهره‌هایی هستند که به‌صورت بازیگر افتخاری در این مجموعه حضور پیدا کردند. کمتر سریالی در دنیا هست که این همه بازیگر افتخاری برگزیده و فوق محبوب دارد. این بازیگرها با افتخار مقابل دوربین قرار می‌گرفتند تا بخشی از دنیای دوستان باشند. حضور هر کدام از آنها در این برنامه مساوی شده با ماندگاری در تاریخ یکی از محبوب‌ترین سریال‌های ساخته شده در تاریخ. یادمان باشد که آن روزها هنوز شبکه‌های اجتماعی در کار نبودند و دیدن کلیپ حضور این چهره‌ها در اینستاگرام یا دیگر شبکه‌ها پیش‌بینی نمی‌شد. به‌هرحال دوستان تبدیل شد به یک پدیده فرهنگی صادراتی به تمام دنیا. به‌دلیل استفاده از تکیه کلام‌های عامیانه یا به‌اصطلاح اسلنگ‌ها، سریال دوستان تبدیل به یک بستر مناسب برای آموزش زبان شد و بسیاری از غیرانگلیسی زبان‌ها در دنیا از این سریال برای یادگرفتن اصطلاحات عامیانه و رایج زبان انگلیسی بهره بردند. وقتی از پدیده فرهنگی بودن صحبت می‌کنیم منظور این بخش‌ها هم هست.

آمار خیره‌کننده بازدید «Friends»

یکی از آمارهای بسیار تحسین‌برانگیز سریال دوستان، آمار بازدید آن است که البته ناچاریم صرفا به آمار رسمی اکتفا کنیم. تعداد بازدید هر فصل از فصول ۱۰گانه سریال دوستان از ۲۱ میلیون تا ۳۱ میلیون متغیر است.

تعداد بازدیدهای رسمی سریال دوستان هنگام پخش:

فصل‌های Friends	تعداد بازدید هر فصل (میلیون بار)
فصل اول	۲۴٫۸
فصل دوم	۳۱٫۷
فصل سوم	۲۶٫۱
فصل چهارم	۲۵
فصل پنجم	۲۴٫۷
فصل ششم	۲۲٫۶
فصل هفتم	۲۲٫۱
فصل هشتم	۲۶٫۴
فصل نهم	۲۳٫۹
فصل دهم	۲۴٫۶

این فقط آمار بازدیدهای پخش اول از هر فصل است. اگر پخش تکراری را هم کنار بگذاریم طبیعتا شبکه‌های مختلف یا وب‌سایت‌های پخش آنلاین یا دانلود سریال به‌صورت قانونی یا غیرقانونی را هم باید درنظر گرفت. از سوی دیگر آمار رسمی پلتفرم‌های مختلف پخش آنلاین روی عدد خیره‌کننده صد میلیارد بازدید آنلاین تاکید دارند ضمن اینکه فقط قسمت آخر این مجموعه تحت عنوان تجدید دیدار، ۵۲ میلیون بیننده همزمان از شبکه داشت که پنجمین آمار بزرگ تاریخ سریال‌های تلویزیونی است.

آمار اقتصادی خیره‌کننده دوستان

شاید بد نباشد به این هم اشاره شود که «دوستان» (Friends)، یکی از گران‌ترین سریال‌های دنیاست. شاید باور اینکه سریالی که عمده داستان آن در لوکیشن‌های ثابت و نه چندان گران‌قیمت می‌گذرد، در آن از جلوه‌های ویژه گران، انفجارهای سنگین، دکورهای عظیم و تکنولوژی جلوه‌های کامپیوتری چند بعدی استفاده نشده، یکی از گران‌ترین‌هاست، دشوار باشد. با این حال به‌علت شهرت و محبوبیت این سریال، دستمزد بازیگران برای هر قسمت به یک میلیون دلار هم رسید! در فصل‌های پایانی دقیقا تولید هر یک قسمت کار، ۱۰ میلیون دلار هزینه داشت و با این همه این سریال یکی از پرسودترین سریال‌های تاریخ هم است. سود این سریال برای شرکت برادران وارنر یک میلیارد دلار تخمین زده شده است. تمام محصولات انحصاری این سریال در هنگام پخش، بلافاصله بعد از عرضه به فروش کامل می‌رسیدند که این خود ثروت عظیمی را برای این مجموعه فراهم کرد. مجسم کنید صد هزار تی‌شرت گران‌قیمت در آغاز یا پایان هر فصل این مجموعه فروخته شده‌اند. از فروش دیگر محصولات بگذریم. ثروت یک میلیارد دلاری برادران وارنر از این مجموعه قابل چشم‌پوشی نیست. گویا بازیگران این مجموعه همچنان سالی ۲۰ میلیون دلار بابت حق پخش مجدد و فروش برخی محصولات مرتبط درآمد دارند. به‌هرحال خوب یا بد، هیچ‌کدام از این آمار کمک نمی‌کند متیو پری به زندگی بازگردد، اما کمک می‌کند ما درک درست‌تری پیدا کنیم از دنیایی که سریال «دوستان» برای هواداران خود خلق کرد.

سامانه سمفا در چند روز آینده فعال می‌شود

مدیرعامل موسسه سینماشهر درباره اختلال در سامانه مدیریت و فروش اکران (سمفا) اعلام کرد: «مشکلی برای فروش و ارائه گزارش به سینماگران و پخش‌کنندگان نیست و تا چند روز آینده سامانه فعال خواهد شد.» به گزارش ایسنا، در روزهای گذشته سامانه سمفا که آماری جزئی از میزان فروش و تعداد مخاطب فیلم‌ها را ارائه می‌دهد دچار مشکلاتی شده و به گفته یکی از تهیه‌کننده‌ها و پخش‌کننده‌های سینما آمار فروش فیلم‌ها به‌روزرسانی نمی‌شد. البته این تهیه‌کننده تاکید می‌کند که با پیگیری‌های انجام‌شده گزارش روزانه از امروز در اختیار پخش‌کننده‌ها قرار خواهد گرفت.» در این زمینه با توجه به از دسترس خارج شدن سایت سمفا و اعلام به‌روزرسانی آن، هاشم میرزاخانی به ایسنا گفت: «سیستم فروش و پخش برای مخاطبان سینما دچار مشکل نشده ولی به دلیل شکست رکورد حضور مخاطب در سینما، سرورهای سایت در بخش تجمیع اطلاعات فروش دچار مشکل شده‌اند.» او افزود: «سرور جدید خریداری شده و شرکت پشتیبان قول برطرف کردن مشکل را در همین هفته داده است.» وی تاکید کرد: «در حال حاضر تمام دفاتر پخش و سینماها امکان گرفتن گزارش‌های لازم را دارند و آموزش‌های لازم را در این زمینه دیده‌اند. سایت سمفا فقط درمورد اعلام رقم فروش کمی دچار مشکل شده که تلاش ما این است تا رفع این مشکل در سامانه، اطلاعات را به‌صورت روزانه در سایت سینما شهر ارائه کنیم. همچنین جدول فروش یک ماه اخیر آماده شده که منتشر خواهد شد.»

همکاری جیسون استاتهام با سیلوستر استالونه

جیسون استاتهام در فیلمی به کارگردانی دیوید آیر که برمبنای فیلمنامه‌ای از سیلوستر استالونه ساخته می‌شود، بازی می‌کند. به گزارش مهر به نقل از ددلاین، «معامله لوون» با بازی جیسون استاتهام و به کارگردانی دیوید آیر ساخته می‌شود. فیلمنامه این فیلم را سیلوستر استالونه نوشته است. این پروژه اولین فیلمنامه استالونه پس از نوشتن فیلمنامه «رمبو: آخرین خون» در سال ۲۰۱۹ و «کرید۲» در سال ۲۰۱۸ است. این نماد فیلم‌های اکشن که برای فیلمنامه «راکی» در سال ۱۹۷۷ نامزدی اسکار را کسب کرد، فیلمنامه «معامله لوون» را با اقتباس از رمانی به همین نام از چاک دیکسون نوشته است. این کتاب اولین کتاب از یک مجموعه شامل ۱۱ کتاب هیجان‌انگیز است. کمپانی تولید فیلم استالونه یعنی «بالبوا پروداکشنز» پیش‌تر این پروژه را در قالب یک سریال تلویزیونی ساخته بود. در این فیلم نشان داده می‌شود که چگونه لوون کید با بازی استاتهام، حرفه خود را پشت سر می‌گذارد تا در زمینه ساخت‌وساز کار کند. او می‌خواهد یک زندگی ساده داشته باشد و پدر خوبی برای دخترش باشد، اما وقتی «جنی» دختر نوجوان رئیسش ناپدید می‌شود، از او خواسته می‌شود تا دوباره وارد عمل شود و با به‌کارگرفتن مهارت‌هایی که او را به چهره افسانه‌ای دنیای عملیات سیاه بدل کرده بود، مشکل را حل کند. او برای یافتن دانشجوی گمشده به اعماق یک توطئه جنایتکارانه شوم می‌رود. تیم ساخت فیلم برای فیلمبرداری مارس ۲۰۲۴ در لندن آماده خواهد بود.

صداوسیما از مهران مدیری شکایت کرد

روز گذشته ناصر قدیرکاشانی، تهیه‌کننده برنامه «دورهمی» با انتشار نامه‌ای در صفحه شخصی خود در شبکه اجتماعی اینستاگرام، اسنادی مربوط به شکایت سازمان صداوسیما از مهران مدیری و تهیه‌کننده برنامه دورهمی، به دفتر سخنگوی قوه قضائیه ارائه داده است. به گزارش فارس، این اقدام تهیه‌کننده دورهمی پس از آن بود که اخیرا مسعود ستایشی، سخنگوی قوه قضائیه شکایت از مدیری را تکذیب کرده بود. ستایشی روز ۲ آبان سال جاری در نشست خبری خود با اصحاب رسانه در پاسخ به سوالی درباره مهران مدیری، مجری برنامه دورهمی مبنی بر عدم پخش قسمت ششم برنامه و پرداخت ۶۰ میلیارد تومان توسط مدیری و صد میلیارد توسط تهیه‌کننده آن گفت: «اگر اطلاع و مستندی دارید ارائه دهید و اگر مستندی نیست در این مقطع حساس در راستای حفظ و صیانت از امنیت روانی مردم اقدام کنید.» سخنگوی قوه قضائیه همچنین اعلام کرد که پرونده کیفری یا حقوقی درخصوص این افراد مطرح نشده است و «مطابق پیگیری‌ها، معاون حقوقی صداوسیما نیز اعلام کردند شکایتی طرح نشده است و اگر اختلافی وجود داشته باشد در چند جلسه برگزار شده، پیگیری شده است.» تهیه‌کننده دورهمی ماجرای شکایت سازمان صداوسیما از مهران مدیری را به ویدئوی منتشرشده از او در فضای مجازی نسبت داده است که باعث جلوگیری از ادامه پخش دورهمی شده بود. آبان ماه سال گذشته مهران مدیری و ناصر قدیرکاشانی در دادسرا دیده شده بودند.

نگاهی به زندگی و خاطرات متیو پری

شهرت راه‌حل مشکلاتش نبود

عاطفه جعفری
خبرنگار گروه فرهنگ

«سلام، اسم من متیوست؛ گرچه شاید مرا با اسم دیگری بشناسید. دوستانم مرا متی صدا می‌کنند؛ و الان باید مرده باشم. اگر مایلید، می‌توانید چیزی را که قرار است بخوانید، پیغامی از آن دنیا درنظر بگیرید، از زندگی پس از مرگ من.» کتابش را با همین جملات شروع می‌کند، انگار همان روحیه شوخ سریال در این نامه هم وجود دارد و سعی کرده همان را حفظ کند. «متیو پری، بازیگر سریال آمریکایی «فرندز» و نامزد جایزه امی در ۵۴ سالگی درگذشت.» این خبر شنبه‌شب در رسانه‌ها پخش شد و دنیای هنر را شوکه کرد. به‌گفته لس‌آنجلس تایمز پیکر بی‌جان او در جکوزی خانه‌اش پیدا شد و هیچ اثری از مواد مخدر پیدا نکرده‌اند. چند دقیقه بعد از انتشار این خبر، شرکت برادران وارنر، سازنده مجموعه پرطرفدار فرندز، در اطلاعیه‌ای به خبر درگذشت او واکنش نشان داد و نوشت: «ما از درگذشت دوست عزیزمان متیو پری ناراحت هستیم. متیو یک بازیگر فوق‌العاده با استعداد و بخش جدانشدنی از خانواده تلویزیونی برادران وارنر بود. نبوغ کمدی او در سراسر جهان احساس می‌شد و میراث او در قلب بسیاری زنده خواهد ماند. امروز یک روز غم‌انگیز است و ما همدردی خود را با خانواده، دوستان و همه طرفدارانش اعلام می‌کنیم.»

حساب اینستاگرام Friends نیز به متیو پری ادای احترامی صمیمانه کرده و نوشته: «او یک هدیه واقعی برای همه ما بود.»

برای اینکه از متیو پری بگوییم شاید بهتر باشد نگاهی به کتاب خاطراتش داشته باشیم که سال گذشته منتشر شد و جزء کتاب‌های پرفروش آمازون بود. داستان متیو پری در کتاب خاطراتش از کودکی او آغاز می‌شود. زمانی که پنج‌ساله بود و از مونترآل به لس‌آنجلس بین والدین جداشده‌اش مدام در رفت‌وآمد بود. گاهی به‌تنهایی از مونترآل برای دیدار پدرش در لس‌آنجلس با تابلویی که روی آن نوشته شده بود «کودک بدون همراه» سفر می‌کرد. خودش این خاطرات را جزئی از سخت‌ترین دوران زندگی‌اش می‌داند.

پری می‌نویسد: «نداشتن والدین در آن پروازها یکی از چیزهایی است که منجرشده احساس رها شدن مادام‌العمر داشته است.» او خلأ عاطفی داشت و وجودش پر از نیازمندی بود. همه‌جا به‌دنبال تایید مادرش می‌گشت، درحالی‌که مادرش همه را در اطرافش می‌دید جز فرزندش. پری تا ۱۵ سالگی با پدرش در لس‌آنجلس زندگی می‌کرد و در همان زمان تصمیم گرفت تلاشش را برای تنیس کنار بگذارد و بر استعدادش روی بازیگری تمرکز کند. پدرش، جان بنت پری، در دهه‌های ۷۰ و ۸۰ میلادی، خواننده و مجری معروفی بود که بیشتر شهرتش را از حضور در تبلیغات برخی برندهای آرایشی و بهداشتی داشت. او تا حدودی مشوق پسرش برای بازیگر شدن بود، اما فکر نمی‌کرد روزی شهرت پسر از پدر پیشی بگیرد و متیو بتواند در ماندگارترین سریال کمدی تاریخ بازی کند. متیو از اوایل جوانی به‌دنبال موفقیت و شهرت بود، ولی درونش به‌خاطر آسیب‌های کودکی پر از حفره بود. از ۱۵، ۱۶ سالگی تصور می‌کرد با نوشیدن الکل می‌تواند زندگی را راحت‌تر تحمل کند و افکار منفی را از سرش بیرون کند و این سرآغازی برای تخریبش بود. وی از همان زمان الکلی شد و پس از آن رفته‌رفته به خوردن قرص روآورد و اندکی بعد مواد مخدر ذره‌ذره جانش را آلوده کرد. آماری که پری برای مصرفش می‌دهد حیرت‌انگیز است. مصرف افراطی قرص و مواد، او را در سراشیبی بدی قرار داد. این یک چرخه سمی و سیاه برای او بود، هرچه مصرف بالاتر می‌رفت، نیازش به مواد هم بیشتر می‌شد.

او در جایی از کتاب می‌نویسد روزی ۵۰ عدد از قرص به‌خصوصی را می‌خورد تا تازه بتواند روی پا بایستد. این برای کسانی که سریال را دیده‌اند جای سوال و تعجب دارد که او با این وضعیت چطور می‌توانست سر صحنه حاضر شود و بازی کند؟ البته او در کتاب اعتراف می‌کند به‌خاطر ارزشی که برای کار و دیگر بازیگران سریال قائل بوده، هیچ‌گاه مست سر صحنه نرفته یا قبل از حضورش مواد مصرف نکرده، البته تاثیر خماری و مستی که از روزهای قبل داشته، سر صحنه با متیو بوده و او گاهی اوقات برای پنهان کردن لرزش دست‌هایش مجبور می‌شد دستش را روی میز یا صندلی بگذارد. متیو اولین تلاش برای ترک اعتیاد را در ۲۶ سالگی انجام داد و بعضی اوقات از مرکز بازپروری به صحنه می‌آمد، مقابل دوربین حاضر می‌شد و دوباره برای ترک اعتیاد و سم‌زدایی به مرکز بازپروری می‌رفت. چاق و لاغر شدن‌های او در بعضی فصل‌ها به همین موضوع برمی‌گردد، البته اعتیاد و بازیگری در سریال به همین راحتی نبود و چندین‌بار او را تا آستانه اخراج از سریال پیش برده و این دوستانش در سریال بودند که اجازه این کار را ندادند. پذیرفته شدن متیو پری برای بازی در سریال فرندز به‌سادگی نبود. او درتلاش برای شهرت بود و چند هفته قبل از اینکه برای سریال تست بدهد در طبقه دهم آپارتمانش این دعا را بر لب آورد: «خدایا! می‌تونی هر کاری خواستی با من بکنی. فقط خواهش می‌کنم من رو معروف کن.» متیو در ۲۵ سالگی در تست‌های سریال قبول شد. فرندز ۱۰ فصل به معروف‌ترین سریال کمدی جهان تبدیل شد. میلیون‌ها نفر در سراسر جهان سریال را دیدند و همه با نام و چهره ۶ بازیگر اصلی آن آشنا شدند. آرزوی پری برای شهرت زودتر از چیزی که تصورش را می‌کرد، برآورده شد ولی شهرت تمام زندگی او نبود. خودش در بخشی از کتاب با زبانی طنز در این باره می‌نویسد: «حالا که این همه سال گذشته، مطمئنم معروف شدم تا تمام عمرم را درتلاش برای معروف شدن حرام نکنم. باید معروف شوی تا بفهمی شهرت راه‌حل مشکلاتت نیست، ولی آدم‌هایی که معروف نیستند، هرگز زیر بار این حرف نمی‌روند.»

مگان لینچ ناشر کتاب متیو، درباره این کتاب و تعریف داستان زندگی او می‌گوید: «صدای واقعی متیو پری در این کتاب شنیده می‌شود. کاملا روشن است که او قصد دارد جزئیات مهمی را نه‌فقط درمورد زمان حضورش در سریال فرندز، بلکه درمورد تمام زندگی‌اش به اشتراک بگذارد.»

علت مرگ او هنوز مشخص نشده است، اما هرچه باشد متیو پری یا چندلر در خاطر مردم دنیا همان پسر شوخی است که سعی کرد مشهور باشد.

دوشنبه ۸ آبان ۱۴۰۲
شماره ۳۹۹۴
WWW.FDN.IR
FARHIKHTEGANDAILY

دوشنبه ۸ آبان ۱۴۰۲
شماره ۳۹۹۴
WWW.FDN.IR
FARHIKHTEGANDAILY

دانشگاه ملی و نسبتش با نظم اجتماعی در گفت‌وگوی «فرهیختگان» با سیدعلی کشفی

شیوه‌های علم‌ورزی ما دانشجو را بی‌مساله می‌کند

دانشگاه اگر انسان سیاسی مساله‌مند درست نکند، خروجی‌اش «کارآفرین» هم نخواهد بود

سیدجواد نقوی
خبرنگار گروه ایده حکمرانی

دانشگاه ملی چه شکلی است؟ از دهه ۸۰ به این سمت و با پیروزی محمود احمدی‌نژاد در انتخابات بحثی شروع شد با این مضمون که دیگر با دانشگاه ملی روبه‌رو نیستیم و در آینده دانشگاه ملی با خطر مواجه خواهد شد. اما پرسش اساسی- که پاسخ آن به‌دلیل حجاب، سیاست‌زدگی و اشکال مختلف رادیکالیسم این سال‌ها به‌تاخیر افتاده- این است که واقعا دانشگاه ملی چه شکلی است؟ پاسخ آن از این جهت اهمیت دارد که مساله دانشگاه ملی بیش از آنکه جنبه رتوریک داشته باشد، جنبه فلسفی و نظری دارد و رسیدن به مدلی به نام دانشگاه ملی بیش از آنکه در فضای دعواهای سیاست‌زده خوانش شود باید مورد تحقیق وتفکر جدی قرار گیرد تا پاسخی دقیق و معقول برای آن ارائه شود تا در ادامه بتوان در سطح سیاستگذاری متناسب با آن تصمیم‌گیری کرد. به همین علت تصمیم گرفتیم مجموعه‌ای از گفت‌وگوها را در همین خصوص یعنی پرسشگری از مساله دانشگاه ملی کلید بزنیم. سیدعلی کشفی، مدیرمسئول موسسه اشراق اولین کسی است که دعوت ما را برای گفت‌وگویی در این خصوص اجابت کرده است. او که در حوزه سیاستگذاری فرهنگی تحصیلکرده، چندسالی است مطالعاتی روی نهادهای مختلف انجام داده و پیگیر چرایی عدم مطلوبیت آنها بوده است.

از میانه دهه ۸۰ به این سمت که دولت احمدی‌نژاد روی کار آمد، یک بحث مدام تکرار می‌شد که ما با دانشگاه ملی طرف نیستیم. داخل پرانتز باید بگویم که این گزاره دقیق نیست و یک جریان سیاسی همواره می‌خواهد از وضعیت سیاست‌زده دانشگاه استفاده کند ولی به‌هرحال این برساختی شد که وقتی جلوتر آمدیم و در دهه ۹۰ خیلی پررنگ شد. تبدیل به این شد که کشور ما و علی‌الخصوص جمهوری اسلامی ایران، به دانشگاه ملی ارج نمی‌نهد و برایش کاری انجام نمی‌دهد. وقتی وارد جزئیات می‌شویم و با آدم‌هایی که خودشان این بحث را در رشته‌هایی حتی غیر از علوم‌انسانی انجام می‌دهند، روبه‌رو می‌شویم، می‌بینیم که انگار آنها انسجامی را برای امر ملی نمی‌بینند و انگار امر ملی یک‌سری واژه و کلمه است که به فرمی جذاب بدل شده، این وضعیت ما را به‌جایی رسانده که دچار بحران شده‌ایم و آن این است که وقتی می‌خواهیم درمورد سیاست یا فرم سیاسی صحبت کنیم، با تعداد زیادی حرف‌های متکثر روبه‌رو هستیم که این حرف‌ها، یک به‌یک می‌تواند نظم‌های اجتماعی یا مثلا امر ملی را دچار بحران کند. وقتی با آن افراد صحبت می‌کنیم، می‌گویند ما اینها را در راستای امر ملی می‌زنیم. اینجا پارادوکسی وجود دارد. چطور می‌شود این همه مسائل متناقض و پارادوکسیکال را- که از طیف‌های متفاوت درحال مطرح شدن است- ذیل مفهومی مثل دانشگاه ملی یا امر ملی جمع کرد؟ حتی اگر این را نیز کنار بگذاریم، ملیت و ایران برایش ارزش قائل می‌شوند. به‌نوعی خود این وضعیت، وضعیتی سخت است و آدم‌ها ناخواسته یا شاید خواسته کاری می‌کنند که خود آن امر ملی یا دانشگاه ملی غیرممکن شود. انگار ژست و رتوریک زبانی اینها به‌گونه‌ای است که می‌خواهند نشان بدهند آنها فقط به‌دنبال امر ملی هستند. همین اتفاق اخیر که در دانشگاه تهران افتاد، نشان می‌دهد آنقدر این مساله ساده نیست که هم امر ملی باشد و هم از تعدادی نام برد که در دل تاریخ درصدد تجزیه ایران بوده‌اند. این را شما چطور ارزیابی می‌کنید؟

من خیلی متوجه نشدم که توضیح شما از این تناقضات چیست؟ منکر این تناقضات نیستم ولی متوجه نشدم که منظور شما از تناقضات چیست؟

مثلا من با آقای کشفی نامی صحبت می‌کنم و ایشان معتقدند ما باید برای سعادت ایران به‌سمت امر ملی یا دانشگاه ملی برویم. خود آقای کشفی در آن لحظه‌ای که آن را انجام می‌دهد، مخالف تمام این نظم‌های اجتماعی یا تمام این ساختارهای اجتماعی است که حداقل دارد کار می‌کند، یعنی اختلالی در آن نیست. اولین نکته‌ای که وجود دارد این است که چطور می‌شود هم علیه ساختاری باشیم که به‌درستی کار می‌کند و هم طرفدار امر ملی باشیم؟ هر ساختاری را که بخواهید خراب و در آن خدشه وارد کنید، به امر ملی ضربه زده‌اید. این وضعیت انگار ما را در شرایط رتوریک همیشه انقلابی و رهایی‌بخش قرار داده و خودش هیچ‌وقت نمی‌تواند خود امر ملی را توضیح دهد. انگار ما با تکثری برای امر ملی مواجهیم اما امر ملی را اینها توضیح نمی‌دهند و همیشه درحال سلب نظم‌های اجتماعی هستند. ساده‌اش این است که سلب‌هایی که ما هر روز در نظم اجتماعی به‌صورت فرم سیاسی می‌بینیم، می‌تواند به ما در امر ملی کمک کند یا خیر؟

قبل از هر چیزی باید بپرسیم که این مفاهیم برای چه پیشنهاد می‌شوند، یعنی اگر کسی می‌گوید ما دانشگاه ایدئولوژیک نمی‌خواهیم و دانشگاه ملی می‌خواهیم. به استناد حرف شما عرض می‌کنم. باید اول از همه این را درک کند که چرا دارد این پیشنهاد را می‌دهد.

به‌نظر بنده این پیشنهادها اساسا باید پیشنهادهایی برای صورت‌بندی بنیان‌های نظم اجتماعی باشند. مساله این است که همین ساختار اجتماعی که داریم به ما کمک می‌کند زندگی کنیم و بتوانیم در یک روال، صبح‌ها سر کار برویم و شب برگردیم به خانه و با اهل خانه زندگی کنیم، ازدواج می‌کنیم، طلاق می‌گیریم، به دنیا می‌آییم و می‌میریم، دینداری می‌کنیم، معامله می‌کنیم و.... به این ترتیب کلیت کنش‌ها در چهارچوبی صورت می‌گیرد که ما اجمالا به این چهارچوب «ساختار اجتماعی» می‌گوییم. این ساختار اجتماعی بالاخره نظمی دارد. نظم آن چطور معلوم می‌شود؟ جامعه‌شناسان درمورد کشف خود این نظم حرف‌هایی زده‌اند، مثلا بعضی‌ها پیشنهادهای روش‌شناسانه‌ای داده‌اند که این نظم کشف شود و خودش را نشان بدهد. یکی از پیشنهادهایشان تمرکز روی مساله پیش‌بینی‌پذیری بوده، یعنی اینکه ما در تعاملات اجتماعی‌مان پیش‌بینی می‌کنیم طرف مقابل‌مان نسبت به کنش ما چه واکنشی نشان می‌دهد. فی‌المثل وقتی ما همدیگر را می‌بینیم، به یکدیگر سلام می‌کنیم؛ احوال هم را می‌پرسیم؛ از حال خانواده‌ها می‌پرسیم و اگر کسی درواقع واکنشی خلاف انتظار نشان بدهد، جا می‌خوریم. چرا جا می‌خوریم؟ به‌خاطر اینکه انتظار نداریم. همین انتظار داشتن به معنای وجود نظم است که کاملا برای افراد درونی شده است. افراد به‌طورکلی مسیرهایی را برای رشد اجتماعی طی می‌کنند تا این نظم را برای خودشان درونی کنند. مثلا به فرزندان‌مان آموزش می‌دهیم وقتی بزرگ‌تری را می‌بینند یا وارد جایی می‌شوند باید سلام کنند. یک بچه ممکن است سال‌ها طول بکشد تا این را یاد بگیرد ولی زحمت زیادی کشیده می‌شود تا او این امر را یاد بگیرد. شما می‌توانید تصور کنید چقدر زحمت کشیده شده تا چنین رسمی شکل بگیرد و به‌تدریج درطول تاریخ فراگیر شود؟ بنابراین چیزی که از آن به‌عنوان ساختار اجتماعی یاد می‌کنیم- که درونش کنش اجتماعی ممکن می‌شود و این ساختار شکلی از نظم را تضمین می‌کند و این نظم کنش‌ها را تنظیم می‌کند- امری نیست که دفعتا ایجاد شده باشد، بلکه به‌تدریج و در جریان تاریخ ممکن شده است. از این جهت مساله بسیار مهمی است. مهم از این جهت است که به‌سادگی نمی‌توان درباره تغییر آن تصمیم گرفت. به‌تعبیری تغییر دادن این نظم، قبل از هر چیز حتما نیازمند قضاوت سیاسی است، درباره اینکه این نظم مثلا غیرعادلانه است یا تبعیض‌آمیز و مخرب است، پس اول نیازمند قضاوت سیاسی است و بعد از آن نیازمند تصمیم سیاسی است، یعنی افراد و گروه‌هایی باید تصمیم بگیرند که این نظم را تغییر دهند و بعد از آن نیازمند مجاهدت‌های فراوان است. حالا اینکه ما چه شیوه‌هایی برای این مجاهدت به کار ببریم، مساله دیگری است. می‌توانیم از روش‌های خشن استفاده کنیم یا از روش‌های تدریجی‌تری استفاده کنیم تا این نظم تغییر پیدا کند. اینها را عرض کردم تا توضیح بدهیم منظور از نظم اجتماعی چیست. این نظم اجتماعی بنیان‌هایی دارد. پرسش این است که چطور می‌توانیم به این بنیان‌ها اشاره کنیم؟ ممکن است کسی بگوید که ملیت، مفهوم و صورت‌بندی مناسبی برای اشاره به بنیان نظم اجتماعی در ایران است. این پاسخی است که دست‌کم درطول ۱۰۰ سال گذشته به شیوه اجمالی بین برخی گروه‌ها وجود داشته است. درواقع ملیت را به‌عنوان مفهومی برای صورت‌بندی بنیان نظم اجتماعی در ایران پیشنهاد داده‌اند. من به چند و چون این پیشنهاد کاری ندارم، فقط عرض می‌کنم که وقتی از ملیت، از زبان یک آکادمیسین، خصوصا در علوم انسانی حرف می‌زنیم، احتمالا چه منظوری از این مفهوم وجود دارد و آن مفهوم کجا را نشانه گرفته و به کجا ارجاع دارد؟ این مقدمه نخست است.

آن‌گاه که آکادمیسین ما، پیشنهادی درباره بنیان نظم اجتماعی دارد و درباره شکل نظم اجتماعی به کار می‌برد، اگر واقعا خودش را مسئول بداند، از این پیشنهاد دفاع و سعی می‌کند در جایی که این پیشنهاد درحال نقض شدن است، مقاومت کند یا آنجا که این پیشنهاد دارد تقویت می‌شود، عمل کند و اهتمام بیشتری به خرج بدهد. لذا این یک نشانه است، از این جهت که چقدر این دیدگاه، دیدگاه مسئولانه‌ای در گفتار دانشگاه است، یعنی اگر دانشگاه خلاف این عمل کند، معلوم می‌شود که در قبال این پیشنهاد، مسئولیت چندانی به خرج نداده است. شما به یک حادثه مشخصی اشاره کردید، البته من نمی‌دانم دقیقا در آن صحنه چه اتفاقی افتاده و افراد چه موضعی گرفته‌اند ولی خروجی آن اتفاق، خروجی چندان اطمینان‌بخشی نیست. این با اطلاعاتی است که بنده دارم و چه‌بسا آگاهی ما کم باشد و این وسط گرفتار اتهام‌زنی شده باشیم. روی همین حساب بااحتیاط عرض می‌کنم که خروجی چندان اطمینان‌بخش نیست. از این جهت که آیا اهتمامی به چنین پیشنهادهایی وجود داشته است؟ اگر کسی می‌گوید دانشگاه ما باید ملی باشد به چه نحوی، به فردی در جلسه‌ای، نمره پایان‌نامه داده می‌شود و...؟ می‌دانید که وقتی دانشجویی از پایان‌نامه‌اش دفاع می‌کند و از استادش نمره می‌گیرد، به این معناست که در فرآیندهای جاری دانشگاه به‌رسمیت شناخته شده، یعنی او می‌تواند از دانشگاه مدرک بگیرد و وقتی مدرک بگیرد آن دانشگاه با گفتار علمی که دارد، آن فرد را به‌رسمیت شناخته است. اما اگر کسی آن گفتار را نقض کند، به چه نحوی ما می‌توانیم او را به‌رسمیت بشناسیم؟ یا نسبت به آن گفتار اهتمامی وجود ندارد یا شکافی بین فرآیندهای اداری و گفتارهای علمی وجود دارد.، یعنی گفتارهای علمی برای خودشان کار می‌کنند و فرآیندهای اداری به‌صورت خنثی و بی‌جهت عمل می‌کنند و هر کسی با هر گفتاری حتی اگر آن گفتار پیشنهادهای اساسی ما را در قبال نظم اجتماعی نقض کند می‌تواند بیاید و نمره بگیرد. این واقعا مساله عجیبی است، یعنی اگر کسی بگوید که لازم نیست فرآیندهای اداری ما با ادعای سیاسی ما در قبال نظم اجتماعی هم‌خوانی داشته باشد و می‌تواند بی‌جهت باشد و حتی خلاف آن عمل کند حرف بسیار عجیبی زده است؛ چطور جامعه می‌تواند بپذیرد که نظام اداری‌اش خلاف روال اجتماعی‌اش باشد؟ چنین تفکیکی اصلا چطور ممکن است؟ مگر اینکه عامدانه یا به شکل ناآگاهانه‌ای اشتباهی رخ داده باشد یا گناهی صورت گرفته باشد. یا ما اینجا با غفلت و اشتباه مواجه هستیم یا با گناه؛ یک گناه عامدانه. وگرنه نمی‌شود که در نظام اداری از اساس خلاف روال اجتماعی عمل کنیم! اصلا تمام مبارزه جامعه برای این است که نظامات اداری، با روال‌های اجتماعی تناسب پیدا کند. جامعه برای خودش یک نظم درونی دارد. اگر نظام رسمی، نظام اداری، ساختار حاکمیتی، خلاف روال آنها عمل کند و جامعه اگر هنوز زنده باشد آنقدر مقاومت می‌کند تا یک همخوانی نسبی ایجاد شود. این اتفاقی است که می‌افتد. حالا اگر ما داریم اینجا چنین شکافی را تحمل می‌کنیم خیلی چیز عجیبی است. مگر اینکه عرض کردم اشتباهی رخ داده یا گناهی صورت گرفته باشد.

من سوال اولم را دوباره تکرار کنم؛ چراکه برای ادامه بحث‌مان مهم است. نکته‌ای که اینجا وجود دارد این است که حالا ما مجبوریم همین مفاهیم را به‌صورت قراردادی جلو ببریم. مثلا همین امر ملی را وقتی شما به‌عنوان استاد دانشگاه و من به‌عنوان روزنامه‌نگار بحث می‌کنیم من در سمتی قرار دارم که سویه دیگرش با شماست یعنی ۱۸۰ درجه با شما فرق دارد چطور می‌توانیم در این وضعیت متکثر به نظم اجتماعی برسیم. آنچه من می‌بینم این است که ما حجم زیادی از نقدها از زوایای مختلف را داریم- حالا فارغ از اینکه درست یا غلط است نمی‌خواهیم درمورد آن بحث کنیم ولی در یک لحظه‌ای احساس می‌شود که امر ملی حالتی قدسی پیدا می‌کند و دوباره می‌گویند که ما به دنبال امر ملی هستیم. من می‌گویم که خود این ذات تناقض را کسی به‌خصوص در خود دانشگاه‌ها بحث نمی‌کند؟ به‌خصوص در خود دانشگاه‌ها، یعنی این اتفاق نمونه یکی از صدها اتفاق است، یعنی شما همزمان در دانشگاهی مثل علوم اجتماعی یا رشته‌هایی مثل مطالعات فرهنگی می‌بینید که از خرده‌روایت‌ها، از خرده‌قومیت‌ها حتی بعضی اوقات افراط می‌شود اما همزمان، همان فرد یا تم می‌گوید که ما به‌خاطر امر ملی داریم می‌آییم. این تناقض دارد و باید توضیح داده شود ولی ما این توضیح را نمی‌بینیم. به نظرم اینجاست که کار برای ما سخت می‌کند و من دانشجو یا شمای استاد دچار بحرانی می‌شویم که روزبه‌روز گسترده‌تر می‌شود.

در نظر داشته باشیم که گفتارهای علمی موقعیتمند هستند. یعنی نمی‌شود به شکل انتزاعی و به‌سادگی درمورد آنها قضاوت کرد. وقتی نظام دانشگاهی مثلا از رشته‌ای مثل مطالعات فرهنگی استقبال می‌کند، ممکن است مساله‌اش دفاع از قومیت‌ها نباشد بلکه مساله‌اش، مثلا مقاومت نظام اجتماعی در برابر نظام جهانی باشد، یعنی زمانی که ما یک نظام جهانی غالب و مسیطر را داریم، این جامعه نیازمند گفتار و توضیحاتی از خودش و نحوه عمل نظامات قدرت است که بتواند امکان مقاومت را برای خودش فراهم کند. در دوره‌ای در علوم اجتماعی ایران از مطالعات فرهنگی استقبال شد و این استقبال مقارن با این دیدگاه بود. البته من نمی‌خواهم بگویم که به آن دلیل بود که چطور ایران بتواند از حیث فرهنگی در نظم جهانی مقاومت کند. این مساله‌ای بوده است. حالا ممکن است همان گفتار به شکل وارونه‌ای، خلاف این عمل کند، یعنی این نظام اجتماعی که دارد در سطحی جهانی از خودش مقاومت به خرج می‌دهد همین گفتار به نفع گروه‌هایی استفاده شود که خواهان تجزیه این نظام اجتماعی هستند. از این جهت در واقع من با فرمایش شما موافق هستم و به نظرم اینجا اتفاق وارونه‌ای درحال رقم خوردن است؛ چراکه این درک نمی‌شود که اگر در جست‌وجوی این هستیم که با ارجاع به بنیان‌هایی نظم اجتماعی خودمان را نگه داریم و بعد بازتولید کنیم، نگهداشت این نظم اجتماعی در وضعیت فعلی ایران نیازمند مقاومت در برابر نظام جریان جهانی سرمایه است، نیازمند مقاومت در برابر یک‌سان‌سازی فرهنگی است که در سطح جهانی دارد رخ می‌دهد. اشکال متنوع تجزیه در داخل این واحد ملی اتفاقا به نفع آن نظم جهانی عمل می‌کند. این نظام جهانی از تجزیه شدن واحدهای ملی و نظامات اجتماعی استقبال می‌کند. برای آن جریان جهانی سرمایه مناسب‌تر است که ما به‌عنوان افراد با آن سروکار داشته باشیم تا مثلا به‌عنوان دولت‌ها؛ به‌عنوان افراد به آن سروکار داشته باشیم تا مثلا به‌عنوان خانواده‌ها. ببینید مثلا یک کامپیوتر چطور طراحی شده است؟ یا اینکه هر عضوی در خانواده یک گوشی دارد. اینها مثال است. هر چقدر که تعداد کاربران افزایش پیدا کند آن نظام قدرت بیشتری پیدا می‌کند. لذا تجزیه به‌طور کلی به نظر می‌رسد که فرآیندی است که آن سیستم را به لحاظ جهانی تقویت می‌کند. در واحد ملی‌ای که تلاش دارد در برابر این سیستم جهانی مقاومت کند اگر گفتارهایی بازتولید و تقویت شوند که بخواهند این واحد ملی را تجزیه کنند و از بین ببرند و عملا به نفع آن سیستم جهانی پیش روند نقض غرض است. به نظر می‌رسد اینجا با نوعی بی‌مبالاتی سیاسی مواجهیم. کسانی که در نهاد علمی حضور دارند، مراقبت سیاسی کافی از گفتارها ندارند و گویا توجه چندانی به جهت سیاسی که در فعالیت علمی‌شان دارد اتخاذ می‌شود نمی‌کنند یا نمی‌خواهند درباره‌اش گفت‌وگو کنند یا می‌خواهند عامدانه نادیده‌اش بگیرند. به نظر می‌رسد با چنین چیزی مواجه هستیم، اگر نخواهیم مساله را از این هم خاص‌تر کنیم. با این مواجه هستیم که جهت سیاسی گفت‌وگوهای علمی دارد مرتبا انکار می‌شود؛ به این ترتیب دانشگاه ما به نظام اداری‌ای که کار افراد را راه می‌اندازد تبدیل شده است. افراد داخلش می‌شوند، چیزهایی را یاد می‌گیرند، نمراتی را اخذ می‌کنند و بعد در فرآیندهایی صلاحیت‌های خودشان را برای اخذ مدرک به دست می‌آورند. آنقدر این فرآیند علم‌ورزی تهی و صوری شده که افراد با هر نوع گرایش سیاسی و جهت سیاسی حتی اگر این جهت سیاسی خلاف آن دیدگاه جوهری باشد که دارد از نهاد علم مراقبت می‌کند و نهاد علم را معنی می‌دهد، بازهم می‌توانند از این فرآیندها سربلند بیرون بیایند. این مساله یک چیز دیگر را نیز معلوم می‌کند اینکه این گفتارها برای نمونه گفتار دانشگاه ملی موفق نشده است که دانشگاه را از آن بروکراتیزاسیونی که گرفتارش هست نجات بدهد و عمل نهاد علم را تبدیل به عمل واقعی سیاسی انسانی کند. ممکن است ما خیلی درباره اینکه دانشگاه چطور باید باشد حرف بزنیم ولی در لحظه عمل دانشگاهی در واقع به‌سادگی تسلیم اقتضائات اداری می‌شویم؛ تا آنجایی که خلاف دیدگاه سیاسی خودمان عمل کند. به نظرم این خیلی مساله نگران‌کننده‌ای است.

حالا من رشته مطالعات فرهنگی را مثال زدم ولی مثال‌های فراوان دیگری می‌توان زد مثلا طیف و گروه زیادی از دانشجویانی که در رشته مدیریت یا سیاستگذاری هستند اینها نیز تفسیری از دانشگاه ملی دارند. نکته‌ای که وجود دارد این است که به نظر وقتی که این موارد می‌خواهد تبدیل به فرم علمی شود، فرم سیاسی است و این تکثر فرم سیاسی به آن نظم اجتماعی که ابتدائا با هم صحبت کردیم بیشتر در حال ضربه زدن است. به عبارتی نه‌تنها نظم را برای ما توصیف نمی‌کند و کاری نمی‌کند که نظم بیشتر شود و ارتباطی با این نظم برقرار کند. انگار همین نظم حداقلی را نیز دارد خراب می‌کند.

من فکر می‌کنم الآن بعد از اغتشاشات سال ۱۴۰۱ دیگر این پرسش قابل طرح است که آیا واقعا طرح ملیت در برابر طرح اسلامیت قرار دارد؟ این سوال قابل طرح است. یعنی آیا به‌سادگی ممکن است کسی بگوید من از امر ملی دفاع می‌کنم و با حضور دین یا دخالت دین مخالفم؟ درحالی‌که نیروهایی که دست به‌دست هم داده بودند تا این نظمی را که اجمالا توضیحی از خودش می‌داد و می‌گفت من هم ملی و هم دینی هستم؛ هم ایرانی هستم و هم اسلامی، و آن مرجع سیاسی را که ضامن چنین توضیحی از آن نظم بود، منهدم کنند. نیروهایی در برابر این نظم سیاسی صف‌آرایی کردند که به‌طور کلی از طریقی خواستار برچیده شدن الزامات دینی از صحنه زندگی روزمره و حیات سیاسی بودند و از طرفی خواستار تجزیه ایران به اشکال مختلف بودند؛ فدرالی‌شدن ایران، خودمختار شدن برخی از مناطق، اینکه مناطق مختلف به زبان‌های خودشان صحبت کنند و قس علی هذا. حتی جهت‌گیری‌های درونی‌تر و گرایش‌های خاصی از خانواده‌ستیزی نیز در این معارضه‌ها مشاهده می‌شد. وقتی که چنین وضعیتی را به لحاظ سیاسی مشاهده می‌کنیم آیا به‌سادگی می‌توانیم بگوییم که در نظم اجتماعی ما ملیت با دینی بودن در تضاد است و دو چیز است که حالا ما از ملی در برابر دینی دفاع کنیم؟ می‌خواهم بگویم که این گفتار یعنی گفتار طرح امر ملی در برابر امر دینی می‌تواند گفتار خیلی فریبنده‌ای باشد. در عمل آن نیرویی که از ایران به‌عنوان یک تمامیت و کلیت مراقبت می‌کند همان نیرویی است که تلاش دارد از اسلام مراقبت کند و همان نیرویی که دارد از اسلام مراقبت می‌کند همان نیرویی است که در حال دفاع از ایران است. این دو آنقدر در هم تنیده شده‌اند که به‌سادگی از هم قابل تفکیک نیستند. این مساله ساده‌ای نیست که حالا من بخواهم بگویم که خیلی اختصاص به ایران دارد. شاید در ایران بعد از انقلاب تا حدی خودآگاه شده است وگرنه هنوز که هنوز است اگر به اروپایی که شاید دویست سیصد سال به آن فشار آمده تا دین از صحنه‌های مختلف اجتماعی‌اش حذف شود بنگریم می‌بینیم مسیحیت در ذهن و جانش ریشه دارد و به شکل عمیقی نیز ریشه دارد.

متوجه منظورم می‌شوید؟ می‌خواهم بگویم اگرچه این مساله در جمهوری اسلامی خیلی برجسته و خودآگاه شده است اما در خیلی از نظام‌هایی که به نظر سکولار می‌رسند، این یک مقوم جدی است و اصلا بین دین و ملیت به این سادگی شکافی برقرار نیست که حالا امر ملی بخواهد در برابر امر دینی قرار بگیرد. مگر اشکالی از نظامات سیاسی که در آنها این ضدیت به‌عنوان یک مساله ایدئولوژیک طرح شود که البته بحران نیز تولید می‌کند. مثلا در فرانسه این مساله دارد بحران تولید می‌کند؛ یعنی وقتی فرانسه بخواهد جنبه‌های دینی را از زندگی سیاسی حذف کند، تنش و بحران تولید می‌کند. تاکید بر امر ملی در برابر امر دینی، اتفاقا برخلاف آن چیزی که کسانی آن را به‌عنوان یک پیشنهاد غیرایدئولوژیک مطرح می‌کنند، می‌تواند خیلی ایدئولوژیک باشد. ایدئولوژیک به این معنا که خیلی تصنعی و تحمیلی باشد. چراکه در نظم اجتماعی روزمره ما، این دو خیلی ممزوج هستند و در یک درک عرفی که انسان ایرانی از زندگی خودش دارد، این دو جهت به شکل عمیقی در واقع سازگار است و کسی که دارد فی‌المثل به دینش خیانت می‌کند، همان احساسی را دارد که برای نمونه به خاکش خیانت می‌کند و برعکس. این مساله خیلی مهم است و اگر آکادمیسین ما در علوم اجتماعی این را درک نکند باید پرسید که چه درک و ارتباطی با واقعیت زندگی اجتماعی در ایران دارد.

این‌طور که من متوجه شدم به تعبیری گفتار امر دانشگاه ملی، گفتار امر ملی و گفتار دفاع از ایران خودش یک فرم ایدئولوژیک و سیاسی پیدا کرده است که مقداری برساخت و فربه نیز شده است و تا زمانی که بشود این‌طور برای این گفتار فرم سیاسی و سیاست‌زده پیدا کرد، اصلا خودش باعث نابودی و جلوگیری از گفت‌وگوی اصلی درباره ایران می‌شود.

بله، درست است. حالا اینجا من عرض دیگری نیز داشتم و آن هم درخصوص شیوه علم‌ورزی در دانشگاه ما هست. یعنی ما در علم‌ورزی خودمان، در واقع نتوانستیم شیوه‌هایی از علم‌ورزی را تولید کنیم که این شیوه‌ها عملا قدرت ملی ما را تقویت کنند.

بحث مهمی که ارائه دادید این بود که بعد از تحولاتی که در چند سال اخیر انجام شده است، این دعوایی که بین اسلامیت و ایرانیت وجود داشته است، رهزن است و راهگشا نیست و باید به مناسبات جدیدی از علم‌ورزی در دانشگاه یا سیاستگذاری حکمرانی در کشور که بخشی در دانشگاه پی‌ریزی می‌شود، فکر کرد. اگر بخواهم مصداقی‌تر بیان کنم، وقتی ما در مقابل این پرسش قرار می‌گیریم که می‌گویند شما همیشه می‌خواهید انتزاعیات را مطرح کنید، ما را به عقب برانید و متوقف کنید... این شیوه علم‌ورزی امروز در کشور ما چه در دانشگاه و چه آنچه از جاهای دیگر آمده است، قطعا ادامه دادنش با این روند فعلی مفید نیست. هرچند که ما در این لحظه نتوانیم، نسخه‌های بدیلی ارائه دهیم، ولی ادامه دادن هم با این شیوه مفید نیست. شما این را می‌پذیرید یا اینکه نکته‌ای دیگر دارید؟

نخست باید درمورد این صحبت کرد که وقتی ما درباره شیوه‌های علم‌ورزی گفت‌وگو می‌کنیم و اینکه شیوه‌های علم‌ورزی در دانشگاه‌های ایران اجازه نمی‌دهد که ما با خویشتن خویش دیدار کنیم، منظورمان چیست. اگر این منظور تا حدی روشن بشود، البته باید کیفیت خاصی در توضیح این منظور دنبال کنیم، آنگاه احتمالا خواهیم توانست درباره برنامه‌های عملی‌تر اصلاح روندهای اداره دانشگاه، روندهای آموزش و پژوهش، روندها و عادات و هنجارهای حاکم بر رابطه میان اساتید و دانشجویان، پیشنهادهایی نیز داشته باشیم. ما به غلط گمان می‌کنیم که وقتی از اسلامیت و ایرانیت سخن می‌گوییم، آن اسلامیت و ایرانیت به‌عنوان یک امر محصل نزد ما حاضر است و ما این اسلامیت و ایرانیت را به‌عنوان یک ذخیره هویتی فرض می‌کنیم که وجود دارد. ولی هیچ‌گاه درباره این سخن نمی‌گوییم و تامل نمی‌کنیم که با فرض اینکه چنین ذخیره هویتی وجود داشته باشد، آن را با من چه‌کار؟ با منی که در لحظه اکنون، در اینجا و این زمان ایستاده‌ام. به عبارت دیگر، نیاز به یک نوع التفاتی هست تا این ذخیره هویتی واقعا تبدیل به هویت شود. درباره التفات نیز باید گفت‌وگو کنیم. من مثال‌هایی را برای شما عرض می‌کنم. اهل فلسفه در بررسی تاریخ تجدد، متوجه یک برهه تاریخی و یک برهه انسانی شدند که من از این برهه به «رخداد آگاهی». با تاکید بر مفهوم رخداد. یاد می‌کنم. یک رخداد آگاهی صورت گرفته است. یک گسست در غرب صورت گرفته است که اروپاییان ملتفت پرسش‌هایی از خویشتن و ملتفت مسائلی شدند که از سر التفات به آنها، میراث یونان را و بلکه میراث مسلمانان را مجددا بازخوانی کردند. بلکه مجددا میراث تاریخ مسیحیت را مورد بازخوانی قرار دادند. خیلی‌ها در غرب نسبت به این رخداد توجه نشان داده‌اند. من به محتوای پاسخ‌هایی که اروپایی‌ها به مسائل خودشان دادند، کاری ندارم. مساله‌ای که الان دارم روی آن تاکید می‌کنم، خود مساله‌مندی است. با چنین رخدادی، مسائلی آشکار می‌شود، پرسش‌های اساسی آشکار می‌شود و این پرسش‌های اساسی متفکران و اهل علم را وادار می‌کند که دوباره آن چیزی که در کتابخانه‌ها و در ذخیره‌های دانش به مثابه اطلاعات وجود دارد را برای خویش حاضر کنند. مثلا الان شما به کتابخانه مرحوم آیت‌الله مرعشی می‌روید، کلی کتاب آنجاست. شما کدام کتاب را باید بردارید؟ الان ما می‌گوییم که هویت ایرانی اسلامی داریم، من الان به کتابخانه آیت‌الله مرعشی یا آستان قدس رضوی یا کتابخانه ملک می‌روم و با مخزنی پر از کتاب روبه‌رو هستم. از کدام کتاب باید شروع کنم؟ مساله من به من می‌گوید که سراغ کدام بروم. مساله من به من می‌گوید که اولین کتاب را که باز کردم، در این کتاب چه چیزی چشم من را خواهد گرفت و او چه پنجره‌ای را برای من خواهد گشود و سراغ کدام اثر دیگر باید بروم. آن چیزی که در وهله اول باید اتفاق بیفتد همان چیزی است که از آن به رخداد آگاهی تعبیر می‌کنم. البته این یک امر فرمایشی، آموزشی، تحمیلی و اجباری نیست و نمی‌توان اطمینان داشت که فی‌المثل اگر دانش‌آموز و متربی و پژوهشگر را در فرآیندی قرار داد، او بتواند با آن رخداد دیدار کند و آن رخداد برایش حاصل بشود.

این یک مساله بسیار مهم است. پس زمانی که ما می‌گوییم هویت ما ایرانی اسلامی است، نباید گرفتار این فریب بشویم که الان این اسلامیت و ایرانیت نزد ما حاضر است؛ نه، نزد ما حاضر نیست. نزد غربی‌ها نیز بدوا یونان حاضر نیست و چه‌بسا یک دانشجوی فلسفه در غرب، تا پایان عمر نیز پژوهشگر فلسفه باشد ولی یونان نزد او حاضر نشود. حتی هگل و کانت و فیلسوفان بعد از آنها تا هایدگر و دیگران تا قرن بیستم نزد او حاضر نشوند. اینکه من بتوانم با متفکران و فیلسوفان قبلی به‌عنوان کسانی که یک راهی را طی کردند و مسائلی داشتند، گفت‌وگویی داشته باشم، این گفت‌وگو از سر پرسش‌های اساسی حاصل می‌شود که من الان برای خودم دارم؛ پرسش از اینکه من کیستم؟ رابطه میان حقیقت و قدرت چیست؟ پرسش از اینکه اصلا حقیقت به چه کاری می‌آید؟ یا حتی مطلق پرسش. چیزی که باید در یک محیط اتفاق بیفتد، دیدار کردن پرسش‌ها به صورت اساسی است. ممکن است که شما بگویید این گفتاری که ما از مساله‌مندی طرح می‌کنیم و بازخوانی آثار گذشتگان را منوط به چنین مساله‌مندی‌ای می‌کنیم، این گفتار، یک گفتار فلسفی است و به کار دستگاه اداری دانشگاه نمی‌آید. اینجا به نظر من می‌آید که ما آنقدر گرفتار عادات ذهنی و عملی هستیم که نمی‌خواهیم درباره کاری که می‌کنیم، تامل کنیم و شیوه‌های متفاوتی را پیشنهاد بدهیم. احتمالا شیوه‌های متفاوتی ممکن باشد. فی‌المثل بیاید توجهی به نحوه ارتباط با متون در شیوه‌های اداری دانشگاه کنیم. نحوه ارتباط ما با متون درسی، گویای این وابستگی به آن چیزی است که الان در اداره جریان دانشگاه به شکل واقعی و کاملا انضمامی و روی زمین برقرار است. زمانی که بنده از دانشگاه فارغ‌التحصیل شدم از ابتدای سال نخست دانشگاه تا انتهای فوق لیسانس، شاید یکی از اساتید ما را وادار کرد که به متن اصلی- آن هم نه زبان

ادامه در صفحه ۱۵

اصلی بلکه ترجمه‌اش به زبانی دیگر - و از یکی از متفکران اصلی - آن هم نه قرن هفدهم و هجدهم بلکه قرن بیستمی - مراجعه کنیم. به تعبیری در محیط دانشگاه - که اینجا منظور محیط سیاسی و امنیتی دانشگاه نیست بلکه منظور نحوه اداره آن است - مثلا یک استاد جامعه‌شناسی در دوره فوق لیسانس باید ۱۵ دانشجو داشته باشد و این ۱۵ دانشجو همه در کلاس هستند و از جاهای مختلف آمده‌اند. وقتی که استاد می‌گوید بروید و این کتاب را بخوانید، بعضی می‌خوانند و برخی نمی‌خوانند و بسیاری از اساتید ترجیح می‌دهند درک خودشان را از مفاهیم علمی در سر کلاس طرح کنند و اصلا به خودشان زحمت ارتباط متقابل میان خودشان، دانشجو و متن را ندهند. من سوال می‌کنم که اگر آنقدری که برگزاری کلاس‌ها به این شیوه که استاد سر کلاس حاضر بشود و محتوایی را به صورت شفاهی ارائه کند و شاید از پاورپوینت و امثالهم هم استفاده کند و آن محتوا توسط دانشجو اخذ شود و بعد در یک فرآیندی نظیر پژوهش یا امتحان باشد تا در پایان ترم به استاد نشان بدهد که دانشجو این محتوا را درک و جذب کرده است مهم است، اگر مساله شیوه ارتباط با متن و مساله‌مند شدن دانشجو هم مهم بود وضع ما تغییر نمی‌کرد؟ الان دانشجو در بهترین حالت محتوا را حفظ می‌کند، بدون اینکه لازم باشد با آن محتوا ارتباط درونی گرفته باشد؛ استاد به دانشجو فشار نمی‌آورد که آیا این حرفی که من به شما زدم، به مسائل درونی شما مربوط است؟ شما سوالی دارید؟ اینها از نظر دانشگاه فعالیت‌های اضافه است و شاید فعالیت‌های مختل‌کننده‌ای باشد. آن‌قدری که ما شیوه‌های اداری دانشگاه و اداره کلاس را به این ترتیب به‌رسمیت می‌شناسیم و به چیزی تبدیل می‌کنیم که موجب ارتقای استاد می‌شود، اگر گفته بودیم که استاد باید متن‌خوانی کند و دانشجو را در فرآیندی وارد چرخه‌های آگاهی کند و ۱۵ دانشجو باید به سه حلقه پنج‌تایی بدل شوند و بعد به شیوه خاصی، متن را وسط بگذارند و متن هم باید ناظر بر پرسشی بوده که این پرسش از دورن خود گفت‌وگو متولد شده باشد. این پرسش‌ها فرمایشی نیز نیستند. نتیجه چنین گفت‌وگوهایی نیز باشد که دانشجو بعد از چهار سال، یک درک اساسی از ۱۰ متن مهم تاریخ آن رشته داشته و اصطلاحا مجتهد شده باشد، چقدر اوضاع‌مان متفاوت بود؟ اینکه می‌گوییم مجتهد به این معنی نیست که زوایا و شقوق آن متن را درک کرده باشد، بلکه ارتباط درونی با متن برقرار کرده و بتواند متن را در نزد خودش حاضر کند، چه آن متن از یک متفکر غربی بوده و چه از یک عربی، ایرانی یا افغانستانی و... باشد. حالا من از شما می‌پرسم این پیشنهاد آیا واقعا یک پیشنهاد انتزاعی است؟ واقعا چنین چیزی ممکن نیست؟ چه چیزی مانع اجرای چنین پیشنهادی می‌شود؟ غیر از عادات و منافع ما؟ غیر از سهل‌انگاری ما درباره تربیت انسان؟ غیر از اینکه دانشگاه را تبدیل به محیطی کرده‌ایم که استاد هیچ مسئولیتی در قبال این مساله نداشته باشد که آنجا دارد انسان‌هایی را تربیت می‌کند؟ واقعا این مساله چقدر مورد اهتمام است که این استادی که دارد از بودجه عمومی ارتزاق می‌کند، موظف است که انسان تربیت کند؟ انسانی که اینجا و اکنون حاضر باشد. انسانی که پرسش داشته باشد و همت پیگیری پرسش شخصی خودش را داشته باشد. شما ببینید که در فرآیندهای فکری و آموزشی موازی دانشگاه، یکی از دشوارترین کارها برای کسانی که ملتفت این مساله هستند که بالاخره دانشجو و کسی که درگیر کار علمی است باید مسائل واقعی داشته باشد، یکی از سخت‌ترین کارها این است که دانشجو را مساله‌مند کنند. دانشجویان به‌لحاظ روحی برای مساله‌مندی تربیت نشده‌اند. حوصله پیگیری مسائل را ندارند در حالی که صرفا از سر مساله‌مندی و پیگیری مسائل است که دانش متولد می‌شود. دانش حاضر می‌شود و یک جنبش واقعی و علمی و سیاسی صورت می‌گیرد و نحوه حیات ما دگرگون می‌شود. مگر انقلاب اسلامی چطور رخ داده است؟ زندگی شخصی کسانی که در انقلاب اسلامی مشارکت کردند و خیلی از آنها شهید شده و عده‌ای از آنها تبدیل به شخصیت سیاسی شدند، حالا اینکه چه سرنوشتی داشتند، کاری نداریم. نگاه کنید، آنها نسبت به وضعیت حیات سیاسی اجتماعی، پرسش‌های اساسی داشتند و در یک لحظه‌ای از زندگی‌شان وارد این چیزی که تحت عنوان رخداد آگاهی یاد کردم، شدند؛ حالا طی یک فرآیندهایی. مثلا در یک جلسه مذهبی و در گفت‌وگو با یک استادی، یا اینکه پدر و مادرشان اینها را با این پرسش‌های اساسی درگیر کرده است. اینکه من دانشجو را مساله‌مند کنم و واجد پرسش کنم، مساله بسیار مهمی است. شما ببینید که آیا ما از استاد دانشگاه چنین انتظاری داریم؟ آیا اینقدر اهتمام داریم که کسانی را وارد دانشگاه کرده و به‌عنوان استاد دانشگاه معرفی کنیم که چنین روحیاتی داشته باشند؟

شاید بد نباشد من این خاطره را که به این پرسش مربوط است نقل کنم. زمانی دانشجوی مرحوم محمدعلی مرادی بیرون از دانشگاه بودم. مرادی وقتی کارهایش را شروع کرد، تعداد ما کمتر بود. یکی از مسائلی که برای من قابل توجه بود که چرا او روزبه‌روز دارد بیشتر دیده می‌شود، همین رجوع مرادی به متن بود. یعنی دانشجویان در مقطع دکتری که حتی از آزمون جامع نیز گذشته بودند و بعضا نوشتن رساله‌ها را نیز به پایان برده بودند، به محضر ایشان می‌آمدند و چون با متن درگیری داشتند، انگار که جهان جدیدی برایشان پیش می‌آمد. روزبه‌روز همین کلاس‌هایی که وی در فضای غیرآکادمیک و بعضا حتی کافه برگزار شده، استقبال می‌شد. به‌نظرم این پدیده‌ای است که می‌توان از آن استفاده کرد و می‌تواند به مساله شما قوت ببخشد. حتی به یاد دارم که برخی اساتید می‌گفتند ایشان آدم آکادمیکی نیست. همین گفته که فلان فرد آکادمیک نیست، یک جایی ساخته می‌شود. چطور به این برساخت باید نگاه کنیم؟

این کمی مطالعات انضمامی‌تری نیاز دارد. البته مطالعاتی نیز در این خصوص انجام شده که بالاخره اینکه اصطلاحا چطور یک فرد در دانشگاه «پروفسور» می‌شود. یعنی این حرفه دانشگاهی الان در اقتصاد سیاسی دانشگاه چطور شکل گرفته و مستلزم چه روابط تولیدی و توزیعی است. مستلزم حضور در چه روابط قدرت و رعایت چه هنجارهایی است تا فرد درواقع به‌عنوان یک حرفه‌ای دانشگاهی قرار بگیرد، این کمی مطالعه انضمامی‌تری می‌خواهد.

می‌شود افراد دیگری را هم مثال زد. مثلا فرامرز رفیع‌پور بعد از اینکه از دانشگاه بیرون آمده بود، مثل استادی که در یک مقطعی در دانشگاه کار می‌کرد، انگار که یک وجاهت علمی نداشت. این هم یک وضعیت بود.

حالا این موردهایی که مثال می‌زنید، کمی کیفیت‌شان با هم فرق می‌کند ولی متوجه فرمایش شما هستم. درواقع استادی که مساله‌اش حقیقتا تربیت شاگرد باشد، می‌بینید که شاید آن قدر و ارجی که باید ببیند را نمی‌بیند. آن چیزی که عمدتا باید موضوع گفت‌وگوی من و شما باشد این است که چقدر تربیت یک انسان سیاسی که مساله‌مند بوده و اینجا حاضر است، چقدر چنین تربیتی مورد اهتمام بروکراسی دانشگاه است. این بروکراسی دانشگاه یک اصولی دارد که ما باید این اصول را صورت‌بندی کنیم.

همین‌جا سوالی مطرح می‌شود و می‌گویند چرا اصلا دانشگاه این شکلی باشد؟ دانشگاه باید به مثابه دانشگاه دوره پهلوی دانشگاهی کارآفرین باشد. چرا انسان سیاسی درست کند؟ چرا مهندس و بروکرات درست نکند؟

به خاطر اینکه اگر انسان سیاسی مساله‌مند درست نکند، خروجی‌اش «کارآفرین» هم نخواهد بود. این «کار»ی که از آن حرف می‌زنیم چطور تولید می‌شود. یک مثال ساده‌ای می‌زنم. ما ایرانی‌ها در این اقلیم آیا به همان شیوه‌ای می‌توانیم لباس بپوشیم که مثلا کسی که در اقلیم حجاز لباس می‌پوشد؟ یا باید به همان شیوه‌ای از ماشین استفاده کنیم که آنها استفاده می‌کنند؟ بالطبع اینطور نیست. در پایین‌ترین سطوح علم‌ورزی عرض می‌کنم که کسی که به اینجا و اکنون التفات دارد، متوجه این هست که من باید مثلا در طراحی صنعتی به شیوه‌هایی توجه کنم که این شیوه‌ها مناسب زندگی روزمره ایرانیان باشد. همین ایرانیانی که اکنون دارند زندگی می‌کنند. خب اگر این از مساله‌مندی در نیاید، چطور می‌خواهد کارآفرین باشد. ما به‌سادگی اینها را از هم جدا می‌کنیم. می‌گوییم که انسان سیاسی لابد اینجا....

شما می‌گویید که در واقع اینجا نیز برساختی شکل گرفته است؟

بله، آدمی انتزاعی که همیشه در حال شکست خوردن است و انتقادهای اساسی دارد.

ولی آدم بروکرات و مهندس و استارتاپی؟

آدم بروکرات نباید آگاهی داشته باشد از اینکه بتواند در سازمانش انگیزه ایجاد کند؟ آدم بروکرات نباید آگاهی داشته باشد که اصلاکار چیست؟ آیا این فعالیت‌هایی که ما انجام می‌دهیم، اسمش کار است؟ آدم بروکرات نباید آگاهی داشته باشد که نتیجه کارهایی که من می‌کنم درمجموع برای اقتصاد سیاسی ملتی به نام ایران چه می‌کند؟ آدم بروکرات نباید نسبت به این آگاهی داشته باشد که من الان در وضعیتی قرار گرفته‌ام که از شرق و غرب عالم مورد تهدید هستم و این وضعیتی دائمی برای من است که منحصر به دوران انقلاب اسلامی نیز نیست؟! اینها مثال است.

الان سطح دعوا مشخص شد. پس ما دعوایی جدی داریم بین فردی مثل دکتر کشفی که معتقد است دانشگاه ملی اگر بخواهد به سطحی برسد باید آدم تربیت کند و آن آدم هم انسان سیاسی و آدمی که به هر دلیلی به خودآگاهی رسیده است. یک طرف هم...

انسان سیاسی از سر مساله‌مندی در جست‌وجوی فناوری و دانش است.

یک طرف داستان هم مقابل شماست که علم این نیست و این شیوه‌ای ایدئولوژیک است، یعنی شما ایدئولوژیک فکر می‌کنید.

نمی‌دانم چه عرض کنم. اینکه طرف مقابل حرفش چیست را نمی‌دانم (می‌خندد). اصلا باید پرسید که طرف مقابلی وجود دارد یا اینکه آن چه طرف مقابل است، مجموعه‌ای از فساد و تنبلی و بی‌حوصلگی است. مقداری واقع‌بین باشیم. من چون حوصله ندارم به کسی که فکر می‌کند و از شیوه‌ها پرسش می‌کند و می‌گوید که این وضعی که ما داریم، وضع معقولی نیست، به آن آدم، فلسفی و فکری و مجنون و روشنفکر می‌گویم. چون به این شیوه‌هایی که زندگی می‌کنم، عادت کرده‌ام.

این به‌زمین چسبیدگی، چه توضیحی دارد؟ ما به‌سادگی دسته‌بندی می‌کنیم. یک دسته آدم‌های ایدئولوژیکند و یک دسته عملگرا. در واقع اصلا عملگرایی وجود ندارد. انفعال است. انفعال که دیگر پارادایم نیست. انفعال یک امر روانی است و ربطی به دیدگاه‌ها ندارد. ممکن است آدمی که بی‌اراده است به دیدگاه‌هایی متمسک شود ولی از اساس ناشی از بی‌ارادگی و بی‌حوصلگی و به‌زمین چسبیدگی است. ناشی از این است که خب من بالاخره می‌خواهم پیشرفت کنم. شما آقای نقوی، اگر بخواهید پیشرفت کنید نباید سیستم دور و بر خودتان را به هم بزنید. باید همان نظامی که در آن هستید، همان نظام را بپذیرید و شیوه‌های ارتباط آن نظام را یاد بگیرید و بالا بروید. فقط یک تفکر خیلی دوربرد و بلنداندیش و آگاهانه است که می‌گوید این سیستمی که به کار می‌برید، یک سیستم غلط است و در درازمدت موجب تباهی می‌شود و باید یک نظامی را جایگزین آن کنیم. خب این نظامی که در آن قرار دارد را نقد می‌کند و تلاش می‌کند که کم‌کم یک نظام را جایگزین کند. البته کسی که بلنداندیش است از منافع کوتاه‌مدت محروم است و البته خودش نیز این محرومیت را پذیرفته است.

این انفعال را قبول می‌کنیم و درست هم هست. نکته‌ای که در پس ایده شما وجود دارد این است که باید تربیت را به این شیوه انجام بدهیم. نکته‌ای که فرمودید، نکته درستی است. این دیگر انتزاعی نیست که مثلا ما می‌توانیم سرفصل‌های دروس را تغییری بدهیم...

صرفا بحث سرفصل‌ها نیست، مساله شیوه ارتباط با متن است. ببخشید که از این مثال استفاده می‌کنم؛ ولی اگر ما الان به جای بینش اسلامی، خود قرآن را بیاوریم، انجیل را بیاوریم، عهد قدیم را بیاوریم؛ هر چه که بیاوریم، باز همان کار را با آن می‌کنیم؛ چراکه شیوه‌هامان شیوه نادیده‌گرفتن و ذبح و نفهمیدن و پرسش‌نکردن از متن است. چرا ما نمی‌توانیم از متن اصلی استفاده کنیم؟ چون شیوه ارتباط‌مان با متن، شیوه‌ای است که از متن نمی‌خواهد واجد بطون و کمون باشد. می‌گوید که این متن چیزی باشد که من بخوانم و فهم اجمالی پیدا کنم و بعد کنارش می‌گذارم. از متن انتظار ندارد که شبانه‌روز درگیر آن شود. به همین خاطر است که متن اصلی در دستور کار قرار نمی‌گیرد. چون متن اصلی نیازمند این است که در یک دوره، شبانه روز با آن کار کنید.

در پس این اتفاق، یعنی به جای اینکه یک دانشجو برود و ۱۰۰ جزوه در مورد میشل فوکو بنویسد و دست آخر هم نفهمد که میشل فوکو کیست، برود و یکی از خود کتاب‌ها را بخواند. فکر کنیم اگر این اتفاق بیفتد... من دارم تاکید می‌کنم که خود این اتفاق که من بروم فوکو یا هایدگر یا ملاصدرا بخوانم، فی نفسه محصول یک مساله‌مندی است. مثل سوپرمارکت نیست، باید یک مساله در من بیدار شده باشد که من وقتی سراغ فوکو رفتم، بگویم که این هنوز پاسخ آن شعله درون من نیست. آنقدر جست‌وجو می‌کنم تا بالاخره یک جا مقیم شوم. آن شعله را چه کسی بیدار می‌کند؟ آیا این شعله را غیر از استاد دانشگاه باید بیدار کند؟! آیا در غیر از همین حلقه‌های گفت‌وگو و به میان آمدن متن، این آتش شعله‌ور می‌شود؟ الان این کجاست؟ چه فرآیندی برای آن طراحی کرده‌ایم و به چه نحوی می‌توانیم اجازه دهیم که چنین محیطی ایجاد شود؟ متوجه منظورم می‌شوید؟

اجازه بدهید. نکته‌ای وجود دارد؛ آن کسی که قرار است ادعای دانشگاه ملی یا امر ملی داشته باشد -نمی‌خواهم همه را جمع بیندم- خودش انگار مساله‌ای ندارد و این بی‌مسالگی او ما را در وضعیت مشوشی قرار داده است.

بله، واقعا مساله‌ای ندارد.

گفتم که نمی‌خواهم همه را جمع بیندم. بالاخره اساتیدی هستند که ما از آنها استفاده کرده و می‌کنیم.

خود ما نیز اگر کورسویی از حیات در وجودمان هست، محصول آن دمی است که اساتید در دانشگاه و خارج از دانشگاه در ما دمیده‌اند.

ولی مساله‌ای که ذیل آن به یک وضعیت جدید پناه ببریم، نیست و این دیسکورس یا گفتاری که مدام دارد درباره امر ملی صحبت می‌کند، گویی خودش رهزن است؟

من می‌گویم شاید مشکل از مفهوم «پناه» باشد. کسی که اهل علم است و واقعا کار تعلیم و تعلم می‌کند، پناهگاه ندارد و نمی‌تواند به چیزی پناه آورد. او آماده بی‌پناهی، آماده غربت و مواجهه با تاریکی است. حالا در این مصاحبه فرصت نیست به آن بپردازیم ولی انسان وقتی که با تاریکی مواجه می‌شود، ریشه در این دارد که چطور مواجهه با تاریکی تولید قدرت می‌کند و چطور تاریکی تولید حیات می‌کند. همین مساله از مسائل اساسی فلسفه اسلامی است. همین مساله، از مسائل اساسی مرحوم علامه طباطبایی و حضرت امام خمینی بوده است. از سر همین مساله باید دوباره مرحوم علامه طباطبایی و مرحوم امام را بخوانیم. اینکه انسان از سر مواجهه با تاریکی است که در او چیز جدیدی متولد می‌شود. پس اتفاقا مساله پناه‌داشتن نیست، بی‌پناهی است. بی‌پناهی مطلق و خود را به تاریکی سپردن. حالا اینجا بحث آنقدر ممکن است سویه‌های استعاری به خودش بگیرد که مناسب روزنامه شما نباشد ولی جهت گفت‌وگوی شخصی خودم و شما عرض می‌کنم. اتفاقا کاری که دانشگاه می‌کند این است که پناهگاه‌های موقت و دروغین برای دانشجو می‌سازد. کاری که دانشگاه می‌کند عملا این است. دانشگاه چکار می‌کند؟ می‌گوید تو می‌خواهی کارکردگرا باشی یا ساختارگرا؟ مثلا بررسی شیوه زندگی افغان‌های جنوب شرق تهران با تاکید بر نظریه ساختارگرایی کلودلوی اشتراوس. غیر از این نیست؟ آیا این نمی‌تواند عنوان یک پایان‌نامه باشد؟

کل عناوین پایان‌نامه‌ها همین‌هاست.

مثلا رشته مردم‌شناسی. انگار که پیشاپیش، ساختارگرایی لوی اشتراوس می‌تواند پناهگاهی باشد که من بروم در داخل آن پناهگاه بنشینم و بعد از داخل آن همه دنیا را تفسیر کنم. پناهگاهی در علم وجود ندارد. علم برای این است که من بی‌پناه بشوم، نه اینکه من پناهگاه داشته باشم.

این بی‌پناهی است که به انسان شجاعتی می‌دهد که از سر آن، زندگی تولید می‌شود.

بی پناهی علم، ضدعلم که نیست؟

می‌دانم درک این قضیه سخت است. ضد علم نیست و خود علم است. بالاترین دفاع از علم است.

ولی می‌گوید علم یک جا مستقر نیست که به آن پناه ببریم. کسانی که مقالاتی از این دست نوشته‌اند را نقد هم نمی‌کند ولی می‌گوید این همه آنچه که به‌عنوان واقعیت می‌خواهیم بگوییم نیست. ممکن است بخشی از واقعیت باشد و ممکن است نباشد.

بحث اینجا زیاد است. من نمی‌خواهم مصاحبه را به این سمت بکشانم. اجمالا سر این به توافق برسیم که شیوه‌های علم‌ورزی ما به ترتیبی که عرض کردیم درواقع دانشجو را بی‌مساله می‌کند. دانشجو که بی‌مساله باشد، ارتباطی با متون برقرار نمی‌کند. کسی که با متون ارتباط برقرار نکند، اصلا بریده از همه جا می‌شود. در واقع به معنای واقعی کلمه، معلق می‌شود. می‌دانید چه می‌خواهم بگویم؟ کسی که معلق است دیگر به جایی تعلق ندارد. چرا انتظار داریم کسی که از دانشگاه خارج می‌شود، مهاجرت نکند؟ این فرد با بی‌مسالگی معلق شده است. آدم معلق را باد به هر سمتی بزند، به همان سمت می‌رود. ما با فرآیندهای مساله‌زدایانه -مساله‌ای که می‌گوییم همان مسائل اساسی انسان است- در دانشگاه دانشجو را کم‌کم به موجودی تبدیل می‌کنیم که در فضا معلق می‌شود و بعد باد به هر سمتی که بخواهد او را می‌برد.

به‌عنوان سوال آخر، این بی‌مسالگی که شما از آن نام بردید و همین گفتاری که تا اینجا آن را صورت‌بندی کردیم را اگر بخواهیم به عنوان یک مساله طرح کنیم که به آن بیندیشم، چه باید کنیم؟

یکی از شیوه‌هایی که برای من جالب است تا آن را انجام بدهم، اتفاقا این است که به جای اینکه از حرف زدن شروع کنم، سر کلاس بروم و از لحظه ورود استاد به سر کلاس، نحوه ارتباطی که با دانشجو می‌گیرد، نوع سلام علیکی که دانشجو با استاد دارد، خانم‌ها کجا نشسته‌اند و آقایان کجا، درمورد چه چیزی حرف می‌زنند، در مورد چه چیزهایی حرف‌هایشان را می‌خورند و پنهان می‌کنند، چه متونی را رد و بدل می‌کنند، ظرف مدت شش ماه این را کاملا مردم‌نگاری کنم. این مردم‌نگاری‌ها، یکی از شیوه‌های مطالعه این مساله است. چیزی که می‌خواهم به آن در واقع توجه نشان بدهم، با اینکه ممکن است افراد دلسوز دیگری نیز شیوه‌های دیگری را به کار بگیرند، این است که ما در یک چیز وحدت داریم و آن این است که به شیوه‌های عینی اداره دانشگاه باید التفات دقیق پیدا کنیم. اینکه این شیوه‌های عینی دانشگاه چه بلایی دارد سر ما می‌آورد و تدریجا از ما چه موجوداتی می‌سازد. همین ارتباطی که الان من و شما از طریق موبایل با همدیگر داریم، این مدیوم موبایل شیوه‌ای عینی است که با اینکه من و شما کنار هم بنشینیم و گفت‌وگو کنیم، خیلی متفاوت است. من تا حالا یک بار نیز شما را از نزدیک ندیده‌ام. این مثال را از این جهت می‌زنم که چطور این شیوه‌های عینی ما را تبدیل به موجودات دیگری می‌کند. خیلی‌ها موفق نمی‌شوند که این شیوه‌ها را تاب بیاورند و برخی موفق می‌شوند این شیوه‌ها را تاب بیاورند که خوشا به حال‌شان. خوش به حال کسانی که این شیوه‌ها را تاب می‌آورند و انسانیت خودشان را حفظ می‌کنند. انسانیت که عرض می‌کنیم، منظورمان همین انسان مساله‌مند سیاسی است.

ادامه از صفحه ۱۴

آگهی مناقصه عمومی شماره ۱۴۰۲/۱۱۷۸۰

سازمان انتقال خون ایران در نظر دارد طی مناقصه عمومی دومرحله‌ای ۱,۶۵۰,۰۰۰ عدد کیسه خون مخصوص فیلتراسیون گلبول قرمز متراکم (RBC) را از طریق سامانه تدارکات الکترونیک دولت به شماره ۲۰۰۲۰۰۳۰۰۰۰۰۰۰۰۶ خریداری نماید.

لازم به ذکر است کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به نشانی WWW.Setadiran.ir انجام خواهد شد. متقاضیان درصورت عدم عضویت قبلی، در سایت مذکور ثبت‌نام و گواهی امضای الکترونیکی را دریافت دارند. به پیشنهادهای دریافتی خارج از درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت ترتیب اثر داده نخواهد شد.

متقاضیان باید اسناد مناقصه شامل شرایط عمومی و اختصاصی را حداکثر تا تاریخ ۱۴۰۲/۰۸/۱۷ ازطریق سامانه ستاد به نشانی WWW.Setadiran.ir دریافت و با توجه به مندرجات اسناد مناقصه، مدارک لازم را شامل پاکت‌های الف، ب و ج تهیه و به روش آموزشی به‌صورت فایل‌های PDF تا تاریخ ۱۴۰۲/۰۸/۲۷ درسامانه درج و رسید دریافت نمایند. پیشنهادهای دریافتی رأس ساعت ۱۱صبح مورخ ۱۴۰۲/۰۸/۲۸ در کمیسیون مناقصه به نشانی سازمان انتقال خون ایران واقع در تهران، تقاطع بزرگراه‌های شیخ فضل‌اله نوری و شهید همت، بلوک B طبقه دوم سالن اجتماعات دکتر اعلا سازمان بررسی و نتیجه متعاقبا اعلام خواهد شد.

ضمانت شرکت در فرآیند ارجاع کار ۳۱,۹۶۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال و به‌صورت ضمانتنامه بانکی صادره از یکی از بانک‌های رسمی کشور به نام سازمان انتقال خون ایران دارای اعتبار تا تاریخ ۱۴۰۲/۱۱/۲۸ و قابل تمدید، یا به‌صورت وجه نقد واریز شده به حساب ۴۰۰۱۰۳۴۲۰۶۳۷۱۵۶۹ به نام سپرده جاری نزد بانک مرکزی کد ۵۰ قابل پرداخت در کلیه شعب بانک ملی ایران به نام سازمان انتقال خون می‌باشد.

مناقصه‌گران باید اصل ضمانت مذکور را تا تاریخ ۱۴۰۲/۰۸/۲۷ در پاکت الف به‌صورت لاک و مهرشده به نشانی مذکور بلوک C واحد امور قراردادها تحویل و رسید دریافت دارند.

برای کسب اطلاعات بیشتر می‌توانید با شماره ۸۲۰۵۲۱۸۸ واحد امور قراردادها، و جهت انجام مراحل عضویت در سامانه با مرکز تماس سامانه به شماره ۱۴۵۶ و دفتر ثبت‌نام به شماره ۸۸۹۹۹۹۳۷ تماس حاصل فرمایید.

روابط عمومی، جذب و نگهداری اهداکنندگان
سازمان انتقال خون ایران
شماره شناسه ۱۵۹۴۴۶۷
شماره م.الف ۲۹۹۸

آگهی مزایده عمومی یک مرحله‌ای - نوبت دوم

مرکز آموزشی، پژوهشی و درمانی سل و بیماری‌های ریوی دکتر مسیح دانشوری
وابسته به دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی

مرکز آموزشی، پژوهشی، درمانی سل و بیماری‌های ریوی دکتر مسیح دانشوری در نظر دارد. از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت محل فیزیو تراپی واقع در طبقه زیر زمین ساختمان امام حسن مجتبی (ع) به مساحت تقریبی ۴۱۱ متر مربع که به صورت اجاره از طریق مزایده عمومی به اشخاص حقیقی و حقوقی واجد صلاحیت واگذار نماید. لذا از متقاضیان شرکت در این مزایده دعوت می گردد، جهت دریافت و تحویل اسناد مزایده به سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به آدرس www.setadiran.ir مراجعه نمایند.

۱- موضوع مزایده : واگذاری محل فیزیو تراپی واقع در طبقه فوقانی ساختمان اورژانس را به صورت اجاره به منظور ارائه خدمات مرتبط با فیزیو تراپی

۲- زمان انتشار در سایت : از ساعت: ۸ صبح روز شنبه مورخ ۱۴۰۲/۸/۶

۳- مهلت دریافت اسناد مزایده : تا ساعت ۱۴ روز پنجشنبه مورخ ۱۴۰۲/۸/۱۱

۴- آخرین مهلت بارگزاری پیشنهادها : تا ساعت ۱۴ روز سه شنبه مورخ ۱۴۰۲/۸/۲۳ می باشد.

۵- تاریخ بازدید : از تاریخ ۱۴۰۲/۸/۸ لغایت ۱۴۰۲/۸/۲۰ از ساعت ۹ صبح الی ۱۳ می باشد.

۶- زمان بازگشایی پاکت ها : پیشنهادات واصله راس ساعت ۱۰ صبح روز چهار شنبه مورخ ۱۴۰۲/۸/۲۴ توسط کمیسیون مناقصات و مزایدات واقع در دفتر مدیریت بیمارستان باز و قرائت خواهد شد.

۷- شایان ذکر است اسناد پاکت های پیشنهاد (ب) دارای امضای الکترونیکی مورد پذیرش است و در جلسه بازگشایی اسناد فیزیکی و فاقد امضای الکترونیکی (دارای مهر گرام) به هیچ وجه مورد پذیرش نخواهد بود.

۸- میزان و نوع تضمین شرکت در مزایده : به دو صورت ضمانت نامه بانکی و یا واریز وجه نقد- مبلغ تضمین: ۶۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال (معادل شصت میلیون تومان)

۹- شماره حساب سپرده ۴۰۰۱۰۹۹۹۰۷۱۴۷۳۸۶ و شماره شبای (IR۷۲۰۱۰۰۰۰۴۰۰۱۰۹۹۹۰۷۱۴۷۳۸۶) نزد بانک مرکزی به نام مرکزآموزشی، پژوهشی، درمانی سل و بیماری‌های ریوی دکتر مسیح دانشوری

۱۰- شماره فراخون در سامانه ستاد ایران ۵۰۰۲۰۰۵۸۶۰۰۰۰۰۰۶ می باشد.

۱۱- هزینه انتشار آگهی و مبلغ کارشناسی به عهده برنده مزایده می باشد.

کانون تبلیغاتی سیهرجوان
۰۹۳۹۸۸۸۸۶۹۹
مجری انحصاری تبلیغات محیطی دانشگاه آزاد اسلامی

فرهیختگان
سازمان آگهی‌های روزنامه
تلفن وفکس:
(۰۲۱) ۶۲۹۹۹۴۹۵
ایمیل: a۶۶۳۴۸۰۱۸@gmail.com
WWW.FDN.IR
FARHIKHTEGANDAILY

هشدارهای اخیر درمورد افزایش صدور مجوز داروخانه‌ها درحالی است که هنوز هم سرانه آنها در ایران از استانداردهای جهانی پایین‌تر است

آمار تقلبی انحصارگرایان درباره تعداد داروخانه‌ها

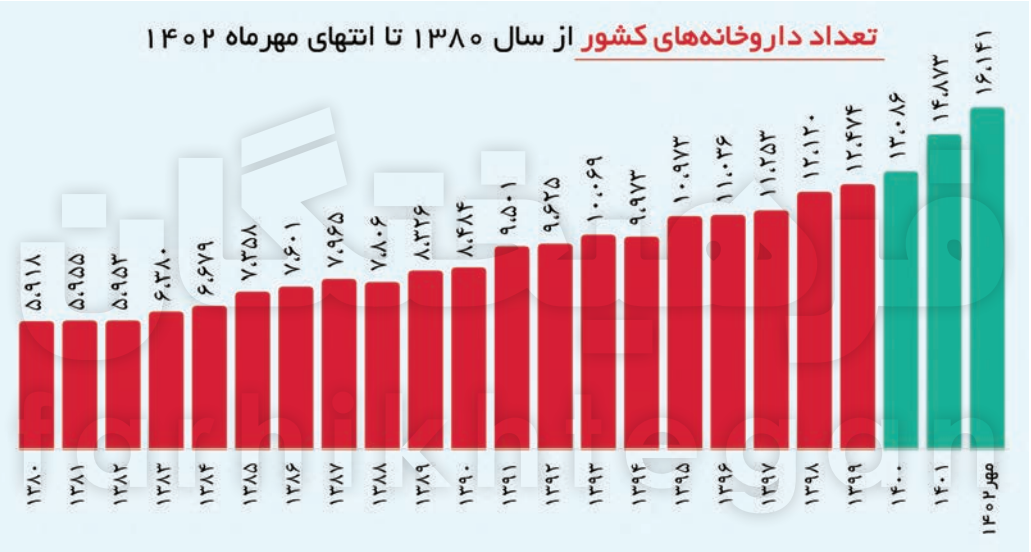

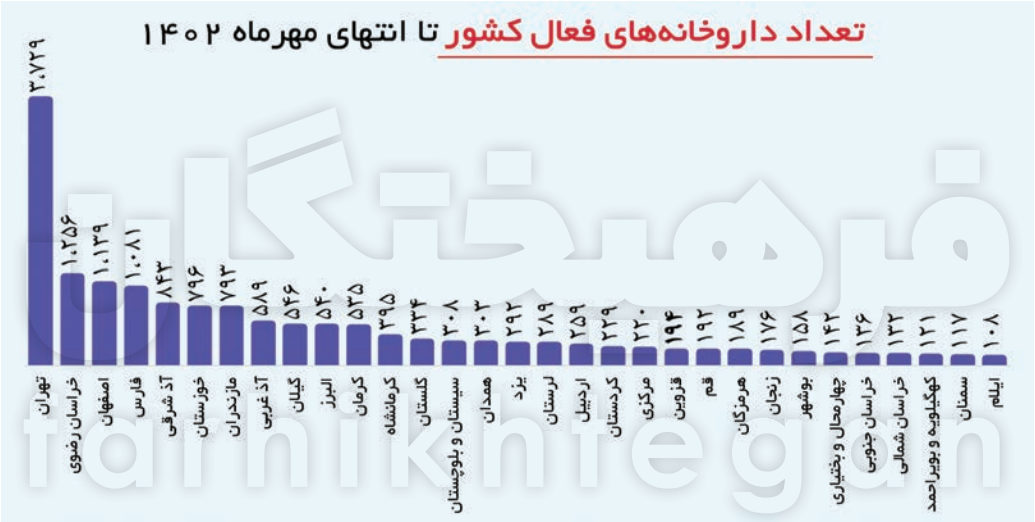

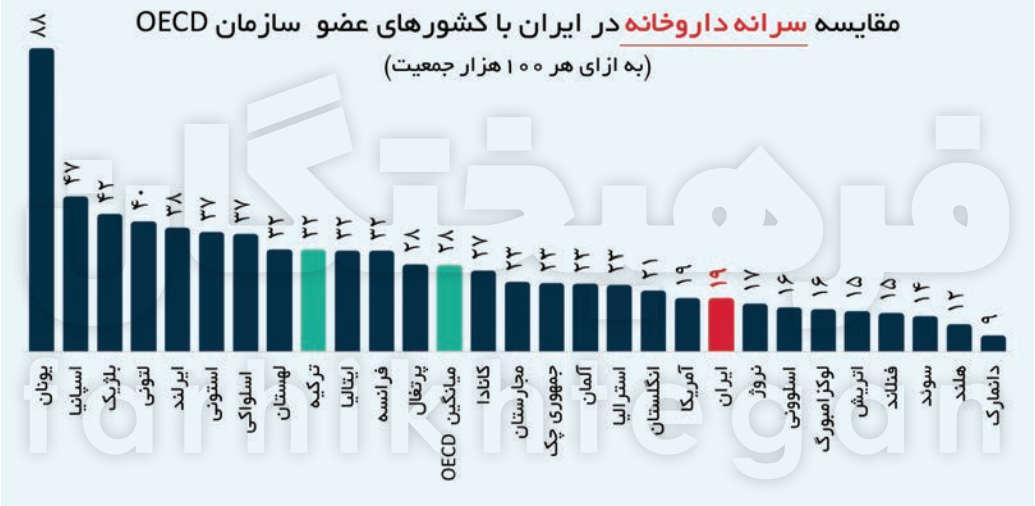

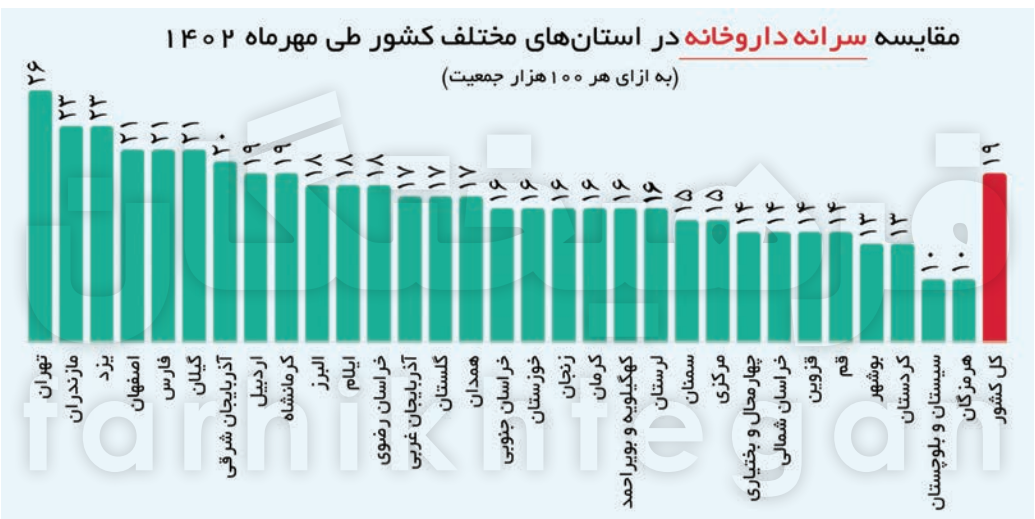

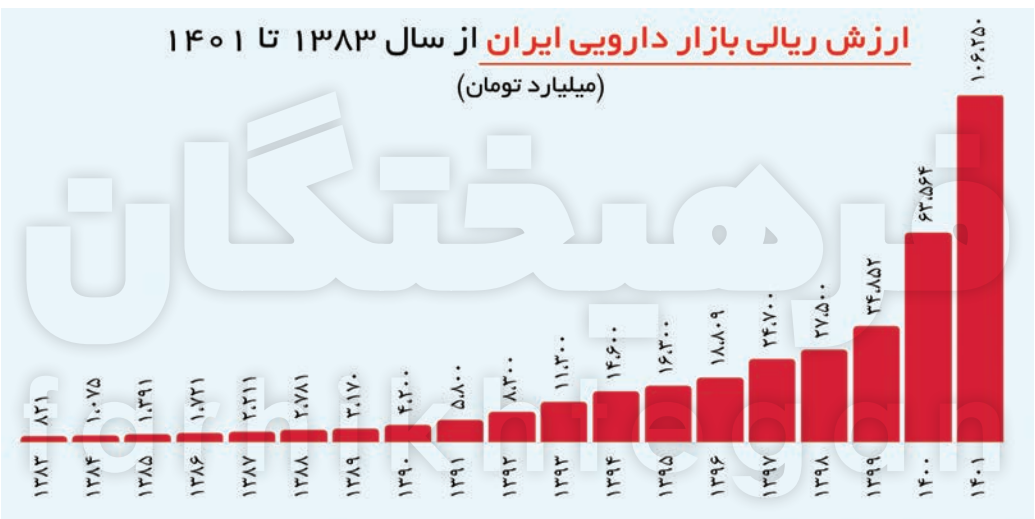

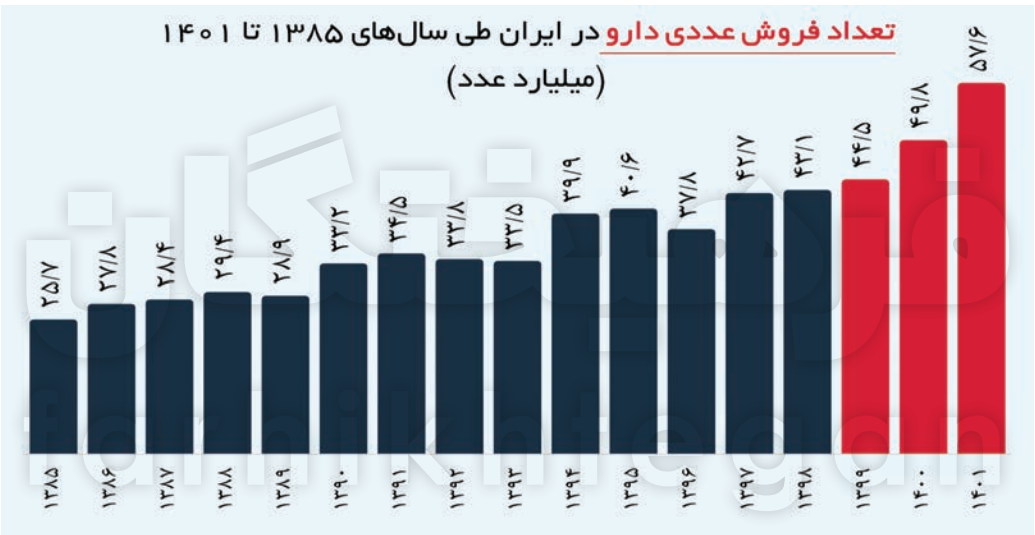

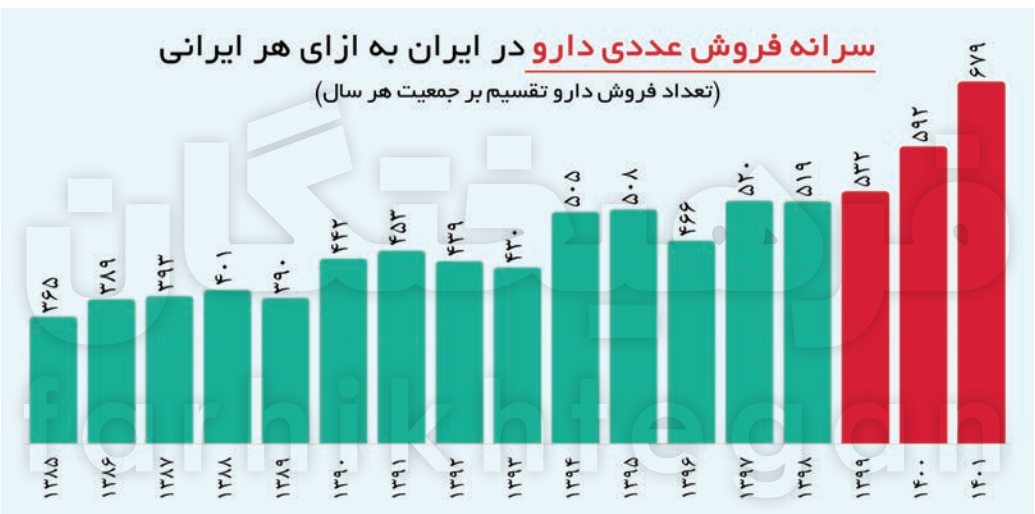

ادامه از صفحه یک

۱۰۶ همت فروش دارو در سال ۱۴۰۱

براساس گزارش‌های رسمی سازمان غذا و دارو از آمارنامه‌های دارویی، ارزش ریالی بازار دارویی ایران از ۸۲۱ میلیارد تومان در سال ۱۳۸۳ به ۴۲۰۰ میلیارد تومان تا سال ۱۳۹۰ رسیده و این مقدار تا سال ۱۳۹۸ به ۲۷،۵ همت و در سال ۱۴۰۱ به ۱۰۶ هزار و ۲۵۰ میلیارد تومان رسیده است. با احتساب نرخ دلار آزاد، ارزش دلاری فروش دارو در کشور از حدود ۹۴۰ میلیون دلار در سال ۱۳۸۳ به ۳ میلیارد و ۱۰۰ میلیون دلار در سال ۱۴۰۱ رسیده است. البته با توجه به تخصیص ارز ترجیحی به واردات و تولید دارو در اغلب سال‌ها، ارزش دلاری بازار دارو با احتساب نرخ ارز ترجیحی به سه تا چهار برابر رقم مذکور می‌رسد. درمجموع، حتی با احتساب ارز آزاد، ارزش دلاری فروش دارو در کشور طی سال‌های ۱۳۸۳ تا ۱۴۰۱ حدود ۳،۳ برابر شده است. همچنین آمارها نشان می‌دهد طی این مدت تعداد داروخانه‌های کشور با رشد ۲،۳ برابری از ۶۳۸۰ داروخانه در سال ۱۳۸۳ به ۱۴ هزار و ۸۷۳ در پایان سال ۱۴۰۱ رسیده است. همچنین حتی اگر سال جاری را نیز در نظر بگیریم، از سال ۱۳۸۳ تاکنون تعداد داروخانه‌های کشور ۲،۵ برابر شده است.

رشد ۲ برابری سرانه مصرف داروی ایرانیان

یک شاخص دیگر نیز در آمارنامه‌های دارویی خودنمایی می‌کند. این آمار شاید به‌لحاظ علمی و فنی منطق قابل دفاعی نداشته باشد اما در نوع خود جالب توجه است؛ به‌طوری‌که براساس آمارنامه‌های دارویی کشور تعداد مصرف سالانه دارو در ایران از ۲۵،۷ میلیارد عدد در سال ۱۳۸۵ به ۳۳،۲ میلیارد عدد در سال ۱۳۹۰، به ۴۰،۶ میلیارد عدد در سال ۱۳۹۵، به ۴۳،۱ میلیارد عدد در سال ۱۳۹۸ و به ۵۶،۷ میلیارد عدد در سال ۱۴۰۱ رسیده است. با توجه به اینکه طی این مدت جمعیت کشور نیز افزایش یافته، محاسبه سرانه مصرف دارو نیز نشان می‌دهد طی این مدت سرانه یا میانگین مصرف دارو به ازای هر ایرانی از ۳۶۵ عدد در سال ۱۳۸۵ به ۴۴۲ عدد در سال ۱۳۹۰، به ۵۰۸ عدد در سال ۱۳۹۵، به ۵۱۹ عدد در سال ۱۳۹۸ و به ۶۷۹ عدد در سال ۱۴۰۱ رسیده است. به عبارتی، طی سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۴۰۱ سرانه مصرف دارو در کشور رشد نزدیک به دو برابری داشته است. بازهم تاکید می‌شود گرچه تعداد داروی مصرفی شاید به‌لحاظ منطقی شاخص مناسبی برای ارزیابی نباشد اما نباید به‌راحتی هم از کنار جهش قابل توجه آن عبور کرد.

۶۰ همت ارزش بازار تجهیزات پزشکی

بخش دیگری از درآمد داروخانه‌ها از فروش لوازم پزشکی (قابل فروش در داروخانه‌ها) است. داروخانه‌ها در کنار لوازم آرایشی و بهداشتی و لوازم زناشویی و وسایل مراقبتی کودک و نوزاد، بدون نسخه می‌توانند بسیاری از لوازم مرتبط با سلامتی و توانبخشی از جمله دستگاه بخور، تشکچه برقی، کیسه آب گرم، کمپرس‌های آب سرد، عصای طبی، دستکش‌های نخی، کیت‌های تشخیصی (کیت تست حاملگی یا کیت‌های تست قند خون و بسیاری موارد دیگر)، لوازم بهداشت مادر و کودک، ماساژورها، انواع پانسمان، دماسنج، سوزن و سرنگ، دستگاه فشار خون و... را به فروش برسانند. گرچه از گردش مالی تولید داخلی تجهیزات و ملزومات پزشکی آماری در دست نیست، اما براساس آمارهای اعلامی سازمان غذا و دارو در سال ۱۴۰۱ تعداد یک میلیارد و ۶۶۰ میلیون عدد تجهیزات و ملزومات پزشکی به ارزش یک میلیارد و ۳۴۲ میلیون دلار وارد کشور شده که ارزش ریالی آن به قیمت دلار آزاد، به حدود ۶۰ همت می‌رسد. گرچه تجهیزات پزشکی در داروخانه‌ها ارائه نمی‌شود اما همان‌طور که گفته شد، بخشی از فروش ملزومات و لوازم پزشکی در داروخانه‌ها عرضه می‌شود که اگر این مقدار به‌لحاظ ریالی معادل ۲۰ درصد از بازار تجهیزات و ملزومات پزشکی باشد، ارزش آن ۱۲ همت و اگر معادل ۱۰ درصد از کل بازار در دست داروخانه‌ها باشد، در آن صورت حداقل شش همت در دست داروخانه خواهد بود. البته این ارقام به معنی سود (خالص یا ناخالص) نیست بلکه ارقام مذکور گردش مالی بازار هستند که معمولا ۱۵ تا ۲۰ درصد از فروش، سود ناخالص داروخانه‌ها خواهد بود.

۲۰ همت ارزش مکمل‌های غذایی

در سال‌های اخیر بخش قابل توجهی از چیدمان قفسه داروخانه‌ها به مکمل‌های غذایی و خوراکی اختصاص داده شده است. این مکمل‌ها شامل مکمل‌های ورزشی، مکمل‌های حافظ سلامت پوست، مو و ناخن، مکمل‌های تقویت سیستم ایمنی، مکمل‌های بارداری، مکمل‌های چاقی و لاغری و سایر مکمل‌هاست. براساس داده‌های «سندیکای تولیدکنندگان مکمل‌های رژیمی غذایی ایران» ارزش ریالی مکمل‌های تولیدی تحویل شده به پخش (براساس قیمت فروش به پخش) از ۵۵۸ میلیارد تومان در سال ۱۳۹۶ به ۷،۲ همت در سال ۱۴۰۰ و به ۱۲،۲ همت در سال ۱۴۰۱ رسیده است. به احتساب سود متعارف پخش و داروخانه، حدود ۳۰ تا ۳۵ درصد به این رقم افزوده خواهد شد. با این حساب، ارزش نهایی (قیمت مصرف‌کننده) در سال ۱۳۹۶ به ۷۳۶ میلیارد تومان، در سال ۱۴۰۰ به ۹،۷ همت و در سال ۱۴۰۱ به ۱۶،۵ همت خواهد رسید. البته گردش مالی مکمل‌های غذایی و خوراکی فقط به اینجا ختم نمی‌شود، چراکه براساس گزارش اتحادیه واردکنندگان مکمل‌های تغذیه‌ای ایران، در سال ۱۳۹۶ مجموع واردات مکمل‌ها حدود ۳۸۰ میلیون دلار بوده است. گرچه اتحادیه مذکور آمار و ارقام واردات سال‌های گذشته را اعلام نکرده، اما این مقدار طی سال گذشته در آمارهای گمرک ایران حول و حوش ۱۳۰ میلیون دلار ذکر شده است. با احتساب دلار آزاد، ارزش ریالی واردات مکمل‌ها طی سال گذشته به پنج تا شش همت خواهد رسید. به عبارتی، ارزش ریالی مکمل‌های تولیدی و وارداتی طی سال گذشته به قیمت مصرف‌کننده به بیش از ۲۰ همت می‌رسد. بر این اساس به شرطی که کل مکمل‌ها در داروخانه‌ها به فروش برسد، ارزش آن ۲۰ همت و سهم داروخانه‌ها حدود چهار تا پنج همت خواهد بود.

ضوابط اتحادیه اروپا در تاسیس داروخانه

نگاهی به مقررات برخی کشورها در حوزه تاسیس داروخانه نشان می‌دهد در اغلب آنها (مانند آمریکا، کانادا، هلند، اسپانیا و...) برای تاسیس داروخانه‌های جدید حد نصاب فاصله و جمعیت تحت پوشش از جمله مهم‌ترین معیارها به شمار می‌رود. بر این اساس، بسیاری از کشورهای اروپایی از قوانین مالکیت داروخانه برای تضمین مراقبت‌های پزشکی با کیفیت بالا استفاده می‌کنند. در اغلب کشورهای عضو اتحادیه اروپا تاسیس داروخانه تایید محور بوده و آنها دارای قوانین مالکیت داروخانه هستند که براساس آن، داروسازان باید اکثریت سهام داروخانه‌ها را در اختیار داشته باشند. همچنین یک شخص (حقیقی یا حقوقی) نمی‌تواند در بیش از چهار داروخانه سهامدار باشد. در قوانین این کشورها ۱- رعایت فاصله همجواری ۲- رعایت حد نصاب جمعیتی نسبتا سفت و سخت دنبال می‌شود. البته دولت سعی کرده قوانین تاسیس داروخانه‌ها را طوری مدیریت کند که دارو و خدمات بهداشتی در کمترین زمان و با بالاترین کیفیت و قیمت منصفانه به دست مردم برسد. در کشورهای اروپایی ازجمله اسپانیا، فرانسه و یونان قوانینی برای تضمین توزیع یکنواخت داروخانه‌ها در بخش‌هایی از کشور وجود دارد که با حفظ درآمد بهینه و تضمین سود داروخانه‌ها، با سیاستگذاری مناسب سعی کرده‌اند با دو حد نصاب جمعیتی و فاصله، در توزیع جغرافیایی داروخانه‌ها مداخله کنند. بررسی آمارهای اتحادیه اروپا نشان می‌دهد در لهستان برای تاسیس داروخانه فاصله ۵۰۰ متر از داروخانه قبلی، در اسلوونی حداقل فاصله بین یک داروخانه موجود و یک داروخانه جدید در مناطق شهری حداقل ۴۰۰ متر و در سایر مناطق حداقل پنج کیلومتر است. در کرواسی حداقل فاصله بین داروخانه‌ها در شهرهای بالای ۵۰۰ هزار نفر ۲۰۰ متر است. این فاصله در شهرهای ۱۰۰ تا ۵۰۰ هزار نفر باید ۳۰۰ متر باشد و در شهرهای زیر ۱۰۰ هزار نفر نیز داروخانه‌ها باید ۵۰۰ متر از هم فاصله داشته باشند. در انگلستان کنترل محدودیت‌های ورود تاسیس داروخانه براساس نیازهای جمعیت است که توسط مقامات بهداشتی محلی تصمیم‌گیری می‌شود. در رومانی، لوکزامبورگ و فرانسه محدویت فاصله وجود ندارد. درخصوص حد نصاب جمعیتی نیز، در اسپانیا میانگین جمعیت اولیه برای تاسیس داروخانه ۲۸۰۰ نفر بوده، در فرانسه بین ۲۵۰۰ تا ۴۵۰۰ نفر است (بسته به مناطق جغرافیایی). در بلژیک تعداد داروخانه‌ها به ازای هر شهرداری نباید از تقسیم تعداد ساکنان به موارد زیر بیشتر شود: الف) ۳۰۰۰ داروخانه برای شهرداری‌های بیش از ۳۰۰۰۰ نفر. ب) ۲۵۰۰ داروخانه برای شهرداری‌های بین ۷۵۰۰ تا ۳۰۰۰۰ نفر. ج) ۲۰۰۰ داروخانه برای شهرداری‌های کمتر از ۷۵۰۰ نفر. در لوکزامبورگ دولت براساس معیارهای جمعیتی امتیازات جدیدی را برای راه‌اندازی داروخانه‌های جدید صادر می‌کند. در اتریش ۵۵۰۰ سکنه و در مالت، پرتغال و ایتالیا حد نصاب حداقل جمعیت ۲۵۰۰ تا ۳۵۰۰ نفر است. در لتونی ۴۰۰۰ نفر، در مجارستان و رومانی حدود ۴۰۰۰ نفر جمعیت، در اسلوونی ۶۰۰۰ و در یونان ۱۰۰۰ نفر برای تاسیس داروخانه کافی است. این نکته قابل ذکر است که در یونان که کمترین حد نصاب جمعیتی برای تاسیس داروخانه گذاشته شده، این کشور بالاترین سرانه داروخانه را دارد. در یونان به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر درحالی ۸۸ داروخانه وجود دارد که این تعداد در کشورهای عضو سازمان OECD (که یونان هم یکی از این اعضاست) حدود ۲۸ داروخانه است.

ارزش مکمل‌های رژیمی غذایی تولید داخل ایران-میلیارد تومان

سال	به قیمت تحویل به شرکت پخش	ارزش براساس قیمت مصرف‌کننده
۱۴۰۱	۱۲،۱۸۳	۱۶،۴۴۸
۱۴۰۰	۷،۱۷۱	۹،۶۸۱
۱۳۹۹	۶،۳۸۵	۸،۶۱۹
۱۳۹۸	۲،۳۳۸	۳،۱۵۶
۱۳۹۷	۱،۲۳۹	۱،۶۷۳
۱۳۹۶	۵۵۸	۷۵۴

منبع: سندیکای تولیدکنندگان مکمل‌های رژیمی غذایی ایران-منبع بخش دوم محاسبات نگارنده

تغییرات تعداد داروخانه‌ها از انتهای سال ۱۴۰۰ تا انتهای مهرماه ۱۴۰۲ (ترتیب براساس درصد رشد)

استان	تعداد در سال ۱۴۰۰	تعداد در مهرماه ۱۴۰۲	تغییرات	
			تعداد	درصد
خراسان جنوبی	۹۴	۱۳۶	۴۲	۴۴/۷
کرمان	۳۸۲	۵۳۵	۱۵۳	۴۰/۱
مازندران	۵۶۸	۷۹۳	۲۲۵	۳۹/۶
ایلام	۷۸	۱۰۸	۳۰	۳۸/۵
همدان	۲۲۳	۳۰۳	۸۰	۳۵/۹
اردبیل	۱۹۱	۲۵۹	۶۸	۳۵/۶
خراسان شمالی	۹۸	۱۳۲	۳۴	۳۴/۷
لرستان	۲۱۶	۲۸۹	۷۳	۳۳/۸
آذربایجان غربی	۴۴۳	۵۸۹	۱۴۶	۳۳/۰
یزد	۲۲۱	۲۹۲	۷۱	۳۲/۱
گیلان	۴۱۵	۵۴۶	۱۳۱	۳۱/۶
فارس	۸۳۲	۱،۰۸۱	۲۴۹	۲۹/۹
آذربایجان شرقی	۶۵۲	۸۴۳	۱۹۱	۲۹/۳
گلستان	۲۵۹	۳۳۴	۷۵	۲۹/۰
سمنان	۹۲	۱۱۷	۲۵	۲۷/۲
چهارمحال‌وبختیاری	۱۱۲	۱۴۲	۳۰	۲۶/۸
کهگیلویه‌وبویراحمد	۹۶	۱۲۱	۲۵	۲۶/۰
هرمزگان	۱۵۲	۱۸۹	۳۷	۲۴/۳
سیستان‌وبلوچستان	۲۵۱	۳۰۸	۵۷	۲۲/۷
زنجان	۱۴۵	۱۷۶	۳۱	۲۱/۴
کرمانشاه	۳۲۷	۳۹۵	۶۸	۲۰/۸
بوشهر	۱۳۲	۱۵۸	۲۶	۱۹/۷
تهران	۳،۱۳۳	۳،۷۲۹	۵۹۶	۱۹
البرز	۴۵۵	۵۴۰	۸۵	۱۸/۷
قزوین	۱۶۵	۱۹۴	۲۹	۱۷/۶
کردستان	۱۹۵	۲۲۹	۳۴	۱۷/۴
مرکزی	۱۸۹	۲۲۰	۳۱	۱۶/۴
خراسان رضوی	۱،۰۹۴	۱،۲۵۶	۱۶۲	۱۴/۸
اصفهان	۹۹۶	۱،۱۳۹	۱۴۳	۱۴/۴
خوزستان	۷۰۵	۷۹۶	۹۱	۱۲/۹
قم	۱۷۵	۱۹۲	۱۷	۹/۷
مجموع	۱۳،۰۸۶	۱۶،۱۴۱	۳،۰۵۵	۲۳/۳

منبع: استخراج از داده‌های سازمان غذا و دارو
مدیریت امور داروخانه‌ها

دوشنبه ۸ آبان ۱۴۰۲
شماره ۳۹۹۴
WWW.FDN.IR
FARHIKHTEGANDAILY

مدیرمسئول:
محمدامین ایمانجانی
سردبیر:
مسعود فروغی
تلفن وفکس:
۶۲۹۹۹۴۹۵ (۰۲۱)
کدپستی:
۱۱۳۵۶۳۳۸۱۶
چاپ:
چاپخانه دانشگاه آزاد اسلامی
نشانی:
خیابان حافظ، پایین‌تر از جمهوری
روبه‌روی ساختمان بورس
ساختمان فرهیختگان، طبقه سوم